

Budapest,
2007. június 6.,
szerda

69. szám

Ára: 1344,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
2007: XLV. tv.	
6/2007. (VI. 6.) MNB r.	4892
25/2007. (VI. 6.) HM–IRM e. r.	4896
10/2007. (VI. 6.) PM r.	4897
11/2007. (VI. 6.) PM r.	4897
12/2007. (VI. 6.) PM r.	4898
50/2007. (VI. 6.) OGY h.	4900
51/2007. (VI. 6.) OGY h.	4901
32/2007. (VI. 6.) AB h.	4901
33/2007. (VI. 6.) AB h.	4902
34/2007. (VI. 6.) AB h.	4908
35/2007. (VI. 6.) AB h.	4915
36/2007. (VI. 6.) AB h.	4920
110/2007. (VI. 6.) KE h.	4925
111/2007. (VI. 6.) KE h.	4937
	4938
	4938
	4938
	4938
	4939
	4939
	4940
	4948
	4952
	4954

II. rész JOGSZABÁLYOK

Törvények

2007. évi XLV.

törvény

a közlekedéssel összefüggő egyes törvények módosításáról*

A légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény módosítása

1. § A légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kbtv.) a következő 1/A. §-sal egészül ki:

„1/A. § Az e törvény 3. §-ának (4) bekezdésében, 7. §-ának (3) és (4) bekezdésében, 14. §-ában, valamint 16. §-ának (5) és (9) bekezdésében foglaltakat a kizárólag állami légijárművel bekövetkezett légiközlekedési balesettel, repülőeseménnyel és légiközlekedési rendellenességgel összefüggésben nem kell alkalmazni.”

2. § A Kbtv. 2. §-a f) pontjának *fab*) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában:

f) légiközlekedési baleset: a repülés tartama alatt bekövetkezett olyan esemény, amelynek során

fa) valaki meghal vagy súlyos sérülést szenved]

„*fab*) a légijármű bármely részével való közvetlen érintkezés következtében, beleértve a légijárműről levált alkatrészeket, a légijárművön szállított vagy arra függesztett fegyverzetet és egyéb függesztményt is, vagy”

3. § A Kbtv. 3. §-ának (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) A közlekedésbiztonsági szervvel közszolgálati jogviszonyban álló személy (e törvény alkalmazásában a továbbiakban: köztisztviselő) nem lehet a (7) bekezdésben meghatározott szervek és gazdálkodó szervezetek köztisztviselője, vezető tisztségviselője, tulajdonosa, alkalmazottja vagy egyéb munkavállalója.”

4. § A Kbtv. 7. §-a (1) bekezdésének *d*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A közlekedésbiztonsági szerv:]

„*d*) a közlekedési balesetek és az egyéb közlekedési események megelőzése érdekében

da) javaslatot tesz a jogszabály előkészítőjének, valamint

db) biztonsági ajánlást tesz

dba) a közlekedési társaságoknak,

dbb) a közlekedési infrastruktúra üzemeltetőinek,

dbc) a járművek üzemeltetőinek, állami légijárművek esetében az üzemeltetésért felelős állományilletékes parancsnoknak (a továbbiakban együtt: üzemeltető),

dbd) állami légijárművek esetében a légijárművek üzemben tartójának,

dbe) más hatóságoknak;”

5. § A Kbtv. 10. §-ának (12) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(12) A helyszíni szemle vezetőjének jelentése alapján a közlekedésbiztonsági szerv vezetője az állami légijárművel bekövetkezett légiközlekedési baleset bejelentésétől számított 24 órán belül tájékoztatást ad a balesetről a honvédelemért felelős miniszter és a Magyar Honvédség vezérkari főnöke, illetve a rendvédelmi szervek érintettsége esetén az illetékes miniszter részére.”

6. § A Kbtv. 11. §-a a következő (11) bekezdéssel egészül ki:

„(11) A közlekedési baleset és egyéb közlekedési esemény esetén a személyzet és az utasok tulajdonának, továbbá a speciális eszközöknek és tartozékoknak, valamint a rakományok a begyűjtése, nyilvántartásba vétele az üzemben tartó vagy az üzemeltető feladata, azok helyszínéről történő elszállítására – az érintett hatóságokkal történt egyeztetést követően – a vizsgálóbizottság vezetője ad engedélyt.”

7. § A Kbtv. az „A zárójelentés” alcímet megelőzően a következő 15/A. §-sal egészül ki:

„15/A. § Az állami légijármű fegyverzeti, titkosító, felderítő berendezéseinek, valamint ezek okmányainak vizsgálatát a vizsgálóbizottság vezetője által kijelölt, arra jogosult személy végzi.”

8. § A Kbtv. 16. §-a a következő (14) bekezdéssel egészül ki:

„(14) A kizárólag állami légijárművel bekövetkezett légiközlekedési balesettel, repülőeseménnyel és légiközlekedési rendellenességgel összefüggő zárójelentést a közlekedésbiztonsági szerv köteles megküldeni az érintett üzemben tartónak és üzemeltetőnek, továbbá az állami légijárművel összefüggő biztonsági ajánlást – érintettségük

* A törvényt az Országgyűlés a 2007. május 29-i ülésnapján fogadta el.

esetén – a NATO-tagországok repülésbiztonsági szervezeteinek.”

9. § A Kbt. az V. Fejezetet megelőzően a következő 18/A. §-sal egészül ki:

„18/A. § Az állami légijárművel bekövetkezett légiközlekedési baleset vagy repülőesemény tekintetében a közlekedésbiztonsági szerv a nemzetbiztonsági és a honvédelmi érdekekre figyelemmel ad tájékoztatást a sajtó részére.”

10. § A Kbt. 22. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Felhatalmazást kap a miniszter, a honvédelemért felelős miniszter és a rendészetért felelős miniszter, hogy a kizárólag állami légijárművel bekövetkezett légiközlekedési balesetek, repülőesemények és légiközlekedési rendellenességek szakmai vizsgálatának részletes szabályait, valamint a kizárólag állami légijárművel összefüggő üzemeltetési vizsgálat szabályait együttes rendeletben állapítsák meg.”

*A légiközlekedésről szóló
1995. évi XCVII. törvény módosítása*

11. § A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Lt.) 3. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A légiközlekedési hatóságok eljárásáért jogszabályban meghatározott díjat kell fizetni. A díj fizetésének feltételeit, módját és a díj összegét a miniszter az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben rendeletben állapítja meg.”

12. § Az Lt. 3/A. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A légiközlekedési hatóság, illetve a katonai légügyi hatóság vezetője a feladat- és hatáskörében jogosult államtitkot, illetve szolgálati titkot képező adat minősítésére.”

13. § Az Lt. 5. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a § eredeti szövegének jelölése (1) bekezdésre változik:

„(2) Az (1) bekezdés *b)* pontjának *ba)* alpontja szerinti korlátozott légtérnek a környezet védelme érdekében történő kijelölésére a környezetvédelemért felelős miniszter a miniszternek javaslatot tehet.”

14. § Az Lt. 18. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„18. § (1) A magyar állami légijármű felségjele a piros-fehér-zöld színjelzés. A szövetséges fegyveres erők kötelékében alkalmazni tervezett állami légijárműveken

alacsony láthatóságú felségjellel felfesthető. Az állami légijármű jelzéseinek részletes szabályait a honvédelemért felelős miniszter – a miniszterrel és a rendészetért felelős miniszterrel egyetértésben – rendeletben szabályozza.

(2) Az állami légijármű nyilvántartásának szabályait a honvédelemért felelős miniszter – a miniszterrel és a rendészetért felelős miniszterrel egyetértésben – rendeletben állapítja meg.”

15. § Az Lt. 19. §-ának (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Az üzemben tartás feltételeit, valamint az üzemben tartási engedély kiadásának, felfüggesztésének és visszavonásának rendjét az (1) és a (3) bekezdésben meghatározott esetekben a miniszter, a (4) bekezdésben meghatározott esetben a honvédelemért felelős miniszter a miniszterrel és a rendészetért felelős miniszterrel egyetértésben rendeletben állapítja meg.”

16. § Az Lt. 21. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„21. § Állami légijármű polgári célú igénybevételéhez az üzemben tartó hozzájárulását követően a katonai légügyi hatóság engedélyre van szükség.”

17. § Az Lt. 29. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A polgári repülés területén a közös szabályokról és az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség létrehozásáról szóló, 2002. július 15-ei 1592/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet hatálya alá nem tartozó légijármű és légiközlekedéssel kapcsolatos eszköz gyártásának, javításának és karbantartásának a légiközlekedéssel összefüggő szakmai szabályait a miniszter – állami légijárművek esetében a honvédelemért felelős miniszter a miniszterrel és a rendészetért felelős miniszterrel egyetértésben – rendeletben állapítja meg.”

18. § Az Lt. 33. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A nyilvános repülőrendezvény megtartására vagy e tevékenység rendszeres folytatása céljából vállalkozás létrehozására a légiközlekedési hatóság, az állami célú légiközlekedéssel összefüggő feladatok tekintetében a katonai légügyi hatóság ad engedélyt.”

19. § Az Lt. 39. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az (1) bekezdésben említett szabályok részletes műszaki követelményeit, továbbá az üzemben tartás és üzemeltetés feltételeit a nyilvános és a polgári célú nem nyilvános repülőtér vonatkozásában a miniszter, az állami repülések céljára szolgáló repülőtér esetében a honvédelemért felelős miniszter a miniszterrel és a tűzvédelmi felté-

telek tekintetében a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszterrel egyetértésben – a zajgátló védőövezetre vonatkozóan a környezetvédelemért felelős miniszterrel együttesen – rendeletben állapítja meg.”

20. § Az Lt. 46. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Légijármű, továbbá a külön jogszabályban meghatározott légiközlekedéssel kapcsolatos eszköz abban az esetben tartható üzemben, ha olyan típushoz tartozik, amelyre

a) az 1592/2002/EK rendelet és a légijárművek és kapcsolódó termékek, alkatrészek és berendezések légialkalmassági és környezetvédelmi tanúsítása, valamint a tervező és gyártó szervezetek tanúsítása végrehajtási szabályainak megállapításáról szóló, 2003. szeptember 24-ei 1702/2003/EK bizottsági rendelet alapján az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség, vagy

b) az elvégzett típusvizsgálat alapján a légiközlekedési hatóság,

c) az állami célú légiközlekedéssel összefüggő feladatok tekintetében a katonai légügyi hatóság típusalkalmassági bizonyítványt adott ki.”

21. § Az Lt. 47. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„47. § Az 1592/2002/EK rendelet hatálya alá nem tartozó esetekben a légijármű, illetve a légiközlekedéssel kapcsolatos eszköz típusalkalmasságának feltételeit és a típusalkalmassági vizsgálat rendjét a miniszter, az állami célú légiközlekedés tekintetében a honvédelemért felelős miniszter a miniszterrel és a rendészetért felelős miniszterrel egyetértésben rendeletben határozza meg.”

22. § Az Lt. 49. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az állami légijármű légialkalmassági feltételeit és a légialkalmassági vizsgálat rendjét a honvédelemért felelős miniszter a miniszterrel és a rendészetért felelős miniszterrel egyetértésben szabályozza.”

23. § Az Lt. 52. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Az állami repülések céljára kijelölt légterekben végrehajtott repülések szabályait a honvédelemért felelős miniszter – a miniszterrel és a rendészetért felelős miniszterrel egyetértésben – rendeletben állapítja meg.”

24. § Az Lt. 53. §-ának (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A szakszolgálati engedélyek fajtáit, szakmai feltételeit, valamint kiadásuk, felfüggesztésük, helyszíni elvételük és visszavonásuk rendjét a miniszter, illetve az állami célú légiközlekedés tekintetében a honvédelemért felelős miniszter a miniszterrel és a rendészetért felelős miniszterrel – a rádió-

szolgálatok állomáskezelőire vonatkozó szabályok vonatkozásában az elektronikus hírközlésért felelős miniszterrel is – egyetértésben, rendeletben határozza meg.”

25. § Az Lt. 64. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A légiközlekedési baleset, a súlyos repülőesemény, a repülőesemény és a légiközlekedési rendellenesség szakmai vizsgálatát külön törvény rendelkezései alapján a közlekedésbiztonsági szerv végzi.”

26. § Az Lt. 71. §-ának 1. és 2. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A törvény alkalmazásában]

„1. *állami célú légiközlekedés*: a honvédelmi, vámhatósági, rendőrségi és határőrizeti célú légiközlekedés;

2. *állami légijármű*: a honvédelmi, vámhatósági, rendőrségi és határőrizeti szervek céljára szolgáló légijármű;”

27. § Az Lt. 73. §-ának (3) bekezdése a következő g) ponttal egészül ki:

[A Kormány rendeletben állapítja meg]

„g) a tagállamok és harmadik országok közötti légiközlekedési szolgáltatásokra vonatkozó megállapodások tárgyalásáról és végrehajtásáról szóló, 2004. április 29-ei 847/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 5. cikke szerinti elosztási eljárás szabályait.”

28. § (1) Az Lt. 74. §-ának *n*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alapján rendeletben állapítja meg]

„*n*) a miniszter a honvédelemért felelős miniszterrel – valamint az 5. § *b*) pontjának *ba*) alpontjában említett esetben a környezetvédelemért felelős miniszterrel is – egyetértésben a magyar légtérnek az 5. §-ban meghatározott részeit, azok típusait és igénybevitelük rendjét, továbbá a honvédelemért felelős miniszterrel egyetértésben a Magyar Köztársaság légtérében és repülőterein történő repülések végrehajtásának és a légiforgalom irányításának szabályait;”

(2) Az Lt. 74. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a § eredeti szövegének jelölése (1) bekezdésre változik:

„(2) Felhatalmazást kap

a) a miniszter, hogy az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben a légiközlekedési hatóságok eljárási díjai fizetésének feltételeit, módját és a díj összegét;

b) a miniszter a 19. § (1) és (3) bekezdésében meghatározott esetekben, hogy az üzemben tartás feltételeit, az üzemben tartási engedély kiadásának, felfüggesztésének és visszavonásának szabályait;

c) a honvédelemért felelős miniszter a miniszterrel és a rendészetért felelős miniszterrel egyetértésben, hogy a 19. § (4) bekezdésében meghatározott esetben az üzemben tartás feltételeit, az üzemben tartási engedély kiadásának, felfüggesztésének és visszavonásának szabályait;

d) a miniszter, hogy a polgári repülés területén a közös szabályokról és az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség létrehozásáról szóló, 2002. július 15-ei 1592/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet hatálya alá nem tartozó légijármű és légiközlekedéssel kapcsolatos eszköz gyártásának, javításának és karbantartásának a légiközlekedéssel összefüggő szakmai szabályait;

e) a miniszter, hogy a polgári légiközlekedés tekintetében a légiközlekedési szakszemélyzet képzésének szabályait;

f) a honvédelemért felelős miniszter, hogy az állami célú légiközlekedés tekintetében – a rendészetért felelős miniszter és a 30. § (1) bekezdése szerinti engedélyezés tekintetében a miniszter egyetértésével – a légiközlekedési szakszemélyzet képzésének szabályait;

g) a miniszter, hogy a nyilvános és a polgári célú nem nyilvános repülőtér vonatkozásában – a zajgátló védőövezetre vonatkozóan a környezetvédelemért felelős miniszterrel együttesen – a 39. § (1) bekezdésében említett szabályok részletes műszaki követelményeit, továbbá az üzemben tartás és üzemeltetés feltételeit;

h) a honvédelemért felelős miniszter, hogy az állami repülések céljára szolgáló repülőtér esetében a miniszterrel és a tűzvédelmi feltételek tekintetében a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszterrel egyetértésben – a zajgátló védőövezetre vonatkozóan a környezetvédelemért felelős miniszterrel együttesen – a 39. § (1) bekezdésében említett szabályok részletes műszaki követelményeit, továbbá az üzemben tartás és üzemeltetés feltételeit;

i) a miniszter, hogy az 1592/2002/EK rendelet hatálya alá nem tartozó esetekben a légijármű, illetve a légiközlekedéssel kapcsolatos eszköz típusalkalmasságának feltételeit és a típusalkalmassági vizsgálat szabályait;

j) a honvédelemért felelős miniszter, hogy a miniszterrel és a rendészetért felelős miniszterrel egyetértésben az állami légijármű jelzéseinek és nyilvántartásának szabályait, az állami légijármű és légiközlekedéssel kapcsolatos eszköz gyártásának, javításának és karbantartásának a légiközlekedéssel összefüggő szakmai szabályait, az állami légijármű, illetve a légiközlekedéssel kapcsolatos eszköz típusalkalmasságának feltételeit és a típusalkalmassági vizsgálat szabályait;

k) a miniszter, hogy – a rádiószolgálatok állomáskezelőire vonatkozó szabályok vonatkozásában az elektronikus hírközlésért felelős miniszterrel egyetértésben – a szakszolgálati engedélyek fajtáit, szakmai feltételeit, valamint kiadásuk, felfüggesztésük, helyszíni elvételük és visszavonásuk szabályait;

l) a honvédelemért felelős miniszter, hogy az állami célú légiközlekedés tekintetében a miniszterrel és a rendészetért felelős miniszterrel – a rádiószolgálatok állomáskezelőire vonatkozó szabályok vonatkozásában az elektronikus hírközlésért felelős miniszterrel is – egyetértésben a szakszolgálati engedélyek fajtáit, szakmai feltételeit, valamint kiadásuk, felfüggesztésük, helyszíni elvételük és visszavonásuk szabályait;

m) a miniszter az egészségügyért felelős miniszterrel együttesen, hogy a szakszolgálati engedélyek kiadásának egészségügyi feltételeit;

n) a honvédelemért felelős miniszter az egészségügyért felelős miniszterrel együttesen, hogy az állami célú légiközlekedés tekintetében a szakszolgálati engedélyek kiadásának egészségügyi feltételeit;

o) a honvédelemért felelős miniszter, hogy a miniszterrel és a rendészetért felelős miniszterrel egyetértésben az állami repülések céljára kijelölt légterekben végrehajtott repülések szabályait;

p) a honvédelemért felelős miniszter, hogy a miniszterrel egyetértésben a Magyar Honvédség légvédelmi célú repüléseinek szabályait;

q) a miniszter, hogy a polgári légijármű légialkalmassági követelményeit, a légialkalmassági vizsgálat rendjét, továbbá a légialkalmassági bizonyítvány és a légialkalmassági tanúsítvány kiadásának, felfüggesztésének, helyszíni elvételének és visszavonásának szabályait;

r) a honvédelemért felelős miniszter, hogy a miniszterrel és a rendészetért felelős miniszterrel egyetértésben az állami légijármű légialkalmassági feltételeit, a légialkalmassági vizsgálat rendjét, továbbá a légialkalmassági bizonyítvány kiadásának, felfüggesztésének, helyszíni elvételének és visszavonásának szabályait;

s) a rendészetért felelős miniszter, hogy a miniszterrel egyetértésben a szakszolgálati engedély, a légialkalmassági bizonyítvány és a légialkalmassági tanúsítvány rendőrtől történő helyszíni elvételének szabályait rendeletben állapítsa meg.”

*A víziközlekedésről szóló
2000. évi XLII. törvény módosítása*

29. § A víziközlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Vkt.) 21. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A 20 tengeri mérföldnél hosszabb utakon közlekedő tengeri személyhajó és tengeri gyorsjáratú vízijármű, illetve az államhatárt átlépő belvízi személyhajó üzemben tartója köteles felkutatási és mentési, valamint hatósági feladatok végrehajtását biztosító célokra a hajón utazó személyek nevét, életkorát, nemét és állampolgárságát tartalmazó utasnyilvántartást vezetni, és azt szükség esetén a felkutató és mentőszolgálatok, valamint – a hatóság adatkérése esetén – a 48/A. § (1) bekezdésében megjelölt hatóságok rendelkezésére bocsátani.”

30. § (1) A Vkt. 48/A. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az úszólétesítmény tulajdonosa, üzemben tartója vagy vezetője a hajózási hatóság, a rendőrség, a vámhatóság, a határőrség és az egészségügyi államigazgatási szerv által hivatalból indított vagy folytatott eljárás esetén, a hatóság hatáskörébe tartozó eljárásban – a hatóságnak a folyami információs szolgáltatások központ útján megküldött kérésére – a hatóság döntéséhez szükséges adatokat, továbbá a 21. § (2) bekezdésében, valamint a 47. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott személyes adatokat átad-

ja. Az átadás történhet a folyami információs szolgáltatások központ útján is.”

(2) A Vkt. 48/A. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A folyami információs szolgáltatások központ a 21. § (2) bekezdésében, valamint a 47. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott adatokkal – a hatósági feladatok végrehajtásának biztosítása céljából – adatfeldolgozási tevékenységet végez.”

31. § A Vkt. 87. §-a a következő 47. ponttal egészül ki:
[E törvény alkalmazásában]

„47. *folyami információs szolgáltatások központ*: a folyami információs szolgáltatásokkal kapcsolatos adatok – informatikai és távközlési berendezések útján történő – továbbítására szolgáló, a hajózási hatóság által működtetett központ.”

32. § A Vkt. 90. §-ának *f)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:]

„*f)* az Európai Parlament és a Tanács 2005/44/EK irányelve (2005. szeptember 7.) a közösségi belvízi közlekedésre vonatkozó harmonizált folyami információs szolgáltatásokról, 3. cikk *f)* pontja, 9. cikk.”

*A vasúti közlekedésről szóló
2005. évi CLXXXIII. törvény módosítása*

33. § A vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 68. §-ának (4)–(5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A vasutas biztosítottak az elkülönült vasútegészségügyi szervezeten (Vasútegészségügyi Szolgáltató Közhatalmú Társaság, valamint MÁV Kórház és Rendelőintézet, Szolnok) és az Állami Egészségügyi Központon (Honvéd, Rendészeti és Vasútegészségügyi Központ) belül gyógyító-megelőző és teljes körű üzem-egészségügyi ellátásra jogosultak. A vasutas biztosítottak körét és a jogosultság mértékét külön jogszabály állapítja meg.

(5) Az elkülönült vasútegészségügyi szervezet és a vasutas nyugdíjfolyósító szerv munkavállalóját a (2) és (4) bekezdés alkalmazása szempontjából a közforgalmú vasúti személyszállítási tevékenységet végző, valamint az országos vasúti pályahálózatot működtető vasúti társaság munkavállalójának kell tekinteni.”

34. § (1) Ez a törvény 2007. július 1-jén lép hatályba.

(2) A törvény hatálybalépésével egyidejűleg a Kbt. 3. §-át megelőző alcímben a „Közlekedésbiztonsági Szervezet” szövegrész helyébe „közlekedésbiztonsági szerv” szöveg, 7. §-át megelőző alcímben a „Szervezet” szövegrész helyébe a „közlekedésbiztonsági szerv” szöveg, az Lt. 5. §-ának

felvezető szövegében az „együttesen rendeletben” szövegrész helyébe „egyetértésben rendeletben” szöveg lép.

(3) A törvény hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

a) a Kbt. 1. §-a (3) bekezdésének *a)* pontja, 6. §-a, valamint 10. §-ának (13) bekezdésében az „és (12)” szövegrész;

b) az Lt. 2. §-a (2) bekezdésének *b)* pontjában a „ , továbbá a *c)* pont szerinti polgári légiközlekedési hatósági feladatokat” szövegrész, 2. §-a (2) bekezdésének *c)* pontja, 27. §-ának (3) bekezdése, 64. §-ának (3)–(5) bekezdése, 65. §-a, 71/A. §-a, valamint 74. §-ának *c)* és *w)* pontja;

c) az egyes közlekedési törvények módosításáról szóló 2000. évi CXXVII. törvény 20. §-a és 25. §-a;

d) a közlekedésről szóló egyes törvények módosításáról rendelkező 2002. évi LXVIII. törvény 11. §-a;

e) a közlekedéssel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2004. évi XXV. törvény 17. §-a és 28. §-a;

f) a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény módosításáról rendelkező 2005. évi LXI. törvény 15. §-a és 27. §-ának (2) bekezdése;

g) a közlekedéssel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2006. évi CX. törvény 7. §-ának (1) bekezdése és 26. §-a.

35. § Ez a törvény a közösségi belvízi közlekedésre vonatkozó harmonizált folyami információs szolgáltatásokról szóló, 2005. szeptember 7-ei 2005/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikk *f)* pontjának és 9. cikkének való megfelelést szolgálja.

Sólyom László s. k.,
köztársasági elnök

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

A Magyar Nemzeti Bank Elnökének rendeletei

A Magyar Nemzeti Bank elnökének 6/2007. (VI. 6.) MNB rendelete

az új biztonsági elemekkel ellátott
1000 forintos címletű bankjegy kibocsátásáról szóló
5/2006. (III. 23.) MNB rendelet 3. §-ának
(2) bekezdésében meghatározott
1000 forintos címletű bankjegyek bevonásáról

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény 60. §-a (1) bekezdésének *d)* pontja alapján fennálló jogkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. §

(1) A Magyar Nemzeti Bank az új biztonsági elemekkel ellátott 1000 forintos címletű bankjegy kibocsátásáról szóló 5/2006. (III. 23.) MNB rendelet 3. §-ának (2) bekezdésében meghatározott 1000 forintos címletű bankjegyeket a forgalomból bevonja.

(2) A bevonás határnapja: 2007. augusztus 31.

2. §

(1) Ez a rendelet 2007. augusztus 31-én lép hatályba. Ez a rendelet nem érinti az 5/2006. (III. 23.) MNB rendelettel kibocsátott, új biztonsági elemekkel ellátott 1000 forintos címletű bankjegyeket.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti az új biztonsági elemekkel ellátott 1000 forintos címletű bankjegy kibocsátásáról szóló 5/2006. (III. 23.) MNB rendelet 3. §-ának (2) bekezdése, valamint 3. és 4. melléklete.

Simor András s. k.,
a Magyar Nemzeti Bank elnöke

A Kormány tagjainak rendeletei

**A honvédelmi miniszter,
valamint az igazságügyi és rendészeti
miniszter**

**25/2007. (VI. 6.) HM–IRM
együttes rendelete**

**a Magyar Honvédség katonai nyomozó hatóságairól
és a bűncselekmények parancsnoki nyomozásáról
szóló 19/2003. (V. 8.) HM–IM együttes rendelet
módosításáról**

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 604. § (4) bekezdés *b)* pontjában kapott felhatalmazás alapján, az igazságügyi és rendészeti miniszter az igazságügyi és rendészeti miniszter feladat- és hatásköréről szóló 164/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § *e)* pontjában meghatározott feladatkörében, a honvédelmi miniszter a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény 51. §-ában meghatározott feladatkörében eljárva – a legfőbb ügyéssel egyetértésben – a következőket rendeli el:

1. §

A Magyar Honvédség katonai nyomozó hatóságairól és a bűncselekmények parancsnoki nyomozásáról szóló 19/2003. (V. 8.) HM–IM együttes rendelet (a továbbiakban: R.) 19. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„19. § A parancsnoki nyomozás során elrendelt őrizetet rendőrségi fogdában kell végrehajtani.”

2. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, ezzel egyidejűleg hatályát veszti az R. 5. § (1) bekezdés *a)* pontjában „– a HM-ben a Jogi Főosztályhoz –” szövegrész, valamint a Magyar Honvédség katonai nyomozó hatóságairól és a bűncselekmények parancsnoki nyomozásáról szóló 19/2003. (V. 8.) HM–IM együttes rendelet módosításáról szóló 20/2005. (VI. 10.) HM–IM együttes rendelet.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a R. 1. § (2) bekezdés *c)* pontjában a „honvédelmi” szövegrész helyébe a „honvédelemért felelős” szövegrész lép.

Budapest, 2007. április 27.

Dr. Szekeres Imre s. k.,
honvédelmi miniszter

Dr. Petrétai József s. k.,
igazságügyi és rendészeti miniszter

**A pénzügyminiszter
10/2007. (VI. 6.) PM
rendelete**

**az illetékekkel kapcsolatos ügyiratok kezeléséről,
valamint az illetékek kiszabásáról, elszámolásáról
és könyveléséről szóló
40/2006. (XII. 25.) PM rendelet módosításáról**

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 100. §-ának *a)* pontjában foglalt felhatalmazás alapján, a pénzügyminiszter feladat- és hatásköréről szóló 169/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának *b)* pontjában foglalt feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. §

Az illetékekkel kapcsolatos ügyiratok kezeléséről, valamint az illetékek kiszabásáról, elszámolásáról és könyveléséről szóló 40/2006. (XII. 25.) PM rendelet 5. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„5. § (1) Az illetékek beszedésére – a (2) és (3) bekezdésekben foglaltak kivételével – 19 megyei és 1 fővárosi illetékbeszedési számla szolgál.

(2) Az elsőfokú állami adóhatóságnál kezdeményezett eljárások, valamint az elsőfokú állami adóhatóság határozata ellen benyújtott fellebbezések után pénzben fizetendő eljárási illeték megfizetésére az állami adóhatóság eljárási illetékbeszedési számlája szolgál.

(3) A gépjármű, pótkocsi tulajdonjogának, haszonélvezetének megszerzését terhelő visszerthes vagyónáruháza-si, öröklési, ajándékozási illeték megfizetésére – az Itv. 76. §-ának (3) bekezdése szerint határozattal megállapított illeték kivételével – az állami adóhatóság gépjármű vagyonszerzési illeték beszedési számlája szolgál.

(4) A befizetések nyilvántartásának alkalmasnak kell lennie az önkormányzatokat a költségvetési törvény szerint megillető illetékbevétele kimutatására.”

2. §

Ez a rendelet 2007. július 1-jén lép hatályba.

Dr. Veres János s. k.,
pénzügyminiszter

A pénzügyminiszter 11/2007. (VI. 6.) PM rendelete

**az országkockázat tőkekövetelményéről szóló
16/2001. (III. 9.) PM rendelet, valamint a befektetési
vállalkozások országkockázatának
tőkekövetelményéről szóló
8/2002. (II. 20.) PM rendelet módosításáról**

A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 235. § (2) bekezdésének o) pontjában, valamint a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény 451. § (2) bekezdésének h) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a pénzügyminiszter feladat- és hatásköréről szóló 169/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § g) pontjában foglalt feladatkörében eljárva a következőket rendelem el:

1. §

Az országkockázat tőkekövetelményéről szóló 16/2001. (III. 9.) PM rendelet melléklete, valamint a befektetési vállalkozások országkockázatának tőkekövetel-

ményéről szóló 8/2002. (II. 20.) PM rendelet melléklete helyébe e rendelet *melléklete* lép.

2. §

(1) E rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) E rendelet 2007. július 1. napján hatályát veszti.

(3) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti az országkockázat tőkekövetelményéről szóló 16/2001. (III. 9.) PM rendelet, valamint a befektetési vállalkozások országkockázatának tőkekövetelményéről szóló 8/2002. (II. 20.) PM rendelet módosításáról, valamint a könyvvizsgálók által az Állami Pénz és Tőkepiaci Felügyeletnek évente készítendő külön kiegészítendő jelentés szerkezetéről és tartalmáról szóló 38/1997. (XII. 18.) PM rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 17/2006. (VII. 24.) PM rendelet.

Dr. Veres János s. k.,
pénzügyminiszter

Melléklet
a 11/2007. (VI. 6.) PM rendelethez

Országok és más önálló pénzügyi igazgatású területek besorolási listája

1. kategóriába tartozó országok:

Amerikai Egyesült Államok
Andorra
Aruba
Ausztrália
Ausztria
Bahama-szigetek
Bahrein
Barbados
Belgium
Bermuda
Botswana
Bulgária
Chile
Cípus
Csatorna-szigetek (Alderney, Jersey, Guernsey, Sark, Herm)
Csehország
Dánia
Dél-afrikai Köztársaság
Dél-Korea
Egyesült Arab Emírségek
Egyesült Királyság
Észtország

Finnország
Franciaország
Görögország
Hollandia
Hongkong
Horvátország
India
Írország
Izland
Izrael
Japán
Kajmán-szigetek
Kanada
Katar
Kazahsztán
Kína
Kuvait
Lengyelország
Lettország
Liechtenstein
Litvánia
Luxemburg
Macau
Malajzia
Málta
Man-sziget
Mauritius
Mexikó
Monaco
Montserrat
Namíbia
Németország
Norvégia
Olaszország
Omán
Oroszország
Portugália
Románia
San Marino
Spanyolország
Svájc
Svédország
Szaúd-Arábia
Szingapúr
Szlovákia
Szlovénia
Tajvan
Thaiföld
Trinidad és Tobago
Tunézia
Új-Zéland

2. kategóriába tartozó országok:

Azerbajdzsán
Brazília

Cook-szigetek
Costa Rica
Egyiptom
El Salvador
Guatemala
Irán
Jordánia
Lesotho
Macedónia
Marokkó
Montenegró
Nigéria
Örményország
Panama
Peru
Szerbia
Törökország
Ukrajna
Vietnam

3. kategóriába tartozó országok:

Argentína
Benin
Bosznia-Hercegovina
Burkina Faso
Dominikai Köztársaság
Fidzsi-szigetek
Fülöp-szigetek
Ghána
Grúzia
Indonézia
Irán
Jamaica
Kamerun
Kenya
Kolumbia
Libanon
Madagaszkár
Malawi
Mali
Mongólia
Mozambik
Pakisztán
Pápua Új-Guinea
Seychelle-szigetek
Sri Lanka
Suriname
Türkmenisztán
Uganda
Venezuela
Zöld-foki Köztársaság

4. kategóriába tartozó országok:

A fel nem sorolt országok.

**A pénzügyminiszter
12/2007. (VI. 6.) PM
rendelete**

**a katonai csapat- és árumozgásokra
vonatkozó vámeljárás különös szabályairól szóló
42/2004. (XI. 17.) PM rendelet
módosításáról**

A közösségi vámjog végrehajtásáról szóló 2003. évi CXXXVI. törvény 82. §-a (3) bekezdésének *d)* pontjában kapott felhatalmazás alapján, a pénzügyminiszter feladat- és hatásköréről szóló 169/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § *b)* pontjában megállapított feladatkörömben eljárva – a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény 51. §-ában meghatározott feladatkörében eljáró honvédelmi miniszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. §

A katonai csapat- és árumozgásokra vonatkozó vámeljárás különös szabályairól szóló 42/2004. (XI. 17.) PM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-a (1) bekezdésének *d)* és *g)* pontjai helyébe a következő rendelkezések lépnek:

[E rendelet alkalmazásában:]

„*d)* katonai vámügyi szerv: a Honvédelmi Minisztérium (a továbbiakban: HM) vám- és határforgalmi feladatok végrehajtásáért felelős szervezeti egysége;”

„*g)* HM alárendeltségébe tartozó szervek: a HM, a honvédelmi miniszter alárendeltségébe, közvetlen irányítása és fenntartói irányítása alá tartozó szervezetek, továbbá a Magyar Honvédség (a továbbiakban: MH) katonai szervezetei;”

2. §

Az R. 2. §-a (1) bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) E rendelet hatálya a HM alárendeltségébe tartozó szervek, valamint a külföldi fegyveres erők részére behozott, kivitt, továbbá átvitt katonai és egyéb árura, illetve a vámjogszabályok által meghatározott eljárásokra terjed ki.”

3. §

Az R. 14. §-a (1) bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Hadművelési területen a HM alárendeltségébe tartozó szerveknél az MH külszolgálatot ellátó személyei által feladott magánpostai küldemények továbbítása – postai forgalom üzemeltetésének szüneteltetése esetén – az MH logisztikai rendszerén keresztül történhet. Az ilyen küldemény vámkezelését a logisztikai telephely szerint illetékes fővámhivatal végzi.”

4. §

Az R. 2. számú melléklete helyébe e rendelet *melléklete* lép.

5. §

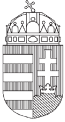
E rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba, ezzel egyidejűleg az R. 18. §-a hatályát veszti.

Dr. Veres János s. k.,
pénzügyminiszter

Melléklet
a 12/2007. (VI. 6.) PM rendelethez

„2. számú melléklet
a 42/2004. (XI. 17.) PM rendelethez

**A katonai vámügyi szervnek a 3. § (7) bekezdésében
meghatározott esetekben a hitelesítésre szolgáló
bélyegzőjének mintája**

HONVÉDELMI MINISZTERIUM		
KATONAI VÁMÜGYI SZERV 1885 Budapest Pf. 25. Sorszám		
	dátum	

III. rész HATÁROZATOK

Az Országgyűlés határozatai

Az Országgyűlés 50/2007. (VI. 6.) OGY határozata

a Fogyasztóvédelmi eseti bizottság tisztségviselőinek
és tagjainak megválasztásáról szóló
11/2007. (III. 7.) OGY határozat módosításáról*

A Fogyasztóvédelmi eseti bizottság tisztségviselőinek
és tagjainak megválasztásáról szóló 11/2007. (III. 7.) OGY
határozat a következők szerint módosul:

Az Országgyűlés a bizottságba

Lukács Zoltán helyett

dr. Varga Lászlót

a bizottság tagjává

megválasztja.

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

V. Németh Zsolt s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Török Zsolt s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Az Országgyűlés 51/2007. (VI. 6.) OGY határozata

a Magyar Honvédség további fejlesztésének
irányairól**

Az Országgyűlés a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény 47. § (1) bekezdésének b) pontja alapján a Magyar Honvédség további fejlesztésének irányairól az alábbi határozatot hozza:

* A határozatot az Országgyűlés a 2007. június 4-i ülésnapján fogadta el.

** A határozatot az Országgyűlés a 2007. június 4-i ülésnapján fogadta el.

1. Az Országgyűlés szükségesnek tartja a Magyar Honvédség fejlesztésének folytatását. Ennek során a fő hangsúlyt a nemzeti és nemzetközi keretek közötti alkalmazás követelményeinek egyaránt megfelelő katonai képességek kialakítására kell helyezni.

2. A végrehajtandó képességfejlesztés, modernizáció és erőkoncentráció eredményeként jöjjön létre egy professzionális, sokoldalúan, rugalmasan és hatékonyan alkalmazható, nemzetközi (NATO, EU, ENSZ, EBESZ) együttműködésre képes, kiképzett, feltöltött és bevethető szervezetekkel rendelkező, korszerű eszközökkel felszerelt és finanszírozható haderő.

3. A Magyar Honvédség hosszú távon (10–15 év alatt) – a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény 70. § (1) bekezdésben foglalt feladatai végrehajtására is figyelemmel –, a már elért eredményekre alapozva legyen képes – a magyar külpolitikai törekvésekhez igazodva – az ország határain kívül folytatott műveletekben egyidejűleg egy dandár méretű erő hat havi harci és egy zászlóalj méretű erő tartós (hat hónapon túli) nem harci körülmények közötti alkalmazására; vagy egy zászlóalj méretű erő tartós (hat hónapon túli) harci és egy zászlóalj méretű erő tartós (hat hónapon túli) nem harci jellegű tevékenységére.

4. A fejlesztési feladatok fontossági sorrendjét a Magyar Honvédség professzionális, valamint a műveleti területre telepíthető, ott együttműködésre és működőképességének fenntartására alkalmas (expedíciós) jellegének erősítése határozza meg. Ezen belül az egyes feladatokat a következők szerint kell rangsorolni: a műveletre kijelölt, illetve műveleti részvételre tervezett alegységek, szervezeti elemek fejlesztése, felszerelése; a NATO Reagáló Erő és az EU harccsoport rotációkba felajánlott alegységek felszerelése; az irányítási-vezetési-rendszerek fejlesztésének folytatása úgy, hogy azok illeszthetők legyenek a kialakítandó hálózat alapú hadviselés képességhez.

5. A fejlesztés főbb követelményei és feladatai:

a) hazánk szövetségi tagsága, a biztonsági környezetben bekövetkezett változások, valamint a haditechnika fejlődése és az elért képességek minőségi fejlesztése alapján – figyelemmel az Észak-atlanti Szerződés 3. cikkében foglalt kötelezettségekre is – a feladatok ellátására alkalmas, költségtakarékosan működtethető haderőt kell kialakítani és fenntartani;

b) a fejlesztés biztosítsa, hogy a Magyar Honvédség előtt álló feladatok végrehajtásához szükséges védelmi képességek fokozatosan erősödjenek, és folyamatosan javuljanak a szövetségi, illetve más nemzetközi kötelezettségek teljesítésének feltételei, a kihívások és kockázatok kezeléséhez nem szükséges képességeket meg kell szüntetni;

c) a Magyar Honvédség váljon korszerűen kiképzett és felszerelt, műveleti területre telepíthető, ott együttmű-

kódésre és működőképességének fenntartására alkalmas (expedíciós) képességekkel is rendelkező haderővé;

d) a Magyar Honvédség szervezeti felépítése és vezetési rendje feleljen meg az országvédelem és a nemzetközi szerepvállalás szempontjainak. Működjön hatékony és a kialakított szervezeti kereteknek megfelelő középszintű vezetési rendszer. Növekedjen a végrehajtó, kiemelten a magas készenlétű, speciális képességekkel rendelkező, bevethető és telepíthető kötelékek feltöltöttsége, egyidejűleg fejleszteni kell a harci erők alkalmazhatóságához feltétlenül szükséges harci támogató és harci támogató-kiszolgáló képességeket. A logisztikai támogatás terén – a nemzeti felelősség elvét is figyelembe véve – a többnemzeti megoldások kapjanak elsőbbséget;

e) a professzionális haderő követelményeinek megfelelő korszerű állományszerkezet, valamint a megfelelő állomány- és rendfokozati arány kialakításához kerüljön kidolgozásra a jelenlegi előmeneteli rendszerre épülő hitelesebb, átláthatóbb pályakép és életpálya modell. Az egyes szervezetek sajátosságaira is figyelemmel, folyamatosan növekedjen a szerződéses tiszthelyettes és legénységi állomány aránya, a nem kifejezetten katonai ismereteket igénylő beosztásokban előnyben kell részesíteni a polgári állomány foglalkoztatását. A megszerzett humánerőforrások megtartásának a minőségi teljesítmény hatékonyabb ösztönzése és elismerése legyen az alappillére. Kiemelt szempontként kell kezelni az állomány élet- és munkakörülményei lehetőségek szerinti javítását is;

f) a Magyar Honvédség igényeihez igazodó foglalkoztatáspolitikai alkalmazásával, a toborzási és hadkiegészítési, tiszti, tiszthelyettesi képzési és kiképzési rendszer korszerűsítésével és költséghatékony működtetésével folyamatosan biztosítani kell a haderő részére a szükséges számú és minőségű személyi állományt;

g) a szétválasztott termelői és fogyasztói logisztikai támogatás rendszerét a megfelelő összhang biztosításával, koncentrált logisztikai és támogató szervezetekkel, valamint a szükséges támogató és kiszolgáló katonai szervezetek fenntartásával kell működtetni. A Magyar Honvédség gazdálkodásában a jövőben erősíteni kell a versenyszféra szolgáltatásainak igénybevételét és a piaci módszerek alkalmazását;

h) korszerűsített infrastruktúrával biztosítani kell a Magyar Honvédség gazdaságos és kulturált elhelyezését, az állomány kiképzésének feltételeit, valamint az ország területére érkező szövetségi erők Befogadó Nemzeti Támogatásának kapcsolódó feladatait.

6. A haditechnikai fejlesztés során fokozatosan végre kell hajtani az elavult, gazdaságosan rendszerben nem tartható technikai eszközök cseréjét. Az új beszerzések során a korszerűség, a hosszabb távú rendszerben-tarthatóság, a gazdaságos üzemeltetés, a könnyebb szállíthatóság, a védettség, valamint a környezet és a természet védelmének szempontjait kell figyelembe venni. A beszerzések és behúrázások programokon keresztül valósuljanak meg.

Ennek keretében a program teljes időtartamában biztosítani kell a katonai igények és a gazdasági lehetőségek összhangját, az erőforrások költséghatékony felhasználását.

7. Hosszú távon törekedni kell arra, hogy az ország teherbíró képességével összhangban a védelmi kiadásokra fordított költségvetési források GDP részaránya folyamatosan közelítsen a NATO tagállamok átlagának megfelelő arányhoz, és a haditechnikai fejlesztésekre fordított források aránya érje el a védelmi kiadások 20%-át.

8. A Kormány jelen határozat végrehajtásáról, illetve a fejlesztés aktuális helyzetéről írásban, minden év I. félévében számoljon be az Országgyűlés honvédelemmel foglalkozó állandó bizottságának.

9. Ez a határozat a közzététele napján lép hatályba. Egyidejűleg a Magyar Honvédség hosszú távú fejlesztésének irányairól szóló 14/2004. (III. 24.) OGY határozat, valamint az egyes honvédelmi tárgyú országgyűlési határozatok módosításáról szóló 112/2004. (XI. 3.) OGY határozat 1. pontja hatályát veszti.

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

V. Németh Zsolt s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Török Zsolt s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 32/2007. (VI. 6.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányának hitelesítését megtagadó határozat ellen benyújtott kifogás tárgyában – *dr. Bragvova András* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 105/2007. (III. 29.) OVB határozatát megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. Az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 566/2006. (XI. 20.) OVB határozatával úgy döntött, hogy a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség és Kereszténydemokrata Néppárt által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítését megtagadja. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel: „Egyetért-e Ön azzal, hogy az államilag támogatott felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatóknak ne kelljen képzési hozzájárulást fizetniük?”

Az OVB álláspontja szerint a kezdeményezésben szereplő kérdésben az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *f)* pontjára, valamint arra tekintettel, hogy a kérdés burkoltan alkotmánymódosítást kiváltó jellegű, nem lehet országos népszavazást tartani.

Az Alkotmánybíróság a 15/2007. (III. 9.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh.) az 566/2006. (XI. 20.) OVB határozatot megsemmisítette, és az OVB-t új eljárásra utasította. Az Abh.-ban az Alkotmánybíróság megállapította, hogy „az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *f)* pontja azt jelenti, hogy a kormányprogram egészéről nem tartható népszavazás”. Megállapította továbbá, hogy „a jelen ügyben a kérdés nem irányul az Alkotmány módosítására. Eredményes népszavazásból az Országgyűlésnek nem keletkezne olyan jogalkotási kötelezettsége, amely csak az Alkotmány módosításával teljesíthető” (ABK 2007. március, 233, 235.).

Megismételt eljárásában az OVB a népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányának hitelesítését a 105/2007. (III. 29.) OVB határozattal megtagadta. Az OVB álláspontja szerint a kezdeményezésben szereplő kérdésben az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *a)* pontjára, valamint arra tekintettel, hogy a kérdés burkoltan alkotmánymódosítást kiváltó jellegű, nem lehet népszavazást tartani. Határozata indokolásában az OVB hivatkozott arra, hogy „a felsőoktatási intézmények 2007. évi intézményi költségvetésének megtervezése a költségvetési törvényben meghatározott állami támogatások és az intézményi közvetlen bevételek együttes figyelembevételére alapján történik. Egy eredményes népszavazás következtében, amely a törvényalkotót a képzési hozzájárulás eltörlésére kötelezné, a felsőoktatási intézmények ily módon kieső bevételeit – az intézmények működőképességének megőrzése érdekében – a központi költségvetési források átcsoportosításával kellene pótolni, ami szükségessé teheti a központi költségvetés bevételi oldalának utólagos korrekcióját is”.

Az OVB továbbá – az Abh. vonatkozó rendelkezésére való hivatkozást követően – megállapította, hogy „a kér-

désben tartott eredményes népszavazás az [A]lkotmány módosítását eredményezné, de [az OVB] nem állítja, hogy a kérdés az Alkotmány módosítására irányulna”. Az OVB „fenntartja azt az érvét, mely szerint a határidők törvényi rendezésére vonatkozó szabály hiányában többféle, a hatályos alkotmány kereteit egyaránt túllépő eredménnyel, és ehhez kapcsolódó lehetséges értelmezéssel zárulna a népszavazás”. Ezért a kérdés burkoltan alkotmánymódosító jellege is a hitelesítés akadályát képezi.

Az OVB határozata a Magyar Közlöny 2007. évi 40. számában, 2007. április 2-i dátummal jelent meg.

2. A határozat ellen a kezdeményezők nyújtottak be kifogást. A kifogás 2007. április 16-án érkezett az Alkotmánybírósághoz. A kifogást a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. §-ának (1) bekezdésében meghatározott tizenöt napos határidőn belül lehet előterjeszteni. A kifogás határidőn belül érkezett. Az Alkotmánybíróság a kifogást a Ve. 130. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően soron kívül bírálta el.

A kifogás szerint az OVB – megismételt eljárásában – nem hivatkozhatott volna olyan elutasítási okra, amelyet az első határozatban nem hozott fel. Hivatkozott arra, hogy az 566/2006. (XI. 20.) OVB határozat meghozatala során az OVB vizsgálta a népszavazási kezdeményezés és a költségvetés összefüggését, határozatában mégsem hivatkozott az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *a)* pontjára, mint elutasítási okra. A kifogás szerint az, hogy a költségvetéssel való összefüggésre csak a megismételt eljárásában hivatkozott az OVB, nem indokolható a jogszabályi környezet változásával sem, mivel a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről szóló 2006. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Kötv.) hatályos szövege – a 2006. november 20-i állapotához [azaz az 566/2006. (XI. 20.) OVB határozat elfogadásának napjához] képest – nem tartalmaz új rendelkezéseket a képzési hozzájárulásra vonatkozóan.

A kifogás szerint a képzési hozzájárulás megszüntetésére irányuló kérdésből nem következik okszerűen a Kötv. módosítása, az nem irányul a költségvetés egyes tételeinek meghatározására. A Kötv. ugyanis nem tervezi bevételként a képzési hozzájárulást, sőt a Kötv. 14. § (4) bekezdése alapján az a felsőoktatási intézmények mindenkor éves költségvetésének bevételét képezi. A kifogás szerint ebből következően a központi költségvetéssel való összefüggés elméleti lehetősége kizárt, mivel a Kötv. a képzési hozzájárulást saját bevételként maga utalja a felsőoktatási intézmény gazdasági autonómiájának körébe.

A népszavazási kezdeményezés költségvetéssel való összefüggésében a kifogás előadta azt is, hogy „a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény módosításáról” szóló 2006. évi LXXIII. törvény (a továbbiakban: Ftv mód.) 26. § (2) bekezdése értelmében a 2007. szeptemberben államilag támogatott mesterképzésben első évfolyamon tanulmányokat kezdő hallgatók képzési hozzájárulás fizetésére 2008. szeptembertől kezdődően kötelesek;

így a képzési hozzájárulás tényleges bevételt csak 2008 szeptemberétől keletkeztet majd. A népszavazási kezdeményezésnek tehát semmilyen közvetlen vagy közvetett hatása nincs a 2007. évi központi költségvetésre. Tekintettel továbbá arra, hogy a képzési hozzájárulás tényleges összegét a felsőoktatási intézmény állapítja meg, elméletileg sincs lehetőség a befolyó bevételek központi szinten való tervezésére.

A kifogás hivatkozott arra, hogy azt a kérdést, hogy a képzési hozzájárulás megszüntetésére irányuló népszavazás burkoltan alkotmánymódosító jellegű-e, az Alkotmánybíróság az Abh.-ban már elbírálta. Ezért ez a kérdés *res iudicata* az Alkotmánybíróság eljárásában, amely újabb érdemi vizsgálatot nem igényel.

II.

A kifogás elbírálásánál figyelembe vett jogszabályok:

1. Az Alkotmány érintett rendelkezései:

„2. § (...)

(2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja. (...)

28/C. § (...)

(2) Országos népszavazást kell tartani legalább 200 000 választópolgár kezdeményezésére.

(3) Ha az országos népszavazást el kell rendelni, az eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező. (...)

(5) Nem lehet országos népszavazást tartani:

a) a költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről és illetékekről, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények tartalmáról,”

2. A Ve. érintett rendelkezései:

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani. (...)

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

3. Az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) érintett rendelkezései:

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha (...)

b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,”

4. A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: Ftv.) vonatkozó rendelkezése:

„53. § (1) A felsőoktatási intézményben folyó képzés lehet államilag támogatott vagy költségtérítéssel képzés. Az államilag támogatott képzés költségeinek többségét az e törvényben meghatározottak szerint az állami költségvetés, a költségtérítéssel képzés költségeit a hallgató viseli. Az államilag támogatott alap- és mesterképzésben tanulmányokat folytató hallgató képzési hozzájárulás fizetésére köteles.”

5. Az Ftv.mód. vonatkozó rendelkezése:

„26. § (...)

(2) Az Ftv. – e törvény 6., 17–18. és 24. §-ával megállapított – 49. §-ának e) pontját, 125. §-át megelőző címét, 125. §-a (1) bekezdésének felvezető szövegét és a) pontját, valamint (4) bekezdését, 125/A. §-át, 2. számú melléklet A hallgatók adatai címének 1. bb) pontját a 2007. szeptemberben az első évfolyamon alap- és mesterképzésben (egyes, osztatlan képzésben) államilag támogatott képzés keretében tanulmányaikat megkezdő hallgatók tekintetében, majd ezt követően felmenő rendszerben kell alkalmazni. A 2007. szeptemberben államilag támogatott mesterképzésben első évfolyamon tanulmányokat kezdő hallgatók képzési hozzájárulás fizetésére 2008. szeptembertől kezdődően kötelesek.”

6. A Kötv. vonatkozó rendelkezése:

„14. § (...)

(4) Az Ftv. 53. §-ának (1) bekezdésében meghatározott képzési hozzájárulás a felsőoktatási intézmények mindenkor éves költségvetésének bevételét képezi.”

7. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) vonatkozó rendelkezése:

„27. § (1) Az Alkotmánybíróság határozata ellen fellebbezésnek nincs helye.

(2) Az Alkotmánybíróság határozata mindenkire nézve kötelező.”

III.

A kifogás megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság elsőként a kifogásnak azt a részét vizsgálta, amely arra hivatkozással kéri az OVB határozatának megsemmisítését, hogy az OVB – megismételt eljárásában – olyan elutasítási okra alapozta a hitelesítés megtagadását, amelyet az első határozatban nem hozott fel.

Döntése során mind az OVB, mind jogorvoslati eljárásában az Alkotmánybíróság a fennálló helyzethez igazodik. Az OVB az Alkotmány és az Nsztv. vonatkozó rendelkezéseire figyelemmel, a döntéskor fennálló helyzetet alapul véve dönt a népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjt-

tő íve mintapéldányának hitelesítéséről, illetve annak megtagadásáról. Az Alkotmánybíróság hatáskörét pedig az Abtv. 1. § *h*) pontjának megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság eljárása ebben a hatáskörben jogorvoslati természetű. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatában, valamint a kifogásban foglaltak alapján azt vizsgálja, hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítése során az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el [63/2002. (XII. 3.) AB határozat, ABH 2002, 342, 344.]. Az Alkotmánybíróság feladatát e hatáskörben eljárva is alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.].

Erre tekintettel nincs akadálya annak, hogy az OVB a megismételt eljárásában olyan új körülményt vegyen figyelembe, amely az első döntés meghozatalakor még nem állt fenn. Jelen esetben a Kötv.-t az 566/2006. (XI. 20.) OVB határozat meghozatalát követően, 2006. december 22-én került kihirdetésre, és 2007. január 1-jén lépett hatályba. A 16/2007. (III. 9.) AB határozat megállapította, hogy „jövőbeli költségvetésre, valamely költségvetési törvényjavaslatra hivatkozva az aláírásgyűjtő ív hitelesítése nem tagadható meg. A költségvetési törvényjavaslat az elfogadásáig módosulhat és előállhat az az eset is, hogy az elfogadott törvény olyan költségvetést tartalmaz, amelyben egyáltalán nem szerepel a népszavazásra feltenni kívánt kérdéssel kapcsolatba hozható előirányzat” (ABK 2007. március, 239, 241.). Nem megalapozott a kifogás a tekintetben, hogy az OVB a megismételt eljárás során hozott határozatában nem hivatkozhatott volna az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *a*) pontjára, mint a hitelesítés megtagadásának okára, mivel erre az első határozatában nem hivatkozott. A Kötv. Országgyűlés általi elfogadása ugyanis olyan új körülménynek minősül, amely az 566/2006. (XI. 20.) OVB határozat meghozatala során nem volt figyelembe vehető.

2. Az Alkotmánybíróság már több határozatában vizsgálta az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a*) pontjában meghatározott tiltott tárgykör jelentéstartalmát. Az 51/2001. (XI. 29.) AB határozat megállapította, hogy „az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a*) pontjában szereplő rendelkezés konkrét törvények, többek között a költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról szóló törvény tartalmát vonja ki a népszavazás jogintézménye alól. A költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról szóló törvény az adott alkotmányi rendelkezés közvetlen végrehajtásaként megjelenő törvényhozási tárgykört jelenti. Az Alkotmány 19. § (3) bekezdés *d*) pontjában, valamint a 32/C. § (1) bekezdésében szereplő költségvetés és annak végrehajtása (zárszámadás) fordulat teljes egészében megegyezik az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a*) pontjában szereplő kifejezésekkel. A költségvetésről szóló törvény fogalmába semmiképpen sem tartozhat bele az összes olyan jogszabály, amelynek pénzügyi-költségvetési vonzata van. A költségvetés végrehajtásáról fordulat pedig semmiképpen

nem jelenti valamennyi, a költségvetés érvényesítését szolgáló törvény tartalmát, hanem kifejezetten a zárszámadási törvényre utal” (ABH 2001, 392, 394–395.). A határozat értelmében az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a*) pontjában szereplő, a költségvetési törvényre vonatkozó kizáró ok alapján valamely kérdés akkor nem bocsátható népszavazásra, ha a kérdés a költségvetési törvény módosítását tartalmazza, vagy a kérdésből okszerűen következik a tiltott tárgykörként megjelölt törvények megváltoztatása, illetve ha a kérdés arra irányul, hogy a választópolgárok pontosan határozzanak meg jövőbeli költségvetési törvényben szereplő egyes kiadásokat. Ugyanitt az Alkotmánybíróság megállapította: „az, hogy a népszavazásra szánt kérdés távoli, közvetett összefüggésben áll valamely tiltott népszavazási tárgykörrel, nem eredményezi a kérdés tiltott tárgykörűvé válását” (ABH 2001, 392, 395.).

Az 59/2004. (XII. 4.) AB határozattal elbírált ügyben az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az eredményes népszavazás költségvetési törvény megváltoztatását vontatja maga után: a népszavazásra bocsátandó, nyugdíjemelésre vonatkozó kérdés szövegszerűen ugyan nem tartalmazta a költségvetési törvény módosítását, de okszerűen következett a kérdésből a tiltott tárgykörként megjelölt törvény – a költségvetési törvényben a Nyugdíjbiztosítási Alap költségvetése kiadási főösszegének a – megváltoztatása (ABH 2004, 834, 837.).

Az Alkotmánybíróság 15/2005. (IV. 28.) AB határozata értelmében annak megítélésénél, hogy az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés, illetve a megtartandó népszavazás a költségvetési törvényben szereplő egyes bevételi vagy kiadási tételekkel közvetlen és jelentős kapcsolatban áll-e, a költségvetés egyes elemeinek akár pozitív, akár negatív meghatározását jelenti-e, az Alkotmánybíróság – az Alkotmány szabályai és az Alkotmánybíróság gyakorlatában kialakult elvek alapján – esetenkénti mérlegelés alapján dönt. A vizsgálatnál az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi szempontokat veszi alapul, nem a költségvetéssel kapcsolatos pénzügyi jogi megfontolásokat. A privatizáció leállításáról szóló kérdéssel kapcsolatban hozott határozat megállapította, hogy „az aláírásgyűjtő íven megfogalmazott kérdésről tartott eredményes népszavazás a privatizáció azonnali hatályú leállításával az ország éves költségvetéséről szóló törvényt közvetlenül és jelentős módon érinti. Ezért az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *a*) pontjával ellentétes” (ABH 2005, 165, 171.).

3. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a képzési hozzájárulás eltörlésére vonatkozó népszavazási kérdés a Kötv. módosítását tartalmazza-e, vagy a kérdésből okszerűen következik-e a tiltott tárgykörként megjelölt törvény módosítása. Az OVB álláspontja szerint a kérdés azért tartozik tiltott tárgykörbe, mert egy eredményes népszavazás következtében a felsőoktatási intézmények ily módon kieső bevételeit – az intézmények működőképessé-

gének megőrzése érdekében – a központi költségvetési források átcsoportosításával kellene pótolni, ami szükségessé teheti a bevételi oldal utólagos korrekcióját is.

Az egyetemek és főiskolák bevételeit és kiadásait a Kötv. 1. számú melléklete XX. fejezetének 2. címe tartalmazza. E cím azonban nem szerepeltet bevételeket a képzési hozzájárulásból. Ez a Kötv. 14. § (4) bekezdéséből is következik, amely szerint a képzési hozzájárulás a felsőoktatási intézmény költségvetésének bevételeként képezi. A képzési hozzájárulás tehát nem a központi költségvetés, hanem a felsőoktatási intézmény saját bevétele.

Az Ftv. 26. § (2) bekezdése alapján a 2007. szeptemberben államilag támogatott mesterképzésben első évfolyamon tanulmányokat kezdő hallgatók képzési hozzájárulás fizetésére 2008. szeptembertől kezdődően kötelesek. E kötelezettségüket azonban nem a Kötv. 14. § (4) bekezdése, hanem az Ftv. 53. § (1) bekezdése alapozza meg. Ha a népszavazási kezdeményezésben szereplő kérdésben tartott népszavazás eredményes, akkor az Országgyűlésnek nem a Kötv.-t, hanem az Ftv. 53. § (1) bekezdését kell módosítania. Tekintettel továbbá arra, hogy a Kötv. a bevételi oldalon nem szerepelteti a képzési hozzájárulást, nincs szükség e források olyan jellegű pótlására, amiből okszerűen következne a Kötv. módosítása.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdés nem ütközik az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének a) pontjában meghatározott tiltott tárgykörbe, ezért e tekintetben az Nsztv. 10. § b) pontjára hivatkozással az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának a hitelesítése nem tagadható meg.

4. Az OVB határozata a kérdés vizsgálata során újból megállapította, hogy a népszavazásról szóló hatályos alkotmányi és törvényi rendelkezések alapján jelenleg nem dönthető el, mennyi időre köteleznék a népszavazás eredménye a törvényhozást, így megalapozott következtetés, hogy az eredményes népszavazás – burkolt formában ugyan, de egyértelműen – az Alkotmány módosítását eredményezi.

Ezt az érvet, mint a hitelesítés megtagadásának indokát, a képzési hozzájárulással összefüggésben az 566/2006. (XI. 20.) OVB határozat is tartalmazta. Az Abh. e hivatkozást megalapozatlannak találta, és megállapította, hogy eredményes népszavazásból az Országgyűlésnek nem következne olyan jogalkotási kötelezettsége, amely csak az Alkotmány módosításával teljesíthető (ABK 2007. március, 233, 235.).

Erre tekintettel az Alkotmánybíróság jelen eljárásban a burkolt alkotmánymódosításra, mint a hitelesítés megtagadására vonatkozó érvet érdemben nem vizsgálta.

5. Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság a rendelkező rész szerint határozott. A megismételt eljárásban az OVB-nek az Alkotmány és az Nsztv. rendelkezéseinek megfelelő kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ív mintapéldányát hitelesítenie kell.

A 40/2004. (X. 27.) AB határozat megállapította, hogy „a kezdeményezésben foglalt kérdés megengedhetőségét – törvényességét és alakszerűségét – illetően az Alkotmánybíróság foglalt állást, mindenkre kötelezően, erre irányuló kifogás alapján” (ABH 2004, 512, 518.). A Ve. 130. § (3) bekezdése, amely szerint a kifogás elbírálása során az Alkotmánybíróság az OVB határozatát helyben hagyja, vagy azt megsemmisíti, és az OVB-t új eljárásra kötelezi, azt jelenti, hogy az OVB-t a megismételt eljárásban – összhangban az Abtv. 27. § (2) bekezdésében foglaltakkal – nemcsak az Alkotmánybíróság határozatának rendelkező része, hanem annak indokolása is köti, annak tartalmát az OVB a megismételt eljárásban és a határozathozatal során köteles figyelembe venni.

Az Alkotmánybíróság – figyelemmel az OVB határozatának Magyar Közlönyben való megjelenésére – elrendelte e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k., *Dr. Bragyova András s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k., *Dr. Kiss László s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k., *Dr. Kukorelli István s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k., *Dr. Lévay Miklós s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k., *Dr. Trócsányi László s. k.,*
előadó alkotmánybíró alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 465/H/2007.

Dr. Bragyova András alkotmánybíró különvéleménye

1. Nem értek egyet a többség által elfogadott határozatnak sem a rendelkező részével, sem az indokolásával.

A többség által elfogadott határozat az OVB aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadó 105/2007. (III. 29.) OVB határozatát megsemmisíti és az OVB-t új eljárásra utasítja. A határozat érvelése azon alapul, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdés nem ütközik az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés a) pontjában nevesített tiltott tárgykörbe, mivel ha „a népszavazási kezdeményezésben szereplő kérdésben tartott népszavazás eredményes, akkor az Országgyűlésnek nem a Kötv.-t, hanem az Ftv. 53. § (1) bekezdését kell módosítania”, továbbá, hogy a „Kötv. a bevételi ol-

dalón nem szerepelteti a képzési hozzájárulást, nincs szükség e források olyan jellegű pótlására, amiből okszerűen következne a Kötv. módosítása”.

2. Ezt az érvelést nem tudom elfogadni. Álláspontom szerint a képzési hozzájárulásról szóló népszavazás az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *a)* pontja szerint a népszavazásból kizárt tárgyról szólna. A képzési hozzájárulás ugyanis – mint a kérdésből is kitűnik – az államilag támogatott, vagyis részben az állami költségvetésből finanszírozott felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatókat terhelő fizetési kötelezettség. Ezzel a felsőfokú tanulmányokat folytatók képzési költségeiknek egy részét fizetik saját maguk, míg a befizetéssel nem fedezett részt az állami költségvetésből kell finanszírozni. Ennek alapján nem lehet kétséges, hogy a képzési hozzájárulás az állami költségvetés bevételi jogcíme, amelyet az Ftv. 53. § (1) bekezdése tartalmaz. Azon, hogy a képzési hozzájárulás az állami költségvetés bevételeit képezi az sem változtat, hogy a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről szóló 2006. évi CXCVII. törvény 14. § (4) bekezdése értelmében a befizetett összeg nem közvetlenül az államháztartás valamely alrendszerének, hanem közvetlenül az érintett felsőoktatási intézmények költségvetési bevételeit képezi. Ettől sem a bevétel költségvetési jogcíme, sem pedig felhasználásának költségvetési kötöttségei [lásd: Ftv. 125/A. § (4)–(5) bekezdés] nem változnak.

Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata alapján nem fogalmazható meg egyértelműen mit kell „a költségvetésről szóló törvény” kifejezés alatt érteni, mindössze annyi bizonyos, hogy az nem azonos a felhatalmazó (appropriációs) törvénnyel [4/2006. (II. 15.) AB határozat, ABH 2006, 101, 109.].

Amint azt a 16/2007. (III. 9.) AB határozathoz (ABK 2007. március, 239, 242.) írt különvéleményemben kifejtettem „a költségvetésről (...)” szóló törvény tartalmáról” fordulat értelmezésénél abból az általánosan elfogadott definícióból kell kiindulnunk, hogy a költségvetés az állam meghatározott időtartamra előirányzott kiadásainak és bevételeinek tételes felsorolása és mérlege. Ebből következően a költségvetésről szóló törvény tartalmán mindazt érteni kell, ami a költségvetés bevételeinek és kiadásainak jogcímét érinti.

Ez nem jelenti ama szerintem is helyes állításnak az elvetését, hogy „[a] költségvetésről szóló törvény fogalmába semmiképpen sem tartozhat bele az összes olyan jogszabály, amelynek pénzügyi-költségvetési vonzata van” (ABH 2001, 392, 395.). A költségvetés bevételi és kiadási jogcímei azok, amelyek a költségvetésbe (vagy annak alrendszerébe) befizetési kötelezettséget írnak elő, valamint azok, amelyek alapján a költségvetésből kifizetéseket kell teljesíteni.

3. Ugyanakkor a képzési hozzájárulás álláspontom szerint közteherként, éspedig illetékként is felfogható, s mint

ilyen ugyancsak az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a)* pontjában megnevezett tiltott népszavazási tárgykörnek minősül. Ez ugyanis tiltja az illetékekről tartandó népszavazást is. Véleményem szerint a képzési hozzájárulás az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a)* pontja szerint „illetéknek” minősül.

Az Alkotmány, mint tudjuk, nem határozza meg a közteher fogalmát; az Alkotmánybíróság gyakorlata köztehernek minősíti mindazt a közcélú fizetési kötelezettséget, amely az állam tevékenységének, intézményei működésének fedezetét szolgálja, vagyis az állam bevétele (821/B/1990. AB határozat, ABH 1997, 234, 238–239.). Az állam különböző típusú fizetési kötelezettséget írhat elő közteherként: adó, illeték, vám, járulék, hozzájárulás stb. [61/1992. (XI. 20.) AB határozat, ABH 1992, 280, 281.]. Ezeket a fizetési kötelezettségeket nem elnevezésük, hanem jellegük alapján kell köztehernek tekinteni.

A közteher fogalmába különböző költségvetési befizetési kötelezettségek tartoznak: (1) az adók, amelyek meghatározott feltételek fennállása esetén kötelezően teljesítendő, közvetlenül az adóalanynál jelentkező ellenszolgáltatás nélküli pénzbeli szolgáltatások; (2) azok a díjak, amelyeknél a fizetési kötelezettséget valamely közszolgáltatás igénybevétele keletkezteti, (3) azok a hozzájárulások, amelyeket függetlenül valamely állam által biztosított szolgáltatás konkrét igénybevételeitől, az adott szolgáltatás rendelkezésre állásért kell fizetni. Az utóbbi kettőt érthetjük – a tételes jogi elnevezéstől függetlenül – az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a)* pontjában említett „illeték” fogalmán.

A képzési hozzájárulás – ahogyan arra már fentebb is utaltam – egyfajta illetéknek tekinthető. Ezt a megállapításom támasztja alá a tágabb értelemben vett illeték fogalma: ez minden olyan közjogi jellegű pénzszolgáltatást magába foglal, amelyet a fizetésre kötelezett az általa igénybe vett közszolgáltatás(ok) ellenértékéért (ha teljes egészében fedezi a költségeket) vagy ahhoz való hozzájárulásként (ha az illeték csak részben nyújt fedezetet) köteles megfizetni. (Hasonlóan: BVerfGE 50, 218, 226.)

A képzési hozzájárulás az Ftv. 125. § (1) bekezdés *a)–g)* pontjában meghatározott szolgáltatások igénybevételehez kapcsolódik, az igénybe vett szolgáltatások ellenértékéhez való hozzájárulást jelent, amelynek összege a szolgáltatás ellenértékét nem fedezi teljes egészében, így a hiányzó pénzeszközt a költségvetés egyéb bevételi forrásaiból kell biztosítani.

A fenti érvek alapján az Alkotmánybíróságnak helyben kellett volna hagynia az OVB aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadó döntését.

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

**Az Alkotmánybíróság
33/2007. (VI. 6.) AB
határozata**

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányának hitelesítését megtagadó határozat ellen benyújtott kifogás tárgyában – *dr. Bragyova András, dr. Holló András és dr. Lévy Miklós* alkotmánybírák különvéleményével – meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 107/2007. (IV. 11.) OVB határozatát megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. Az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 107/2007. (IV. 11.) OVB határozatával úgy döntött, hogy a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség és Kereszténydemokrata Néppárt által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íve hitelesítését megtagadja.

Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy a fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátásért a jelen kérdésben megtartott népszavazást követő év január 1-jétől ne kelljen kórházi napidíjat fizetni?”

1.1. Az OVB döntése értelmében a kezdeményezés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a)* pontjában szereplő tilalomba ütközik.

Az OVB az Alkotmánybíróság több határozatára [51/2001. (XI. 29.) AB határozat, 59/2004. (XII. 4.) AB határozat, 15/2005. (IV. 28.) AB határozat, 16/2007. (III. 9.) AB határozat, ABK 2007. március, 239.] hivatkozott, amikor értelmezte az Alkotmány fenti rendelkezését. Megállapította, hogy a kezdeményezésben szereplő kérdés a 2006. december 21-én elfogadott, a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről szóló 2006. évi CXXVII. törvénnyel való összefüggést azzal kísérli meg kizárni, hogy a kórházi napidíj-fizetési kötelezettséget a jelen kérdésben megtartott népszavazást követő év január 1-jétől szüntetné meg. Az OVB álláspontja szerint a módosított kérdés arra irányul, hogy a választópolgárok pontosan meghatározzák egy jövőbeli költségvetési törvény egyik tételét, és ez – összhangban az Alkotmánybíróság 51/2001. (XI. 29.) AB határozatában foglaltakkal – nem bocsátható népszavazásra.

1.2. Az OVB álláspontja szerint a kezdeményezők által módosított és hitelesítésre újfent benyújtott indítvány az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdése *a)* pontjának első fordulatába ütköző jogi helyzetet is előidézhethet eredményes népszavazás esetén. A kérdés azáltal, hogy a kórházi napidíj-fizetési kötelezettséget a kérdésben megtartott népszavazást követő év január 1-jétől, azaz meghatározott naptári naptól szüntetné meg, azzal a következménnyel járhat, hogy hatályban lévő költségvetési törvény módosítására köteleznék az Országgyűlést. Az OVB szerint előfordulhat ugyanis az a helyzet, hogy a költségvetési törvény időbeli hatálya meghosszabbodik, vagy az Országgyűlés eleve egy évnél hosszabb időtartamra fogadja el azt (ahogy erre már volt példa), és ezért az nem szűnik meg december 31-én. Ebben az esetben az eredményes népszavazás a hatályban lévő költségvetési törvény módosítását tenné kötelezővé az Országgyűlés számára.

1.3. Az OVB szerint az Egészségbiztosítási Alap költségvetésének stabilitása, a bevételi és kiadási szerkezet megváltoztathatósága más alkotmányossági mércével mérhető, mint a nem célhoz kötött befizetésekből felhalmozott központi költségvetése. Az egészségügyi ellátásokért közvetlenül fizetendő kórházi napidíj (vizitdíj) megszüntetése az egészségbiztosítási járulékbefvételek növelését vagy a vásárolt szolgáltatások mennyiségének/minőségének/hozzájutási szabályainak módosítását teszi szükségessé. E szabályok évenkénti megváltoztatása a biztosítási elvű egészségügyi rendszer stabilitását kritikus mértékben veszélyeztetné. Ezért a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai tekintetében a költségvetés fogalma és a népszavazási kérdésnek a költségvetéssel való okszerű kapcsolata ebben a hosszabb távú pénzügyi-gazdasági stabilitást megkövetelő rendszerben értelmezhető, az indítványozók által benyújtott kérdés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a)* pontjában szereplő költségvetést érintő kérdés.

1.4. Az Országos Választási Bizottság a kérdés vizsgálata során megállapította azt is, hogy a kérdés hitelesítését kizáró további érv az, hogy a népszavazásról szóló hatályos alkotmányi és törvényi rendelkezések alapján jelenleg nem dönthető el, mennyi időre köteleznék a népszavazás eredménye a törvényhozást, így az eredményes népszavazás – burkolt formában – az Alkotmány módosítását eredményezi.

2. A határozat a Magyar Közlöny 2007. évi 47. számában, 2007. április 14-i dátummal jelent meg.

A határozat ellen a kezdeményezők nyújtottak be kifogást. A kifogás 2007. április 26-án érkezett az Alkotmánybírósághoz. A kifogást a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. §-ának (1) bekezdésében meghatározott tizenöt napos határidőn belül lehetett előterjeszteni. A kifogás határidőn belül érkezett.

Az Alkotmánybíróság a kifogást – a Ve. 130. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően – soron kívül bírálta el.

A kifogás tartalma szerint a kérdésben népszavazást lehet tartani, mert az OVB döntése lényegében változatlanul valamely jövőbeli költségvetés érintettségére figyelemmel tagadta meg az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, márpedig az Alkotmánybíróság 16/2007. (III. 29.) AB határozata helyes értelmezése mellett, jövőbeli költségvetés nem tartozik a népszavazás tilalmi körbe.

Utaltak arra, hogy a hatályos költségvetési törvény egy évre szól.

Azzal is érveltek, hogy a társadalombiztosítási alrendszert sajátosságainak vizsgálata és értelmezése olyan új, önálló, az Alkotmányban nem szereplő hitelesítési szempont, amely szintén nem szolgálhat alapul a hitelesítés megtagadására.

Hangsúlyozták, hogy az OVB burkolt alkotmánymódosításról szóló álláspontját az Alkotmánybíróság más ügyben már elbírált, és azt nem tartotta megalapozottnak.

Az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát ezért szerintük az OVB-nek hitelesítenie kellett volna.

II.

A kifogás elbírálásánál figyelembe vett jogszabályok:

1. Az Alkotmány érintett rendelkezései:

„2. § (2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja. (...)

28/C. § (...)

(2) Országos népszavazást kell tartani legalább 200 000 választópolgár kezdeményezésére. (...)

(3) Ha az országos népszavazást el kell rendelni, az eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező. (...)

(5) Nem lehet országos népszavazást tartani:

a) a költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről és illetékekről, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények tartalmáról, (...)”

2. A Ve. érintett rendelkezései:

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani. (...)

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

3. Az 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) érintett rendelkezései:

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha (...)

b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,”

4. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) szerint:

„27. § (1) Az Alkotmánybíróság határozata ellen fellebbezésnek nincs helye.

(2) Az Alkotmánybíróság határozata mindenkire nézve kötelező.”

III.

A kifogás megalapozott.

1. A jelen ügy előzményének lehet tekinteni tartalmi szempontból, hogy az Alkotmánybíróság a 16/2007. (III. 9.) AB határozatban (ABK 2007. március, 239.) az OVB 568/2006. (XI. 21.) OVB határozatát megsemmisítette, és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasította. Az OVB 568/2006. (XI. 21.) OVB határozatával úgy döntött, hogy a népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íve hitelesítését megtagadja. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepelt: Egyetért-e Ön azzal, hogy a háziorvosi ellátásért, fogászati ellátásért és a járóbeteg-szakellátásért továbbra se kelljen vizitdíjat fizetni? Az OVB döntése értelmében a kezdeményezés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés a) pontjában szereplő tilalomba ütközik, mert a 2007. évre vonatkozó költségvetési törvényjavaslat (T/1145.) 12. számú melléklete, mely az Egészségbiztosítási Alap 2007. évi költségvetését részletezi, az 1. cím, 7. alcím, 12. Vizitdíj, kórházi napidíj soron 22 milliárd Ft bevételt tervez ebből a forrásból. A vizitdíjnak mint az Egészségbiztosítási Alap egyik forrásának a léte vagy kiiktatása az Egészségbiztosítási Alap bevételei közül közvetlenül a költségvetést érintő kérdés. A döntés indokolása szerint a kérdés ugyan nem érint már hatályos költségvetést, azonban egy jövőbeli költségvetéssel kapcsolatban összecszerően meghatározható, számszerűsíthető mértékkel változtatja meg a költségvetési bevétel mértékét. Az Alkotmánybíróság a döntés vizsgálatánál utalt arra, hogy hatáskörét az Abtv. 1. §-a h) pontja alapján a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság eljárása ebben a hatáskörben jogorvoslati természetű. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatában, valamint a kifogásban foglaltak alapján azt vizsgálta, hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítése során az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el [63/2002. (XII. 3.) AB határozat, ABH 2002, 342, 344.]. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a hitelesítés megtagadásáról szóló OVB-határozat meghozatalakor vizitdíjról, kórházi napidíjról költségvetési törvény nem rendelkezett. Ezt, miként azt az OVB határozata is megállapítja, csak a 2007. évre vonatkozó költségvetési törvényjavaslat (T/1145.) 12. számú melléklete tartalmazta. A határozat

szerint „Jövőbeli költségvetésre, valamely költségvetési törvényjavaslatra hivatkozva az aláírásgyűjtő ív hitelesítése megalapozottan nem tagadható meg. A költségvetési törvényjavaslat az elfogadásáig módosulhat és előállhat az az eset is, hogy az elfogadott törvény olyan költségvetést tartalmaz, amelyben egyáltalán nem szerepel a népszavazásra feltenni kívánt kérdéssel kapcsolatba hozható előirányzat.” Az Alkotmánybíróság nem döntött arról, hogy a feltenni kívánt kérdés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a)* pontjába ütközik-e, de felhívta az OVB figyelmét arra, hogy a megismételt eljárásban az OVB-nek azt kell vizsgálnia, hogy a szóban lévő kérdés – az 51/2001. (XI. 29.) AB határozat (ABH 2001, 392.), az 59/2004. (XII. 4.) AB határozat (ABH 2004, 834, 837.) és a 15/2005. (IV. 28.) AB határozat (ABH 2005, 165, 171.) tükrében – az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a)* pontjában szereplő, a költségvetési törvényre vonatkozó kizáró ok hatálya alá vonható-e.

Annak ellenére, hogy a jelen ügyben a népszavazásra feltenni kívánt kérdés nem a vizitdíjra, hanem a kórházi napidíjra vonatkozik, az egyes alkotmányossági kérdések lényeges tartalmi azonosságára tekintettel a jelen ügyben felhasználhatók mindazok az érvek, amelyeket az előzménynek tekintett ügyben az Alkotmánybíróság határozata tartalmazott.

2. Az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a)* pontját az Alkotmánybíróság az 51/2001. (XI. 29.) AB határozatban értelmezte (ABH 2001, 392.).

Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította, hogy az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésében szereplő tiltott népszavazási tárgykörök olyan alkotmányi felsorolást tartalmaznak, amelyek bővítése csak az Alkotmány módosításával lehetséges [64/1997. (XII. 17.) AB határozat, ABH 1997, 380, 384.].

A határozat hangsúlyozta: az alkotmányi felsorolásból következik, hogy az alkotmányi szabályozás kiemelkedő jelentőségével a tiltott tárgykörök zárt, szoros értelmezése áll összhangban. Az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a)* pontjában szereplő rendelkezés konkrét törvények, többek között a költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról szóló törvény tartalmát vonja ki a népszavazás jogintézménye alól. A költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról szóló törvény az adott alkotmányi rendelkezés közvetlen végrehajtásaként megjelenő törvényhozási tárgykört jelenti. Az Alkotmány 19. § (3) bekezdés *d)* pontjában, valamint a 32/C. § (1) bekezdésében szereplő költségvetés és annak végrehajtása (zárszámadás) fordulat teljes egészében megegyezik az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a)* pontjában szereplő kifejezésekkel. A költségvetésről szóló törvény fogalmába semmiképpen sem tartozhat bele az összes olyan jogszabály, amelynek pénzügyi-költségvetési vonzata van. A költségvetés végrehajtásáról fordulat pedig semmiképpen nem jelenti valamennyi, a költségvetés érvényesítését szolgáló törvény tartalmát, hanem kifejezetten a zárszámadási törvényre utal.

A határozat megállapította, hogy az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdések közül alig van olyan, amelynek nincs költségvetési kapcsolódása. Önmagában már az országos népszavazás megtartása is költségvetési vonzatú, hiszen az Nsztv. 14. § (2) bekezdése szerint a népszavazást elrendelő határozatában az Országgyűlés dönt a népszavazás költségvetéséről. Önmagában az, hogy a népszavazás eredménye esetlegesen érinti az Országgyűlés mozgásterét a következő költségvetési törvény megalkotásakor, nem teszi tiltottá a népszavazást.

A határozat értelmében az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a)* pontjában szereplő, a költségvetési törvényre vonatkozó kizáró ok alapján valamely kérdés akkor nem bocsátható népszavazásra, ha a kérdés a költségvetési törvény módosítását tartalmazza, vagy a kérdésből okszerűen következik a tiltott tárgykörként megjelölt törvények megváltoztatása, illetve ha a kérdés arra irányul, hogy a választópolgárok pontosan határozzanak meg jövőbeli költségvetési törvényben szereplő egyes kiadásokat (ABH 2001, 392, 395.).

Az 59/2004. (XII. 4.) AB határozat is abból indult ki, hogy az Alkotmány 28. § (5) bekezdésének *a)* pontjában szereplő költségvetésről szóló törvény fogalmába nem tartozhat bele az összes olyan jogszabály, amelynek valamilyen költségvetési vonzata van. Ebben a határozatban azonban az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az eredményes népszavazás költségvetési törvény megváltoztatását vonta volna maga után: a népszavazásra bocsátandó, nyugdíjmelésre vonatkozó kérdés szövegszerűen ugyan nem tartalmazta a költségvetési törvény módosítását, de okszerűen következett a kérdésből a tiltott tárgykörként megjelölt törvény – a költségvetési törvényben a Nyugdíjbiztosítási Alap költségvetése kiadási főösszege – megváltoztatása. A határozat megállapította, hogy a népszavazásra szánt kérdésből eredményes népszavazás esetén szükségszerűen következik a nyugdíjak emelése, a költségvetési törvényben meghatározottaktól eltérő mértékben. A népszavazásra szánt kérdés közvetlenül a költségvetésre vonatkozik, így az Alkotmányban tételesen megjelenített kizárt népszavazási tárgykörbe ütközik (ABH 2004, 834, 837.).

Az Alkotmánybíróság 15/2005. (IV. 28.) AB határozata értelmében annak megítélésénél, hogy az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés, illetve a megtartandó népszavazás a költségvetési törvényben szereplő egyes bevételi vagy kiadási tételekkel közvetlen és jelentős kapcsolatban áll-e, a költségvetés egyes elemeinek akár pozitív, akár negatív meghatározását jelenti-e, az Alkotmánybíróság – az Alkotmány szabályai és az Alkotmánybíróság gyakorlatában kialakult elvek alapján – esetenkénti mérlegelés alapján dönt. A vizsgálatnál az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi szempontokat veszi alapul, nem a költségvetéssel kapcsolatos pénzügyi jogi megfontolásokat. A privatizáció leállításáról szóló kérdéssel kapcsolatban hozott határozat megállapította, hogy „az aláírásgyűjtő íven megfogalmazott kérdéstről tartott eredményes népszavazás a pri-

vatizáció azonnali hatályú leállításával az ország éves költségvetéséről szóló törvényt közvetlenül és jelentős módon érinti. Ezért az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének a) pontjával ellentétes” (ABH 2005, 165, 171.).

3.1. Az Alkotmánybíróságnak – arra tekintettel, hogy az OVB álláspontja szerint a módosított kérdés arra irányul, hogy a választópolgárok pontosan meghatározzák egy jövőbeli költségvetési törvény egyik tételét, és ezért a kérdés nem bocsátható népszavazásra – a jelen ügyben állást kellett foglalnia abban a kérdésben, hogy az Egészségbiztosítási Alap költségvetésének a kórházi napidíjra vonatkozó részét érintő népszavazási kérdés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés a) pontjában szereplő, a költségvetési törvényre vonatkozó kizáró ok hatálya alá vonható-e, vagyis a költségvetési törvénynek a módosítását tartalmazza-e, vagy a kérdésből okszerűen következik-e a tiltott tárgykörként megjelölt törvény megváltoztatása, illetve a kérdés arra irányul-e, hogy a választópolgárok pontosan határozzanak meg jövőbeli költségvetési törvényben szereplő egyes kiadásokat.

Az Alkotmánybíróság megerősíti: jövőbeli költségvetésre, valamely költségvetési törvényjavaslatra hivatkozva az aláírásgyűjtő ív hitelesítése megalapozottan nem tagadható meg, hacsak nem jövőbeli költségvetési törvényben szereplő egyes kiadásokról van szó [51/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 392, 395.). A kórházi napidíj az Egészségbiztosítási Alap hatályos költségvetésében sem kiadás a költségvetési törvény szempontjából, hanem bevétel. Az OVB ezért – a 16/2007. (III. 9.) AB határozatból (ABK 2007. március, 239.) következően – nem tagadhatta volna meg az aláírásgyűjtő ív hitelesítését. Az aláírásgyűjtő ív hitelesítése megtagadásának akkor lett volna helye, ha az OVB döntését az 51/2001. (XI. 29.) AB határozat szerint értelmezett kizáró okokra alapíthatja, ez a határozat tartalmaz ugyanis jövőbeli költségvetésre (jövőbeli kiadásokra) utaló kizáró tárgykört. A már hatályos költségvetési törvénnyel kapcsolatos kizárt tárgykörök értelmezéséről szóló 15/2005. (IV. 28.) AB határozat megállapításai (ABH 2005, 165, 171.) jövőbeni költségvetésre nem vonatkoztathatók, vagyis valamely hatályos költségvetési törvény érintettségének hiánya miatt nem kell abban a körben vizsgálni a jelen ügyben, hogy az aláírásgyűjtő íven megfogalmazott kérdésről tartott eredményes népszavazás (itt: a kórházi napidíj megszüntetése) az ország éves költségvetéséről szóló törvényt közvetlenül és jelentős módon érinti-e.

3.2. Az Alkotmánybíróság szerint valamely költségvetésben (vagy a kiadások tekintetében jövőbeli költségvetésben) szereplő nem minden előirányzat módosulása vagy módosítása vonja maga után szükségszerűen magának a költségvetési törvénynek a módosítását. Ha a népszavazás eredményes, és a választópolgárok úgy döntenek, hogy a feltett kérdéssel egyetértenek, akkor a kórházi napidíjról szóló népszavazás szükségszerű következménye az lehet,

hogy a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) 18/A. §-át, s nem a költségvetési törvényt, kell az Országgyűlésnek módosítania. Nem az Egészségbiztosítási Alap költségvetésének egyik sora, hanem ez a törvényi szabály vonatkozik arra a kérdésre, hogy kell-e kórházi napidíjat fizetni. Ez a törvényi szabály az, amelynek következménye a költségvetésben a kórházi napidíjra vonatkozó előirányzat megjelenése. Önmagában a kórházi napidíjjal összefüggő bevétel – vagy, mint az OVB határozatában szerepel, tétel – elmaradása, az Alap költségvetésének ez a módosulása az Ebtv. módosítása következtében, a költségvetésről szóló törvényt nem érinti közvetlenül és jelentős módon. Eredményes népszavazásból sem következne okszerűen a költségvetési törvény módosítása. Ezért az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének a) pontjával nem ellentétes.

4.1. Az OVB azzal is érvelt, hogy eredményes népszavazás azzal a következménnyel járhat, hogy hatályban lévő költségvetési törvény módosítására kötelezi az Országgyűlést, ti. az OVB szerint előfordulhat az a helyzet, hogy a költségvetési törvény időbeli hatálya meghosszabbodik, vagy az Országgyűlés eleve egy évnél hosszabb időtartamra fogadja el azt (ahogy erre már volt példa), és ezért az nem szűnik meg december 31-én.

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy sem a kérdés benyújtásakor, sem az OVB vagy az Alkotmánybíróság döntésekor nem merült fel adat arra, hogy a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről szóló 2006. évi CXXVII. törvény időbeli hatálya meghosszabbodna; nem állapítható meg az sem, hogy a hatályos költségvetési törvényt az Országgyűlés egy évnél hosszabb időtartamra fogadta el.

4.2. Az OVB szerint az Egészségbiztosítási Alap költségvetésének stabilitásához, a bevételi és kiadási szerkezet megváltoztathatóságához kapcsolódó alkotmányossági mércékre figyelemmel a fizetendő kórházi napidíj (vizitdíj) megszüntetése a biztosítási elvű egészségügyi rendszer stabilitását kritikus mértékben veszélyeztetné.

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés a) pontjában szereplő, költségvetésről szóló törvény tartalma mint kizárt tárgykör nem értelmezhető oly mértékben kiterjesztően, ahogyan azt az OVB teszi. Jóllehet a kérdésben szereplő kórházi napidíj jogintézményének, a kórházi napidíjat bevezető törvényhez fűzött miniszteri indokolás szerint, nem az egészségügyi rendszer stabilizálása a célja, mégis az Egészségbiztosítási Alap olyan bevétele, amely az egészségügyi szolgáltatóknál marad, így bizonyos mértékben a hatályos költségvetési törvényben finanszírozási jellege is van, még akkor is, ha a biztosítottak viszonylag széles körben eleve menteséget élveznek fizetése alól.

Önmagában a kórházi napidíj bevétel-jellegéből azonban nem következik sem az, hogy megszüntetése az egészségügyi rendszer stabilitását kritikus mértékben veszé-

lyeztetné, sem az, hogy az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés a) pontja alapján a költségvetési törvény érintettsége miatt lenne követelmény kizárt tárgykörnek tekinteni az egészségbiztosítási rendszer finanszírozását egyébként csekély mértékben érintő kérdést.

4.3. Az Alkotmánybíróság 15/2007. (III. 9.) AB határozata (ABK 2007. március, 233.) az OVB 566/2006. (XI. 20.) OVB határozatát, amely aláírásgyűjtő ív hitelesítését tagadta meg, megsemmisítette, és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasította. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepelt: Egyetért-e Ön azzal, hogy az államilag támogatott felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatóknak ne kelljen képzési hozzájárulást fizetniük?

Az OVB határozata egyebek között azt állapította meg, hogy a népszavazásra vonatkozó hatályos alkotmányi rendelkezések alapján nem dönthető el, mennyi időre kötelezné a népszavazás eredménye a törvényhozást, ezért a kérdésben tartandó országos népszavazás eredményessége esetlegesen burkolt alkotmánymódosítást eredményez. Az Alkotmánybíróság az OVB határozat felülvizsgálatakor utalt gyakorlatára, amelynek alapján a népszuverenitásból fakadó jogoknak mind az Országgyűlés, mind népszavazás útján történő gyakorlása csak az Alkotmány rendelkezéseinek megfelelően történhet. A népszavazásra bocsátott kérdés nem foglalhat magába burkolt alkotmánymódosítást [elsőként: 2/1993. (I. 22.) AB határozat, ABH 1993, 33.]. A 25/1999. (VII. 7.) AB határozat megállapította, hogy az Alkotmány módosítására irányuló kérdésben nem írható ki választópolgári kezdeményezésre olyan népszavazás, amely az Országgyűlésre kötelező volta miatt elvonná az Országgyűlés alkotmányozó hatáskörét (ABH 1999, 251, 262.). Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az OVB a népszavazási kezdeményezés burkoltan alkotmánymódosító jellegét abban látja, hogy a hatályos alkotmányi rendelkezések alapján nem dönthető el, mennyi időre kötelezné a népszavazás eredménye az Országgyűlést. Az Alkotmánybíróság idézte az OVB határozatát, amely szerint a népszavazásra feltenni kívánt „kérdésben (...) egy eredményes, a kérdésre igenlő választ adó népszavazás olyan bizonytalan határidejű törvényhozási moratóriumra kötelezné az Országgyűlést, mely csak a hatályos Alkotmánynak a képviseleti demokrácia és a közvetlen demokrácia intézményeire vonatkozó rendelkezései megváltoztatásával kaphatnak alkotmányos alapot. Ezért az Országos Választási Bizottság (...) a kérdést a burkoltan alkotmánymódosítást kiváltó jellege miatt is” utasította el. Az Alkotmánybíróság 15/2007. (III. 9.) AB határozata (ABK 2007. március, 233.) szerint a felsőoktatási törvény módosításra, a képzési hozzájárulás megszüntetésére vonatkozó kérdés nem irányult az Alkotmány módosítására az OVB határozatban kifejtett érvek alapján. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy eredményes népszavazásból az Országgyűlésnek nem keletkezne olyan jogalkotási kötelezettsége, amely csak az Alkotmány módosításával teljesíthető.

Habár a jelen ügyben más kérdés hitelesítéséről van szó, de a most vizsgált OVB határozat is tartalmilag ebben a részében ugyanazt az alkotmányossági kérdést veti fel, mint amit az Alkotmánybíróság említett döntésében már elbírált. Az Alkotmánybíróság ezért, utalva a 15/2007. (III. 9.) AB határozat III. 3. pontjában (ABK 2007. március, 233, 235–236.) kifejtettekre, a jelen ügyben sem találta megalapozottnak az OVB úgynevezett burkolt alkotmánymódosításról szóló álláspontját; a kórházi napidíj megszüntetésére, az Ebtv. módosítására irányuló kérdés nem jelent burkolt alkotmánymódosítást.

5. Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság a rendelkező rész szerint határozott. A megismételt eljárásban az OVB-nek az Alkotmány és az Nsztv. rendelkezéseinek megfelelő kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ív mintapéldányát hitelesítenie kell.

Az Alkotmánybíróság emlékeztet a Ve. 130. § (3) bekezdésére, amely úgy rendelkezik, hogy a kifogás elbírálása során az Alkotmánybíróság az OVB határozatát helybenhagyja vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasítja. A Ve.-nek az a szabálya, amely feljogosítja az Alkotmánybíróságot arra, hogy az OVB-t új eljárásra utasítsa, azt jelenti, hogy az OVB-t a megismételt eljárásban – összhangban az Abtv. 27. § (2) bekezdésében foglaltakkal – nemcsak az Alkotmánybíróság határozatának a rendelkező része, hanem annak indokolása is köti, annak tartalmát az OVB a megismételt eljárásban és a határozathozatal során köteles figyelembe venni.

Az Alkotmánybíróság – figyelemmel az OVB határozatának Magyar Közlönyben való megjelenésére – elrendelte e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k., *Dr. Bragyova András s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k., *Dr. Kiss László s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k., *Dr. Kukorelli István s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k., *Dr. Lévay Miklós s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k., *Dr. Trócsányi László s. k.,*
előadó alkotmánybíró alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 504/H/2007.

Dr. Bragyova András alkotmánybíró különvéleménye

Nem értek egyet a többség által elfogadott határozat rendelkező részével és indokolásával sem.

Továbbra is fenntartom a 16/2007. (III. 9.) AB határozathoz, valamint a jelen határozattal azonos napon a képzési hozzájárulással kapcsolatos 105/2007. (III. 29.) OVB határozat ellen benyújtott kifogás tárgyában elfogadott 465/H/2007. ügyszámú AB határozathoz írt különvéleményemet, és az abban foglaltakat a következőkkel kívánom kiegészíteni.

1. A többség által elfogadott határozat az OVB aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadó 107/2007. (IV. 11.) OVB határozatát megsemmisíti és az OVB-t új eljárásra utasítja. A határozat érvelése azon alapul, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdés nem ütközik az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés a) pontjában nevesített tiltott tárgykörbe, mivel ha „a népszavazás eredményes, és a választópolgárok úgy döntenek, hogy a feltett kérdéssel egyetértenek, akkor a vizitdíjról szóló népszavazás szükségszerű következménye az lehet, hogy a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) 18/A. §-át, s nem a költségvetési törvényt, kell az Országgyűlésnek módosítania. (...) Önmagában a vizitdíjjal összefüggő bevétel elmaradása, az Alap költségvetésének ez a módosulása az Ebtv. módosítása következtében, a költségvetésről szóló törvényt nem érinti közvetlenül és jelentős módon”.

Nem értek egyet a határozat ezen érvelésével. Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 2. §-a értelmében az államháztartást a következő alrendszerek alkotják: (1) a központi kormányzat, (2) az elkülönített állami pénzalapok, (3) a helyi önkormányzatok, (4) a társadalombiztosítás költségvetései. Ezen alrendszerek költségvetéséből épül fel az állami költségvetés, amely az állam meghatározott időtartamra előirányzott kiadásainak és bevételeinek tételes felsorolása és mérlege. Ha elfogadjuk a költségvetésnek ezt a definícióját, akkor irreleváns a határozat indokolásának azon fejtegetése, mely szerint a vizitdíj, illetve a kórházi napidíj a költségvetés szempontjából nem kiadás, hanem bevétel, mivel a költségvetésről szóló törvény tartalmán mindazt érteni kell, ami a költségvetés bevételeinek és kiadásainak jogcímét érinti. Minden költségvetési kiadás szükségszerűen a költségvetési törvényen alapszik, függetlenül attól, hogy az adott kiadási tétel abban konkrétan meg van-e nevezve, vagy más kiadási előirányzat része. Az, hogy a vizitdíj, illetve a kórházi napidíj – a határozat szavaival élve – az Egészségbiztosítási Alap költségvetésének egyik sora-e, vagy sem a költségvetési törvénnyel való közvetlen, szoros és jelentős érintettséget nem befolyásolja. Ahogyan azt már a 16/2007. (III. 9.) AB határozathoz (ABK 2007. március, 239, 242.) AB határozathoz írt különvéleményemben is kifejtettem, a vizitdíj, illetve a kórházi napidíj nem egyszerűen érinti az államháztartás egyik alrendszere, az Egészségbiztosítási

Alap bevételeit, hanem egyben közvetlenül költségvetési bevételi jogcímet is keletkeztet, amin az sem változtat, hogy a vizitdíj és a kórházi napidíj bevétele a beszedő intézménynél marad. E bevétel elmaradása esetén az elmaradó bevételt az államnak vagy más forrásból kell fedeznie, vagy a kiadásokat kell csökkentenie, ami közvetlenül befolyásolná a költségvetés egyenlegét.

2. Az ugyanezen a napon a képzési hozzájárulással kapcsolatos 105/2007. (III. 29.) OVB határozat ellen benyújtott kifogás tárgyában hozott alkotmánybíróági döntéshez írt különvéleményem 3. pontjában kifejtett érveim alapján a vizitdíj és a kórházi napidíj is „illetéknek” tekinthető, s mint ilyen ugyancsak az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés a) pontjában megnevezett tiltott népszavazási tárgykörnek minősül.

A vizitdíj és a kórházi napidíj illetékként ítéltető meg abban az értelemben, hogy annak megfizetése valamely szolgáltatás igénybevételének előfeltétele [Ebtv. 18/A. § (1) bekezdés]. Mindkét illeték jellegű fizetési kötelezettség nem annyira a közszolgáltatás – pontosabban: az egészségügyi szolgáltatás – ellenértéke, lévén a fizetendő vizit-, kórházi napi- stb. díjaknál sokszorta nagyobb az igénybevett szolgáltatás ellenértéke, hanem a fő funkciója a szolgáltatás igénybevételének szabályozása pénzügyi eszközökkel.

A fenti érvek alapján az Alkotmánybírósnak helyben kellett volna hagynia az OVB aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadó döntését.

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András alkotmánybíró különvéleménye

A határozatnak sem a rendelkező részével, sem az indokolásával nem értek egyet.

1. Az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés a) pontjában szabályozott népszavazási korlátozás értelmezésével kapcsolatosan nem alakult ki egyértelmű alkotmánybíróági mérce a tekintetben, hogy mely esetekben tekintendő a népszavazási kérdés a költségvetésről szóló törvény tartalmát érintő kérdésnek.

A 28/C. § (5) bekezdés a) pontját elsőként értelmező 51/2001. (XI. 29.) AB határozatában (ABH 2001, 392.) az Alkotmánybíróság kimondta, hogy az e rendelkezésben meghatározott költségvetési törvényen, valamint a költségvetés végrehajtásáról szóló törvényen az Alkotmány 19. § (3) bekezdésében, valamint a 32/C. § (1) bekezdésében szabályozott törvényeket kell érteni. Így a költségvetésről szóló törvény fogalmába semmiképpen sem értendő bele az összes olyan törvény, amelynek költségvetési vonzata van. Az Alkotmánybíróság ebben a határozatában ne-

gativ megközelítéssel értelmezte ezt a népszavazást kizáró okot. Rámutatott arra, hogy a népszavazási kérdés távoli és közvetett összefüggése a költségvetési törvénnyel nem eredményezi a kérdés tiltott tárgykörre válását. Ennek a határozatnak az indokolása határozott utalást tartalmazott arra nézve, hogy népszavazást kizáró ok lehet az, ha a népszavazás jövőbeni költségvetési törvényben szereplő kiadások pontos meghatározására irányul. (ABH 2001, 395.)

Az 59/2004. (XII. 14.) AB határozatában az Alkotmánybíróság a vizsgálatát leszűkítette az akkor hatályos költségvetési törvény tartalmára és megállapította, hogy bár a vizsgált kérdés nem tartalmazza a költségvetési törvény módosítását, a kérdésből okszerűen következik a költségvetési törvény – a Nyugdíjbiztosítási Alap költségvetése kiadási főösszegének – megváltoztatása, ezért az a tiltott népszavazási tárgykörök közé tartozik. (ABH 2004, 834, 837.)

A 15/2005. (IV. 28.) AB határozatában a népszavazásra bocsátani kívánt kérdést nem kizárólag az elbíráláskor hatályos költségvetési törvény, hanem a privatizációs bevételek elmaradásának a jövőbeni költségvetési törvények tartalmára gyakorolt hatását is vizsgálva minősítette tiltott tárgykörbe ütközőnek az Alkotmánybíróság. (ABH 2005, 165, 171.)

A 16/2007. (III. 9.) AB határozatában ismét az elbíráláskor hatályos költségvetés tartalmához kötötte az Alkotmánybíróság annak megítélését, hogy a vizsgált népszavazási kérdés tiltott tárgykörbe tartozik-e, és arra hivatkozással semmisítette meg az OVB határozatát, hogy az OVB aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadó határozatának meghozatalakor hatályos költségvetési törvény még nem tartalmazta a vizitdíjat, így az akkor még nem minősült tiltott tárgykörnek. (ABK 2007. március, 239.)

A határozat indokolásában – az 51/2001. (XI. 29.) AB határozatra hivatkozva – kifejtett álláspont szerint jövőbeli költségvetésre vagy költségvetési törvényjavaslatra hivatkozással az aláírásgyűjtő ív hitelesítése megalapozottnak nem tagadható meg, hacsak nem jövőbeli költségvetési törvényben szereplő kiadásokról van szó.

2. Az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *a*) pontja álláspontom szerint a maga egységében értelmezendő és értelmezése során annak rendeltetéséből kell kiindulni. A költségvetési törvény az állami feladatok ellátásához előírt kiadások és a kiadások teljesítéséhez szükséges bevételek meghatározását tartalmazza. Az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *a*) pontjában szabályozott tárgyköröket érintő népszavazás az állami feladatok biztonságos megvalósíthatóságának pénzügyi, gazdasági feltételeit és így az ország kormányozhatóságát közvetlenül érintené. Az Alkotmány az állami feladatok megvalósíthatóságának védelme érdekében minősíti tiltott népszavazási tárgykörnek és utalja az Országgyűlést kizárólagosan megillető szabályozási tárgynak a költségvetésről, a költségvetés alapvető bevételi forrásairól, valamint a költségvetés végrehajtásáról szóló törvények tartalmának meghatározását.

A kizáró ok e rendeltetését figyelembe véve az Alkotmány mind a költségvetési kiadások, mind a költségvetési bevételek körére kiterjed, mind a hatályos, mind a jövőbeni költségvetések tartalmát illetően. Az ügydöntő népszavazás eredményeként költségvetési bevételi források megszüntetése, a bevételek csökkentése nemcsak a hatályos költségvetési törvény végrehajtását veszélyezteti, hanem az állami feladatok jövőbeni ellátását is.

A költségvetési törvény tartalmi elmeit az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) szabályozza. Álláspontom szerint az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a*) pontjába foglalt népszavazást kizáró ok a költségvetési törvénynek az Áht.-ban szabályozott tartalmi elemeire vonatkozóan jelent tiltott népszavazási tárgykört. Az Áht. 7. § (2) bekezdése alapján az állami feladatok ellátásához szükséges költségvetési bevételek és költségvetési kiadások egyaránt a költségvetési törvény tartalmi elemei. A költségvetési kiadások mértékének meghatározásáról, valamint a költségvetés bevételi forrásairól szóló népszavazás minden esetben közvetlenül érinti a költségvetési törvény tartalmát, így az kizárt népszavazási tárgykörnek minősül az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a*) pontja alapján akkor is, ha az költségvetés egészéhez képest nem tekinthető jelentősnek.

Az Áht. az állami feladatok teljesítéséhez előírható fizetési kötelezettségekről, a költségvetés bevételeit képező közbevételekről a következőképpen rendelkezik:

„10. § (1) A Magyar Köztársaság területén működő, illetve jövedelemmel, bevétellel, vagyonnal rendelkező jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, továbbá a jövedelemmel, bevétellel vagy vagyonnal rendelkező belföldi vagy külföldi természetes személy kötelezhető arra, hogy befizetéseivel hozzájáruljon az államháztartás alrendszereinek költségvetéseiből ellátandó feladatokhoz.

(2) A fizetési kötelezettség elsősorban adó, illeték, járulékok, hozzájárulás, bírság vagy díj formájában írható elő.

(3) Fizetési kötelezettséget előírni, a fizetésre kötelezettek körét, a fizetési kötelezettség mértékét, a kedvezmények, mentességek körét és mértékét, továbbá előlegfizetési kötelezettséget megállapítani – a díj és a bírság kivételével – csak törvényben, illetve törvény felhatalmazása alapján önkormányzati rendeletben lehet.”

Az Áht. e rendelkezését figyelembe véve a vizitdíj és a kórháziapidíj is ezek közé az Áht. 10. §-a által definiált közbevételek közé tartozik. Az, hogy ezek a díjak valamely szolgáltatáshoz kötődnek és a szolgáltató bevételét képezik, nem változtat ezeknek a fizetési kötelezettségeknek azon a rendeltetésén, hogy állami feladatok megvalósítását szolgálják, az a funkciójuk, hogy az érintettek az államháztartás egyik alrendszere – az Egészségbiztosítási Alap – költségvetéséhez hozzájáruljanak. Ha az ügydöntő népszavazás a költségvetés e bevételi forrásainak megszüntetése mellett dönt, az nemcsak a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény vizitdíjra és kórháziapidíjra vonatkozó rendelkezései ha-

tályon kívül helyezésének kötelezettségét hárítja az Országgyűlésre, hanem közvetlenül érinti a népszavazást követő költségvetés tartalmát is, ezeknek a bevételi forrásoknak a kivonása az egészségügyi ellátásból az egészségügyi szolgáltatások finanszírozásához szükséges költségvetési kiadások növelését is eredményezi.

Mindezeket figyelembe véve álláspontom szerint az Alkotmánybíróságnak az Országos Választási Bizottság 107/2007. (IV. 11.) OVB határozatát helyben kellett volna hagynia.

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

A különvéleményhez csatlakozom:

Dr. Lévay Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Az Alkotmánybíróság 34/2007. (VI. 6.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányának hitelesítését megtagadó határozat ellen benyújtott kifogás tárgyában – *dr. Bragyova András, dr. Holló András és dr. Lévay Miklós* alkotmánybírák különvéleményével – meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 106/2007. (IV. 11.) OVB határozatát megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Köz-
lönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. Az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 106/2007. (IV. 11.) OVB határozatával úgy döntött, hogy a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség és Kereszténydemokrata Néppárt által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íve hitelesítését megtagadja.

Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepel:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy a háziorvosi ellátásért, fogászati ellátásért és a járóbeteg-szakellátásért a jelen kérdésben megtartott népszavazást követő év január 1-jétől ne kelljen vizitdíjat fizetni?”

1.1. Az OVB döntése értelmében a kezdeményezés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a)* pontjában szereplő tilalomba ütközik.

Az OVB az Alkotmánybíróság több határozatára [51/2001. (XI. 29.) AB határozat, 59/2004. (XII. 4.) AB határozat, 15/2005. (IV. 28.) AB határozat, 16/2007. (III. 9.) AB határozat, ABK 2007. március, 239.] hivatkozott, amikor értelmezte az Alkotmány fenti rendelkezését. Megállapította, hogy a kérdés a 2006. december 21-én elfogadott, a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről szóló 2006. évi CXCVII. törvénnyel való összefüggést azal kísérli meg kizárni, hogy a vizitdíj-fizetési kötelezettséget a jelen kérdésben megtartott népszavazást követő év január 1-jétől szüntetné meg. Az OVB álláspontja szerint a módosított kérdés arra irányul, hogy a választópolgárok pontosan meghatározzák egy jövőbeli költségvetési törvény egyik tételét, és ez – összhangban az Alkotmánybíróság 51/2001. (XI. 29.) határozatában foglaltakkal – nem bocsátható népszavazásra.

1.2. Az OVB álláspontja szerint a kezdeményezők által módosított és hitelesítésre újfent benyújtott indítvány az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdése *a)* pontjának első fordulatába ütköző jogi helyzetet is előidézhethet eredményes népszavazás esetén. A kérdés azáltal, hogy a vizitdíj-fizetési kötelezettséget a kérdésben megtartott népszavazást követő év január 1-jétől, azaz meghatározott naptári naptól szüntetné meg, azzal a következménnyel járhat, hogy hatályban lévő költségvetési törvény módosítására köteleznék az Országgyűlést. Az OVB szerint előfordulhat ugyanis az a helyzet, hogy a költségvetési törvény időbeli hatálya meghosszabbodik, vagy az Országgyűlés eleve egy évnél hosszabb időtartamra fogadja el azt (ahogy erre már volt példa), és ezért az nem szűnik meg december 31-én. Ebben az esetben az eredményes népszavazás a hatályban lévő költségvetési törvény módosítását tenné kötelezővé az Országgyűlés számára.

1.3. Az OVB szerint az Egészségbiztosítási Alap költségvetésének stabilitása, a bevételi és kiadási szerkezet megváltoztathatósága más alkotmányossági mércével mérhető, mint a nem célhoz kötött befizetésekből felhalmozott központi költségvetése. Az egészségügyi ellátásokért közvetlenül fizetendő vizitdíj (kórházi napidíj) megszüntetése az egészségbiztosítási járulékbefvételek növelését vagy a vásárolt szolgáltatások mennyiségének/minőségének/hozzájutási szabályainak módosítását teszi szükségessé. E szabályok évenkénti megváltoztatása a biztosítási elvű egészségügyi rendszer stabilitását kritikus mértékben veszélyeztetné. Ezért a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai tekintetében a költségvetés fogalma és a népszavazási kérdésnek a költségvetéssel való okszerű kapcsolata

ebben a hosszabb távú pénzügyi-gazdasági stabilitást megkövetelő rendszerben értelmezhető, az indítványozók által benyújtott kérdés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés a) pontjában szereplő költségvetést érintő kérdés.

1.4. Az Országos Választási Bizottság a kérdés vizsgálata során megállapította azt is, hogy a kérdés hitelesítését kizáró további érv az, hogy a népszavazásról szóló hatályos alkotmányi és törvényi rendelkezések alapján jelenleg nem dönthető el, mennyi időre kötelezné a népszavazás eredménye a törvényhozást, így az eredményes népszavazás – burkolt formában – az Alkotmány módosítását eredményezi.

2. A határozat a Magyar Közlöny 2007. évi 47. számában, 2007. április 14-i dátummal jelent meg.

A határozat ellen a kezdeményezők nyújtottak be kifogást. A kifogás 2007. április 26-án érkezett az Alkotmánybírósághoz. A kifogást a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. §-ának (1) bekezdésében meghatározott tizenöt napos határidőn belül lehetett előterjeszteni. A kifogás határidőn belül érkezett.

Az Alkotmánybíróság a kifogást – a Ve. 130. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően – soron kívül bírálta el.

A kifogás tartalma szerint a kérdésben népszavazást lehet tartani, mert az OVB döntése lényegében változatlanul valamely jövőbeli költségvetés érintettségére figyelemmel tagadta meg az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, márpedig az Alkotmánybíróság 16/2007. (III. 29.) AB határozatának helyes értelmezése mellett, jövőbeli költségvetés nem tartozik a népszavazás tilalmi körbe.

Utaltak arra, hogy a hatályos költségvetési törvény egy évre szól.

Azzal is érveltek, hogy a társadalombiztosítási alrendszer sajátosságainak vizsgálata és értelmezése olyan új, önálló, az Alkotmányban nem szereplő hitelesítési szempont, amely szintén nem szolgálhat alapul a hitelesítés megtagadására.

Hangsúlyozták, hogy az OVB burkolt alkotmánymódosításról szóló álláspontját az Alkotmánybíróság más ügyben már elbírálta, és azt nem tartotta megalapozottnak.

Az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát ezért szerintük az OVB-nek hitelesítenie kellett volna.

II.

A kifogás elbírálásánál figyelembe vett jogszabályok:

1. Az Alkotmány érintett rendelkezései:

„2. § (2) A Magyar Köztársaságban minden hatalom a népé, amely a népszuverenitást választott képviselői útján, valamint közvetlenül gyakorolja. (...)

28/C. § (...)

(2) Országos népszavazást kell tartani legalább 200 000 választópolgár kezdeményezésére. (...)

(3) Ha az országos népszavazást el kell rendelni, az eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező. (...)

(5) Nem lehet országos népszavazást tartani:

a) a költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról, a központi adónemekről és illetékekről, a vámokról, valamint a helyi adók központi feltételeiről szóló törvények tartalmáról, (...)”

2. A Ve. érintett rendelkezései:

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani. (...)

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

3. Az 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) érintett rendelkezései:

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha (...)

b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani,”

4. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) szerint:

„27. § (1) Az Alkotmánybíróság határozata ellen fellebezésnek nincs helye.

(2) Az Alkotmánybíróság határozata mindenkre nézve kötelező.”

III.

A kifogás megalapozott.

1. A jelen ügy előzményének lehet tekinteni, hogy az Alkotmánybíróság a 16/2007. (III. 9.) AB határozatban (ABK 2007. március, 239.) az OVB 568/2006. (XI. 21.) OVB határozatát megsemmisítette, és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasította. Az OVB 568/2006. (XI. 21.) OVB határozatával úgy döntött, hogy a népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íve hitelesítését megtagadja. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepelt: Egyetért-e Ön azzal, hogy a háziorvosi ellátásért, fogászati ellátásért és a járóbeteg-szakellátásért továbbra se kelljen vizitdíjat fizetni? Az OVB döntése értelmében a kezdeményezés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés a) pontjában szereplő tilalomba ütközik, mert a 2007. évre vonatkozó költségvetési törvényjavaslat (T/1145.) 12. számú melléklete, mely az Egészségbiztosítási Alap 2007. évi költségvetését részletezi, az 1. cím, 7. alcím, 12. Vizitdíj,

kórházi napidíj soron 22 milliárd Ft bevételt tervez ebből a forrásból. A vizitdíjnak mint az Egészségbiztosítási Alap egyik forrásának a léte vagy kiiktatása az Egészségbiztosítási Alap bevételei közül közvetlenül a költségvetést érintő kérdés. A döntés indokolása szerint a kérdés ugyan nem érint már hatályos költségvetést, azonban egy jövőbeli költségvetéssel kapcsolatban összecszerűen meghatározható, számszerűsíthető mértékkel változtatja meg a költségvetési bevétel mértékét. Az Alkotmánybíróság a döntés vizsgálatánál utalt arra, hogy hatáskörét az Abtv. 1. §-a *h)* pontja alapján a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság eljárása ebben a hatáskörben jogorvoslati természetű. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatában, valamint a kifogásban foglaltak alapján azt vizsgálta, hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítése során az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el [63/2002. (XII. 3.) AB határozat, ABH 2002, 342, 344.]. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a hitelesítés megtagadásáról szóló OVB határozat meghozatalakor vizitdíjról, kórházi napidíjról költségvetési törvény nem rendelkezett. Ezt, miként azt az OVB határozata is megállapítja, csak a 2007. évre vonatkozó költségvetési törvényjavaslat (T/1145.) 12. számú melléklete tartalmazta. A határozat szerint „Jövőbeli költségvetésre, valamely költségvetési törvényjavaslatra hivatkozva az aláírásgyűjtő ív hitelesítése megalapozottan nem tagadható meg. A költségvetési törvényjavaslat az elfogadásáig módosulhat és előállhat az az eset is, hogy az elfogadott törvény olyan költségvetést tartalmaz, amelyben egyáltalán nem szerepel a népszavazásra feltenni kívánt kérdéssel kapcsolatba hozható előirányzat.” Az Alkotmánybíróság nem döntött arról, hogy a feltenni kívánt kérdés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a)* pontjába ütközik-e, de felhívta az OVB-t, hogy a megismételt eljárásban az OVB-nek azt kell vizsgálnia, hogy a szóban lévő kérdés – az 51/2001. (XI. 29.) AB határozat (ABH 2001, 392.), az 59/2004. (XII. 4.) AB határozat (ABH 2004, 834, 837.) és a 15/2005. (IV. 28.) AB határozat (ABH 2005, 165, 171.) tükrében – az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a)* pontjában szereplő, a költségvetési törvényre vonatkozó kizáró ok hatálya alá vonható-e.

Annak ellenére, hogy a népszavazásra feltenni kívánt kérdés szövegszerűen nem teljesen azonos azzal, amelynek hitelesítése tárgyában az OVB és az Alkotmánybíróság már eljár, a lényeges tartalmi azonosságra tekintettel a jelen ügyben felhasználhatók mindazok az érvek, amelyeket az előzménynek tekintett ügyben az Alkotmánybíróság határozata tartalmazott.

2. Az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a)* pontját az Alkotmánybíróság az 51/2001. (XI. 29.) AB határozatban értelmezte (ABH 2001, 392.).

Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította, hogy az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésében szereplő tiltott népszavazási tárgykörök olyan alkotmányi felsorolást tartalmaznak, amelyek bővítése csak az Alkotmány módo-

sításával lehetséges [64/1997. (XII. 17.) AB határozat, ABH 1997, 380, 384.].

A határozat hangsúlyozta: az alkotmányi felsorolásból következik, hogy az alkotmányi szabályozás kiemelkedő jelentőségével a tiltott tárgykörök zárt, szoros értelmezése áll összhangban. Az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a)* pontjában szereplő rendelkezés konkrét törvények, többek között a költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról szóló törvény tartalmát vonja ki a népszavazás jogintézménye alól. A költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról szóló törvény az adott alkotmányi rendelkezés közvetlen végrehajtásaként megjelenő törvényhozási tárgykört jelenti. Az Alkotmány 19. § (3) bekezdés *d)* pontjában, valamint a 32/C. § (1) bekezdésében szereplő költségvetés és annak végrehajtása (zárszámadás) fordulat teljes egészében megegyezik az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a)* pontjában szereplő kifejezésekkel. A költségvetésről szóló törvény fogalmába semmiképpen sem tartozhat bele az összes olyan jogszabály, amelynek pénzügyi-költségvetési vonzata van. A költségvetés végrehajtásáról fordulat pedig semmiképpen nem jelenti valamennyi, a költségvetés érvényesítését szolgáló törvény tartalmát, hanem kifejezetten a zárszámadási törvényre utal.

A határozat megállapította, hogy az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdések közül alig van olyan, amelynek nincs költségvetési kapcsolódása. Önmagában már az országos népszavazás megtartása is költségvetési vonzatú, hiszen az Nsztv. 14. § (2) bekezdése szerint a népszavazást elrendelő határozatában az Országgyűlés dönt a népszavazás költségvetéséről. Önmagában az, hogy a népszavazás eredménye esetlegesen érinti az Országgyűlés mozgásterét a következő költségvetési törvény megalkotásakor, nem teszi tiltottá a népszavazást.

A határozat értelmében az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a)* pontjában szereplő, a költségvetési törvényre vonatkozó kizáró ok alapján valamely kérdés akkor nem bocsátható népszavazásra, ha a kérdés a költségvetési törvény módosítását tartalmazza, vagy a kérdésből okszerűen következik a tiltott tárgykörként megjelölt törvények megváltoztatása, illetve ha a kérdés arra irányul, hogy a választópolgárok pontosan határozzanak meg jövőbeli költségvetési törvényben szereplő egyes kiadásokat (ABH 2001, 392, 395.).

Az 59/2004. (XII. 4.) AB határozat is abból indult ki, hogy az Alkotmány 28. § (5) bekezdésének *a)* pontjában szereplő költségvetésről szóló törvény fogalmába nem tartozhat bele az összes olyan jogszabály, amelynek valamilyen költségvetési vonzata van. Ebben a határozatban azonban az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az eredményes népszavazás költségvetési törvény megváltoztatását vonta volna maga után: a népszavazásra bocsátandó, nyugdíjmelésre vonatkozó kérdés szövegszerűen ugyan nem tartalmazta a költségvetési törvény módosítását, de okszerűen következett a kérdésből a tiltott tárgykörként megjelölt törvény – a költségvetési törvényben a Nyugdíjbiztosítási Alap költségvetése kiadási főössze-

ge – megváltoztatása. A határozat megállapította, hogy a népszavazásra szánt kérdésből eredményes népszavazás esetén szükségszerűen következik a nyugdíjak emelése, a költségvetési törvényben meghatározottaktól eltérő mértékben. A népszavazásra szánt kérdés közvetlenül a költségvetésre vonatkozik, így az Alkotmányban tételesen megjelenített kizárt népszavazási tárgykörbe ütközik (ABH 2004, 834, 837.).

Az Alkotmánybíróság 15/2005. (IV. 28.) AB határozata értelmében annak megítélésénél, hogy az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés, illetve a megtartandó népszavazás a költségvetési törvényben szereplő egyes bevételi vagy kiadási tételekkel közvetlen és jelentős kapcsolatban áll-e, a költségvetés egyes elemeinek akár pozitív, akár negatív meghatározását jelenti-e, az Alkotmánybíróság – az Alkotmány szabályai és az Alkotmánybíróság gyakorlatában kialakult elvek alapján – esetenkénti mérlegelés alapján dönt. A vizsgálatnál az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi szempontokat veszi alapul, nem a költségvetéssel kapcsolatos pénzügyi jogi megfontolásokat. A privatizáció leállításáról szóló kérdéssel kapcsolatban hozott határozat megállapította, hogy „az aláírásgyűjtő íven megfogalmazott kérdéstről tartott eredményes népszavazás a privatizáció azonnali hatályú leállításával az ország éves költségvetéséről szóló törvényt közvetlenül és jelentős módon érinti. Ezért az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének a) pontjával ellentétes” (ABH 2005, 165, 171.).

3.1. Az Alkotmánybíróságnak – arra tekintettel, hogy az OVB álláspontja szerint a módosított kérdés arra irányul, hogy a választópolgárok pontosan meghatározzák egy jövőbeli költségvetési törvény egyik tételét, és ezért a kérdés nem bocsátható népszavazásra – a jelen ügyben állást kellett foglalnia abban a kérdésben, hogy az Egészségbiztosítási Alap költségvetésének a vizitdíjra vonatkozó részét érintő népszavazási kérdés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés a) pontjában szereplő, a költségvetési törvényre vonatkozó kizáró ok hatálya alá vonható-e, vagyis a költségvetési törvénynek a módosítását tartalmazza-e, vagy a kérdésből okszerűen következik-e a tiltott tárgykörként megjelölt törvény megváltoztatása, illetve a kérdés arra irányul-e, hogy a választópolgárok pontosan határozzanak meg jövőbeli költségvetési törvényben szereplő egyes kiadásokat.

Az Alkotmánybíróság megerősíti: jövőbeli költségvetésre, valamely költségvetési törvényjavaslatra hivatkozva az aláírásgyűjtő ív hitelesítése megalapozottan nem tagadható meg, hacsak nem jövőbeli költségvetési törvényben szereplő egyes kiadásokról van szó [51/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 392, 395.). A vizitdíj az Egészségbiztosítási Alap hatályos költségvetésében sem kiadás a költségvetési törvény szempontjából, hanem bevétel. Az OVB ezért – a 16/2007. (III. 9.) AB határozatból (ABK 2007. március, 239.) következően – nem tagadhatta volna meg az aláírásgyűjtő ív hitelesítését. Az aláírásgyűjtő ív hitelesítése megtagadásának akkor lett volna helye, ha az

OVB döntését az 51/2001. (XI. 29.) AB határozat szerint értelmezett kizáró okokra alapíthatja, ez a határozat tartalmaz ugyanis jövőbeli költségvetésre (jövőbeli kiadásokra) utaló kizáró tárgykört. A már hatályos költségvetési törvénnyel kapcsolatos kizárt tárgykörök értelmezéséről szóló 15/2005. (IV. 28.) AB határozat megállapításai (ABH 2005, 165, 171.) jövőbeni költségvetésre nem vonatkoztathatók, vagyis valamely hatályos költségvetési törvény érintettségének hiánya miatt nem kell abban a körben vizsgálni a jelen ügyben, hogy az aláírásgyűjtő íven megfogalmazott kérdéstről tartott eredményes népszavazás (itt: a vizitdíj megszüntetése) az ország éves költségvetéséről szóló törvényt közvetlenül és jelentős módon érinti-e.

3.2. Az Alkotmánybíróság szerint valamely költségvetésben (vagy a kiadások tekintetében jövőbeli költségvetésben) szereplő nem minden előirányzat módosulása vagy módosítása vonja maga után szükségszerűen magának a költségvetési törvénynek a módosítását. Ha a népszavazás eredményes, és a választópolgárok úgy döntenek, hogy a feltett kérdéssel egyetértenek, akkor a vizitdíjról szóló népszavazás szükségszerű következménye az lehet, hogy a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) 18/A. §-át, s nem a költségvetési törvényt, kell az Országgyűlésnek módosítania. Nem az Egészségbiztosítási Alap költségvetésének egyik sora, hanem ez a törvényi szabály vonatkozik arra a kérdésre, hogy kell-e vizitdíjat fizetni. Ez a törvényi szabály az, amelynek következménye a költségvetésben a vizitdíjra vonatkozó előirányzat megjelenése. Önmagában a vizitdíjjal összefüggő bevétel – vagy mint az OVB határozatában szerepel, tétel – elmaradása, az Alap költségvetésének ez a módosulása az Ebtv. módosítása következtében, a költségvetésről szóló törvényt nem érinti közvetlenül és jelentős módon. Eredményes népszavazásból sem következne okszerűen a költségvetési törvény módosítása. Ezért az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének a) pontjával nem ellentétes.

4.1. Az OVB azzal is érvelt, hogy eredményes népszavazás azzal a következménnyel járhat, hogy hatályban lévő költségvetési törvény módosítására kötelezi az Országgyűlést, ti. az OVB szerint előfordulhat az a helyzet, hogy a költségvetési törvény időbeli hatálya meghosszabbodik, vagy az Országgyűlés eleve egy évnél hosszabb időtartamra fogadja el azt (ahogy erre már volt példa), és ezért az nem szűnik meg december 31-én.

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy sem a kérdés benyújtásakor, sem az OVB vagy az Alkotmánybíróság döntésekor nem merült fel adat arra, hogy a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről szóló 2006. évi CXXVII. törvény időbeli hatálya meghosszabbodna; nem állapítható meg az sem, hogy a hatályos költségvetési törvényt az Országgyűlés egy évnél hosszabb időtartamra fogadta el.

4.2. Az OVB szerint az Egészségbiztosítási Alap költségvetésének stabilitásához, a bevételi és kiadási szerkezet megváltoztathatóságához kapcsolódó alkotmányossági mércékre figyelemmel a fizetendő vizitdíj (kórházi napi díj) megszüntetése a biztosítási elvű egészségügyi rendszer stabilitását kritikus mértékben veszélyeztetné.

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a*) pontjában szereplő, költségvetésről szóló törvény tartalma mint kizárt tárgykör nem értelmezhető oly mértékben kiterjesztően, ahogyan azt az OVB teszi. Jóllehet a kérdésben szereplő vizitdíj jogintézményének, a vizitdíjat bevezető törvényhez fűzött miniszteri indokolás szerint, nem az egészségügyi rendszer stabilizálása a célja, mégis az Egészségbiztosítási Alap olyan bevétele, amely az egészségügyi szolgáltatóknál marad, így bizonyos mértékben a hatályos költségvetési törvényben finanszírozási jellege is van, még akkor is, ha a biztosítottak viszonylag széles körben eleve mentességet élveznek fizetése alól.

Önmagában a vizitdíj bevételejellegeből azonban nem következik sem az, hogy megszüntetése az egészségügyi rendszer stabilitását kritikus mértékben veszélyeztetné, sem az, hogy az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *a*) pontja alapján a költségvetési törvény érintettsége miatt lenne követelmény kizárt tárgykörnek tekinteni az egészségbiztosítási rendszer finanszírozását egyébként csekély mértékben érintő kérdést.

4.3. Az Alkotmánybíróság 15/2007. (III. 9.) AB határozata (ABK 2007. március, 233.) az OVB 566/2006. (XI. 20.) OVB határozatát, amely aláírásgyűjtő ív hitelesítését tagadta meg, megsemmisítette, és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasította. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepelt: Egyetért-e Ön azzal, hogy az államilag támogatott felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatóknak ne kelljen képzési hozzájárulást fizetniük?

Az OVB határozata egyebek között azt állapította meg, hogy a népszavazásra vonatkozó hatályos alkotmányi rendelkezések alapján nem dönthető el, mennyi időre kötelezné a népszavazás eredménye a törvényhozást, ezért a kérdésben tartandó országos népszavazás eredményessége esetlegesen burkolt alkotmánymódosítást eredményez. Az Alkotmánybíróság az OVB határozat felülvizsgálatakor utalt gyakorlatára, amelynek alapján a népszuverenitásból fakadó jogoknak mind az Országgyűlés, mind népszavazás útján történő gyakorlása csak az Alkotmány rendelkezéseinek megfelelően történhet. A népszavazásra bocsátott kérdés nem foglalhat magába burkolt alkotmánymódosítást [elsőként: 2/1993. (I. 22.) AB határozat, ABH 1993, 33.]. A 25/1999. (VII. 7.) AB határozat megállapította, hogy az Alkotmány módosítására irányuló kérdésben nem írható ki választópolgári kezdeményezésre olyan népszavazás, amely az Országgyűlésre kötelező volta miatt elvonná az Országgyűlés alkotmányozó hatáskörét (ABH

1999, 251, 262.). Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az OVB a népszavazási kezdeményezés burkoltan alkotmánymódosító jellegét abban látja, hogy a hatályos alkotmányi rendelkezések alapján nem dönthető el, mennyi időre kötelezné a népszavazás eredménye az Országgyűlést. Az Alkotmánybíróság idézte az OVB határozatát, amely szerint a népszavazásra feltenni kívánt „kérdésben (...) egy eredményes, a kérdésre igenlő választ adó népszavazás olyan bizonytalan határidejű törvényhozási moratóriumra kötelezné az Országgyűlést, mely csak a hatályos Alkotmánynak a képviseleti demokrácia és a közvetlen demokrácia intézményeire vonatkozó rendelkezései megváltoztatásával kaphatnak alkotmányos alapot. Ezért az Országos Választási Bizottság (...) a kérdést a burkoltan alkotmánymódosítást kiváltó jellege miatt is” utasította el. Az Alkotmánybíróság 15/2007. (III. 9.) AB határozata (ABK 2007. március, 233.) szerint a felsőoktatási törvény módosításra, a képzési hozzájárulás megszüntetésére vonatkozó kérdés nem irányult az Alkotmány módosítására az OVB határozatban kifejtett érvek alapján. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy eredményes népszavazásból az Országgyűlésnek nem keletkezne olyan jogalkotási kötelezettsége, amely csak az Alkotmány módosításával teljesíthető.

Habár a jelen ügyben más kérdés hitelesítéséről van szó, de a most vizsgált OVB határozat is tartalmilag ebben a részében ugyanazt az alkotmányossági kérdést veti fel, mint amit az Alkotmánybíróság említett döntésében már elbírált. Az Alkotmánybíróság ezért, utalva a 15/2007. (III. 9.) AB határozat III. 3. pontjában (ABK 2007. március, 233, 235–236.) kifejtettekre, a jelen ügyben sem találta megalapozottnak az OVB úgynevezett burkolt alkotmánymódosításról szóló álláspontját; a vizitdíj megszüntetésére, az Ebtv. módosítására irányuló kérdés nem jelent burkolt alkotmánymódosítást.

5. Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság a rendelkező rész szerint határozott. A megismételt eljárásban az OVB-nek az Alkotmány és az Nsztv. rendelkezéseinek megfelelő kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ív mintapéldányát hitelesítenie kell.

Az Alkotmánybíróság emlékeztet a Ve. 130. § (3) bekezdésére, amely úgy rendelkezik, hogy a kifogás elbírálása során az Alkotmánybíróság az OVB határozatát helybenhagyja vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasítja. A Ve.-nek az a szabálya, amely feljogosítja az Alkotmánybíróságot arra, hogy az OVB-t új eljárásra utasítsa, azt jelenti, hogy az OVB-t a megismételt eljárásban – összhangban az Abtv. 27. § (2) bekezdésében foglaltakkal – nemcsak az Alkotmánybíróság határozatának a rendelkező része, hanem annak indokolása is köti, annak tartalmát az OVB a megismételt eljárásban és a határozathozatal során köteles figyelembe venni.

Az Alkotmánybíróság – figyelemmel az OVB határozatának Magyar Közlönyben való megjelenésére – elrendelte e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k., *Dr. Bragyova András s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k., *Dr. Kiss László s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k., *Dr. Kukorelli István s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k., *Dr. Lévay Miklós s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k., *Dr. Trócsányi László s. k.,*
előadó alkotmánybíró alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 505/H/2007.

Dr. Bragyova András alkotmánybíró különvéleménye

A többségi határozatnak sem a rendelkező részével, sem az indokolásával nem értek egyet.

A 107/2007. (IV. 11.) OVB határozat ellen benyújtott kifogás tárgyában meghozott 504/H/2007. ügyszámú AB határozathoz írt különvéleményemben foglaltak ebben az ügyben is érvényesek.

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András alkotmánybíró különvéleménye

A határozatnak sem a rendelkező részével, sem az indokolásával nem értek egyet.

Álláspontomat az 504/H/2007. AB határozathoz a 107/2007. (VI. 11.) OVB határozat kapcsán fűzött különvéleményemben kifejtettekkel azonos indokokra alapítom.

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

A különvéleményhez csatlakozom:

Dr. Lévay Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Az Alkotmánybíróság 35/2007. (VI. 6.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ív mintapéldányának, illetve az azon szereplő kérdés hitelesítésével kapcsolatban hozott határozata ellen benyújtott kifogás tárgyában – *dr. Balogh Elemér, dr. Bihari Mihály, dr. Bragyova András, dr. Holló András, dr. Lenkovics Barnabás és dr. Paczolay Péter* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 577/2006. (XI. 22.) OVB határozatát helybenhagyja.

2. Az Alkotmánybíróság az Alkotmány értelmezésére irányuló indítványt visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. Az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 577/2006. (XI. 22.) OVB határozatával megtagadta a Magyar Függetlenségi Párt elnöke által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íve hitelesítését. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés szerepelt: „Egyetért-e Ön azzal, hogy hazánk katonai semlegességének érdekében, a Magyar Köztársaság mondja fel NATO-tagságát?”.

Az OVB döntése szerint a kezdeményezés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *b)* pontjában foglalt tilalomba ütközik, amelynek értelmében nem lehet országos népszavazást tartani hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségről. Az OVB a határozata indoklásában kiemelte, hogy „az 1999. évi I. törvény hirdette ki a Magyar Köztársaságnak az Észak-atlanti Szerződéshez történő csatlakozását és a Szerződés szövegét. E – jelenleg is hatályos – szerződés szabályozza a tagsági viszonyt (...). A szerződés fennállása alatt ezért a tagság kérdésében nem lehet országos népszavazást tartani”.

Az 577/2006. (XI. 22.) OVB határozat a Magyar Közlöny 2006. évi 144. számában, 2006. november 24-én jelent meg. A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény

(a továbbiakban: Ve.) 130. § (1) bekezdése szerint az OVB-nek az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül – tehát ebben az esetben 2006. december 9-éig – lehetett benyújtani. A határozat ellen a kezdeményező nyújtott be kifogást, amely 2006. december 7-én, határidőn belül érkezett az Alkotmánybírósághoz. Az Alkotmánybíróság a Ve. 130. § (3) bekezdésére tekintettel a kifogást soron kívül bírálta el.

2. A kifogás szerint az OVB határozata több szempontból alkotmányellenes. Az Alkotmány 2. § (2) bekezdésében biztosított közvetlen hatalomgyakorlás elvét sérti az, hogy „az állampolgárok hazájuk biztonságpolitikájába közvetlen módon (...) nem szólhatnak bele”. Az „Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *b)* pontjában foglalt tilalom [az] országos népszavazás kezdeményezését, mint az állampolgároknak a népszuverenitás közvetlen gyakorlásához való alkotmányos alapjogát nem írhatja felül”, ami így az Alkotmány 8. § (2) bekezdését is sérti. A kifogás előterjesztője ebben a kérdésben külön is kérte az Alkotmánybíróság állásfoglalását. Az Alkotmány 61. § (1) bekezdésében garantált véleménynyilvánítási szabadság egyik formájának tartja a kifogás előterjesztője az általa kezdeményezett népszavazást, amelynek megakadályozása ellentétes a „népakarat kinyilvánításának pártok általi elősegítéséről” szóló, valamint a háború elutasítását deklaráló alkotmányi rendelkezésekkel [Alkotmány 3. § (1)–(2) bekezdés, 6. § (1) bekezdés]. A kifogás benyújtója szerint az OVB határozata lehetetlenné teszi az Alkotmány 70/H. § (1) bekezdésében előírt, a haza védelme állampolgári kötelezettségének lelkiismeret szerinti teljesítését, továbbá sérti a magyar katonákat az Alkotmány 55. § (1) bekezdése szerint megillető szabadsághoz való jogot. A kifogás előterjesztője azt is kérte, „hogyan az Alkotmánybíróság a népszavazásra bocsátható kérdések egyre bővülő köréből a katonai semlegességre irányuló kérdést emelje ki”, értelmezése szerint az Alkotmány „28/C. § (5) bekezdésének *b)* pontja elsősorban a gazdasági, diplomáciai szerződésekre vonatkozhat”.

II.

A kifogás elbírálásánál figyelembe vett jogszabályok:

1. Az Alkotmány érintett rendelkezései:

„28/B. § (1) Országos népszavazás és népi kezdeményezés tárgya az Országgyűlés hatáskörébe tartozó kérdés lehet.

(...)

28/C. § (1) Országos népszavazást döntéshozatal vagy véleménynyilvánítás céljából lehet tartani, a népszavazás elrendelésére kötelezően vagy mérlegelés alapján kerül sor.

(2) Országos népszavazást kell tartani legalább 200 000 választópolgár kezdeményezésére.

(3) Ha az országos népszavazást el kell rendelni, az eredményes népszavazás alapján hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.

(...)

(5) Nem lehet országos népszavazást tartani:

(...)

b) hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségekről, illetve az e kötelezettségeket tartalmazó törvények tartalmáról.”

2. A Ve. érintett rendelkezései:

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet – az Alkotmánybírósághoz címezve – az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

(...)

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helyben hagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

3. Az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény érintett rendelkezései:

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

(...)

b) a kérdésben nem lehet országos népszavazást tartani.”

III.

A kifogás megalapozatlan.

1. A jelen ügyben az Alkotmánybíróság hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. § *h)* pontja alapján a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság eljárása jogorvoslati eljárás, ezért az Alkotmánybíróság a kifogásban foglaltak alapján azt vizsgálja, hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítésének megtagadása során az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el [63/2002. (XII. 3.) AB határozat, ABH 2002, 342, 344.]. Az Alkotmánybíróság e hatáskörében eljárva is alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el feladatát [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.].

2. Az OVB a határozatát arra alapította, hogy a népszavazásra feltenni kívánt kérdés az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *b)* pontjában foglalt tilalomba ütközik, amelynek értelmében nem lehet országos népszavazást

tartani hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségről.

Az Alkotmánybíróság ezzel egyetértően megállapította, hogy az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *b)* pontja nemcsak a Magyar Köztársaság által elfogadott és hatályos nemzetközi szerződésből folyó kötelezettségre vonatkozik, hanem kiterjed a szerződés felmondására is.

E rendelkezés célja ugyanis annak megelőzése, hogy népszavazásra kerüljön olyan kérdés, amelynek a következményeként lehetetlenné válik a vállalt nemzetközi kötelezettségek végrehajtása. A nemzetközi szerződések jelentős részében egy állam kötelezettségvállalása a másik államra tekintettel történik. Abban az esetben, ha az adott nemzetközi szerződés a felmondást tiltó, korlátozó, időben ütemező szabályokat tartalmaz, ezeknek a betartására is vonatkozik az államnak a szerződéskötéskor vállalt kötelezettsége. Ezek híján pedig a kilépés joga a szerződés természetére, a szerződő felek szerződéskötési akaratára történő visszavezethetőség függvényében gyakorolható. A vállalt kötelezettségek betartása, illetve az, hogy csak a nemzetközi jogi szabályoknak megfelelően mentesüljön egy állam nemzetközi kötelezettségei alól, alapvető fontosságú egy jogállamban és a jogállamok együttműködésében.

Egy nemzetközi szerződésbe való belépésre és az abból való kilépésre vonatkozó szabályok ezért a dolgok természetéből fakadóan nem azonosak, és ez vonatkozik a kérdésnek a népszavazással való összekapcsolhatóságára is. Ezért az alkotmányozó valamely nemzetközi szerződésből való kilépés kérdésében a döntést az Országgyűlés kezébe helyezte, amelynek módja van arra, hogy részleteiben mérlegelje egy kilépési jog meglétét, gyakorolhatóságának ütemezhetőségét, jogi, politikai és gazdasági következményeit.

Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az Alkotmány 2. § (2) bekezdéséből nem vezethető le, hogy a biztonságpolitikai kérdések eldöntését az alkotmányozó az állampolgárok közvetlen hatalomgyakorlására tartozónak minősítette volna. Abból a tényből pedig, hogy az Országgyűlés 1997-ben saját akaratából népszavazást írt ki a NATO-ba való belépés ügyében, nem következik, hogy a kilépés kérdése népszavazási útra és azon belül egy állampolgári kezdeményezésű népszavazásra tartozna.

Az Alkotmánybíróság tehát – a fenti összefüggések alapján – megállapította: az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdése *b)* pontjában foglalt tiltott népszavazási tárgykörbe tartozik az a kérdés, melynek tartalma hatályos nemzetközi szerződés – a NATO szerződés – felmondására irányul, ezért az ennek hitelesítését megtagadó OVB határozatot helybenhagyta.

3. Az Abtv. 1. § *g)* pontjában foglalt, az Alkotmány rendelkezéseinek értelmezését az Abtv. 21. § (6) bekezdésében felsorolt szervek és személyek indítványozhatják. Mivel a kifogás előterjesztője nem tartozik ebbe a körbe, ezért az Alkotmánybíróság a kifogásnak az Alkotmány

28/C. § (5) bekezdése *b)* pontjának – az Alkotmány 8. § (2) bekezdésére tekintettel történő – értelmezésére irányuló részét az Ügyrend (ABH 2003, 2065.) 29. § *c)* pontja alapján visszautasította.

Az Alkotmánybíróság a határozat közzétételét az OVB határozatnak a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k., *Dr. Bragyova András s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k., *Dr. Kiss László s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k., *Dr. Kukorelli István s. k.,*
előadó alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k., *Dr. Lévay Miklós s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k., *Dr. Trócsányi László s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 1114/H/2006.

Dr. Bragyova András alkotmánybíró párhuzamos indokolása

1. Egyetértek a határozat rendelkező részével, és részben az indoklásával is. Szerintem is helyes a többségi határozat megállapítása, hogy alkotmányosan nem megengedett népszavazást tartani a NATO szerződés, vagy bármely más nemzetközi szerződés felmondásáról.

Elfogadhatónak tartom a többségi érvelést is: valóban igaz, hogy az Észak-atlanti szerződés felmondása az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *b)* pontja értelmében vett „hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségről” tartott népszavazás lenne. Egyrészt azért, mert a felmondandó szerződés a felmondás pillanatában nyilván hatályos nemzetközi szerződés, másrészt nem kétséges az sem, hogy népszavazás tárgya „nemzetközi szerződésből eredő kötelezettség” lenne: hiszen arról szólna, hogy a magyar állam egy nemzetközi szerződés alapján fennálló (hatályban lévő) nemzetközi szerződésből eredő kötelezettsége – esetünkben például a NATO szerződés V. cikke alapján fennálló kölcsönös segítségnyújtási kötelezettség – megszűnne. A jelen esetben népszavazásra bocsátandó kérdés egyértelműen nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségről szól, hiszen éppen a kötelezettség a népszavazás tárgya. Ezért nincs jelentősége annak, hogy a szerződés alapján megengedett-e a felmondás, hiszen egy nemzetközi szerződés felmondó nyilatkozatának tár-

gya – mindegy, hogy a szerződés vagy az általános nemzetközi jog szerint történik – szükségképpen a szerződés alapján fennálló nemzetközi jogi kötelezettség megszűntetése.

2. Véleményem szerint azonban az előbbinél súlyosabb alkotmányjogi érv is felhozható a rendelkező rész alátámasztására: az, hogy a kérdés, az Alkotmány 28/B. § (1) bekezdésében foglalt feltételnek sem felel meg, – ugyanis az itt egyedül elfogadható értelemben nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe – ami természetesen nem jelenti azt, hogy az Országgyűlés közreműködése nélkül felmondható lenne az Észak-atlanti szerződés.

A népszavazásra feltenni kívánt kérdést értelmezve megállapítható, hogy a sikeres népszavazás arra kötelezné az Országgyűlést, hogy „mondja fel [a Magyar Köztársaság] NATO-tagságát”. Ennek a kötelezettségnek az Országgyűlés csak egy – gyakorlatilag számos egymással összefüggő – hatályban lévő nemzetközi szerződés felmondásával tehetne eleget. Ez azonban – tehát: egy nemzetközi szerződés felmondása – nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe, legalábbis abban az értelemben nem, hogy erre az Országgyűlés népszavazással kötelezhető lenne. Az Országgyűlés hatásköre nemzetközi szerződések felmondására nem olyan hatáskör, amelyet az Országgyűlés más alkotmányos szervek kötelező közreműködése nélkül, „önállóan” gyakorolhat.

Ebből a szempontból két (egyébként igaz) állításnak nincs jelentősége. Az egyik az, hogy a NATO szerződés – pontosan: a Washingtonban, 1949. április 4-én aláírt Észak-atlanti Szerződés – 13. cikke szerint jogilag lehetséges, tehát bizonyos feltételekkel megengedett a NATO szerződés felmondása, és ezzel a NATO-ból mint nemzetközi szervezetből és védelmi szövetségből való kilépés. A kérdés itt azonban az, hogy e jog gyakorlása – amely egyébként kétségtelenül az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdése b) pontja szerinti hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségről szóló döntés lenne – mennyiben tartozik az Országgyűlés hatáskörébe.

A másik ide nem tartozó érv a NATO-ba való belépéskor tartott népszavazás analógiáján alapul. A belépéskor az Országgyűlés a felhatalmazás megadása, és így a *fortiori* a szerződés megkötése előtt írta ki a népszavazást, amikor a Kormány által már aláírt csatlakozási jegyzőkönyvről kellett dönteni. Egészen pontosan arról, hogy megadja – az akkori jogi helyzet szerint országgyűlési határozatban – a felhatalmazást az állam nemzetközi képviselőjére jogosult alkotmányos szerveknek (a köztársasági elnöknek, a kormányfőnek, illetve a külügyminiszternek) a csatlakozási jegyzőkönyv aláírásának megerősítésére, azaz a szerződés nemzetközi jogi kötelező erejét véglegesen elismerő nemzetközi jogi nyilatkozat megtételére. Esetünkben viszont az így létrejött kötelezettség megszüntetéséről lenne szó, ami nem lebecsülendő különbség, és nem mellesleg nemzetközi (kül- és katonai, illetve biztonságpolitikai) problémákat okozhat.

Igaz, hogy számos nemzetközi szerződés felmondása az Országgyűlés előzetes hozzájárulása vagy felhatalmazása nélkül az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés b) pontja alapján alkotmányellenes – esetleg nemzetközi jog szerint is érvénytelen – lenne. Ettől azonban még nem állíthatjuk, hogy az Országgyűlés egyedül megteheti a népszavazási kérdésben foglalt felmondó nyilatkozatot. Az Országgyűlés ugyanis csak erre irányuló, a Kormánytól származó indítvány alapján adhat felhatalmazást egy nemzetközi kötelezettséget keletkeztető (vagy megszüntető és ezzel esetleg továbbit létrehozó) nyilatkozat megtételére. Ugyanakkor igaz az is, hogy a Kormány – illetve annak előterjesztésére, illetve ellenjegyzésére a Köztársaság elnöke [Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés b) pont] – sem tehet az Országgyűlés előzetes felhatalmazása (engedélye) nélkül szerződési, nemzetközi kötelezettséggel kapcsolatos nyilatkozatot.

A fent elmondottakból is kitűnik, hogy egy nemzetközi szerződés felmondása, mint megkötése is, több alkotmányos szerv együttes tevékenységét feltételezi: egyik sem cselekedhet a másik nélkül. A kezdeményezés azonban – mint a külügyek vitelében általában – mindig a Kormányé, a felhatalmazást pedig a kihirdető törvényben – felmondás esetén a kihirdető törvény módosításával, esetleg hatályon kívül helyezésével – végső soron az Országgyűlés adja meg. Az Alkotmány ugyan nem szól a nemzetközi szerződések felmondásáról, tévedés lenne azonban azt gondolni, hogy a nemzetközi szerződések felmondására minden további nélkül ugyanazok a szabályok alkalmazandók, mint a szerződés megkötésére. Mondom ezt annak ellenére, hogy a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény 12. §-a szerint ez így van. A kettő között annyi a hasonlóság, hogy az Országgyűlés döntése – jogi formájától függetlenül – csakis a Kormány indítványán alapulhat. Az Országgyűlés tagjai ilyen indítványt be sem nyújthatnak, mert a Házszabály 122. § (3) bekezdése szerint ezt csak a Kormány terjesztheti elő.

Ez a szabályozás összhangban van az Alkotmányban meghatározott hatalommegosztással, és az alkotmányos államok gyakorlatával is. (lásd: Hermann-Wilfried Bayer: *Die Aufhebung völkerrechtlicher Verträge im deutschen parlamentarischen Regierungssystem*. 1969.) A külügyek vitele – az állam külpolitikájának meghatározása – hagyományosan a végrehajtó hatalom kizárólagos területe volt, olyannyira, hogy Montesquieu nem egyszer éppen a külügyek vitelével („puissance exécutrice des choses qui dépendent du droit des gens”, *De l'esprit des lois*. XI. VI.; v.ö.: Locke: *Two treatises on government*. II., XII., 143 skk.) határozza meg a végrehajtó hatalmat. Ez a mai napig nem változott, miközben a külkapcsolatok vitelében az Országgyűlés, általában a képviselői szervek, természetesen részt vesznek. De az Országgyűlés hatásköre a részvétel – a Kormány által már előkészített döntések végrehajtására adott felhatalmazás vagy ennek megtagadása – és nem a külpolitikai benne a nemzetközi szerződéses

kapcsolatok alakítása. Ennek fő oka, hogy külügyekben, kivált a nemzetközi szerződések megkötésében, minden állam más államokkal együttesen – ami azt is jelenti: tőlük függően – dönthet csak. Az Országgyűlésnek így eleve nincs akkora döntési szabadsága, mint egyéb törvényhozási tárgyakban, mert a szerződés tartalma más államokkal való megállapodástól függ.

A magyar alkotmányos szabályozás is így fogja fel az Országgyűlés szerepét a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos döntésekben. Az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *b)* pontjában ugyanis az Országgyűlés „hozzájárulását” kívánja meg a nemzetközi szerződések megkötéséhez. Igaz, az Alkotmány a 19. § (3) bekezdése *f)* pontjában, az Országgyűlés hatásköreinek felsorolásában, nemzetközi szerződések „megkötéséről” szól, azonban a „megkötés”, a 30/A. § (1) bekezdés előbb említett *b)* pontjával összevetve, az Országgyűlés hozzájárulását jelenti az állam nevében a köztársasági elnök által tett – a 30/A. § (1) bekezdése szerint a miniszterelnök vagy az illetékes miniszter ellenjegyzéséhez kötött – nemzetközi jogi kötelezettségvállalást jelentő nyilatkozathoz. Az Országgyűlés döntésének szükségszerű függését a Kormány javaslatától a Házzsabály is elismeri, amikor a már említett 122. § (3) bekezdésében rögzíti, hogy a nemzetközi szerződés megerősítése, az ahhoz való csatlakozás vagy annak elfogadása, nemzetközi szerződés módosítása, valamint nemzetközi szervezethez való csatlakozás, illetve onnan való kilépés tárgyában a határozati javaslatot a Kormány terjeszti elő, tehát más ilyen indítványt nem nyújthat be. Hasonló okból tiltja a nemzetközi szerződést kihirdető törvényhez a szerződés szövegét érintő módosító indítvány benyújtását is [123. § (3) bekezdés].

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom:

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály alkotmánybíró párhuzamos indokolása

A határozat rendelkező részével, az Országos Választási Bizottság 577/2006. (XI. 22.) OVB határozatában foglalt, az országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő íve hitelesítésének megtagadásával egyetértek. Álláspontom szerint azonban a hitelesítés megtagadására nem az OVB, illetve az Alkotmánybíróság többségi határozatának indokolásában kifejtett okok alapján kellett volna, hogy sor kerüljön.

1. Nem értek egyet azzal, hogy a többségi határozat általános jelleggel kimondja: „az Alkotmány 28/C. § (5) be-

kezdése *b)* pontja nemcsak a Magyar Köztársaság által elfogadott és hatályos nemzetközi szerződésből folyó kötelezettségre vonatkozik, hanem kiterjed a szerződés felmondására is”. Nem tudom támogatni az indokolásnak azt a megállapítását sem, mely szerint „[e]zért az alkotmányozó valamely nemzetközi szerződésből való kilépés kérdésében a döntést az Országgyűlés kezébe helyezte, amelynek módja van arra, hogy részleteiben mérlegelje egy kilépési jog meglétét, gyakorolhatóságának ütemezhetőségét, jogi, politikai és gazdasági következményeit”.

Az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdésének *b)* pontja egyértelműen fogalmaz, mely szerint „hatályos nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségekről, illetve az e kötelezettségeket tartalmazó törvények tartalmáról” nem lehet népszavazást tartani. Az Alkotmány tehát 1. a hatályos, 2. a nemzetközi szerződésből eredő kötelezettséget, illetve ezen törvények tartalmát nevesíti tiltott népszavazási tárgykörként, vagyis a népszavazás előtt álló abszolút akadályként.

Ettől teljesen eltérő esetkör azonban a hatályos nemzetközi szerződés felmondása, illetve az abból való kilépés. Ez az esetkör csakis akkor tekinthető az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *b)* pontja alá tartozó tiltott tárgykörnek, hogyha a nemzetközi szerződés felmondására a részes államoknak nincsen lehetőségük. Ebben az esetben ugyanis az Országgyűlésnek valóban nemzetközi kötelezettséget („a szerződés fenntartásának kötelezettségét”) kellene megsértenie az eredményes népszavazás során hozott döntés következményeként. Ha a nemzetközi szerződésből nem következik annak felmondhatatlansága, akkor e kérdésben álláspontom szerint tartható népszavazás. A felmondás ténye önmagában nem érinti a nemzetközi szerződésből fakadó kötelezettség teljesítését, mivel természetesen a szerződés felmondására (abból való kilépésre) csak a szerződésben, illetve a nemzetközi jogban meghatározott szabályok szerint és határidőben kerülhet sor. Természetes az is, hogy a szerződésből fakadó kötelezettségeit a Magyar Köztársaságnak mindaddig maradéktalanul teljesítenie kell, amíg részese a szerződésnek.

A nemzetközi szerződés felmondására irányuló népszavazási kérdés mindezekből következően nem tartozik automatikusan az Alkotmányban meghatározott tiltott tárgykörök közé, az OVB-nek, és a jogorvoslati fórumként eljáró Alkotmánybíróságnak esetről-esetre vizsgálnia kell, hogy a nemzetközi szerződés felmondható-e. Ha igen, úgy népszavazás is tartható e kérdésben. Különösen hangsúlyosan vetődik fel a kérdés akkor, ha a nemzetközi szerződéshez (illetve az ez által létrehozott szervezethez) történő csatlakozásra korábban népszavazás adott az Országgyűlésnek és a csatlakozási okmány aláírására jogosult közjogi méltóságoknak felhatalmazást (amint az a NATO-hoz, illetve az Európai Unióhoz történő csatlakozáskor is megtörtént).

A Washingtonban, 1949. április 4-én létrehozott Észak-atlanti Szerződés 13. Cikke szabályozza a szerződésből való kiválás lehetőségét és feltételeit. Ebből követ-

kezően nem merülhet fel az, hogy a szerződésből nem lehet kiválni, mivel ezzel a Magyar Köztársaság nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségét sértené meg. Ennek következtében tehát a NATO-ból való kilépésre irányuló népszavazási kezdeményezés nem ütközik az Alkotmány 28/C. § (5) bekezdés *b)* pontjába, nem tekinthető az abban meghatározott tiltott népszavazási tárgykörnek.

Mindezek alapján álláspontom szerint az OVB 577/2006. (XI. 22.) határozatában, illetve a többségi határozatban kifejtett indokok alapján nem kerülhetett volna sor az aláírásgyűjtő ív hitelesítésének megtagadására.

2. A többségi határozatban foglaltaktól teljesen eltérő, más indokok alapján azonban el tudom fogadni az aláírásgyűjtő ív hitelesítésének megtagadását, mivel a kérdésben – az aláírásgyűjtő íven megfogalmazott formában – álláspontom szerint sem lehet népszavazást tartani. Az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. § (1) bekezdése alapján „[a] népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni”. Az Nsztv. hivatkozott rendelkezésével kapcsolatban az Alkotmánybíróság korábban már kifejtette: „a népszavazáshoz való jog érvényesülésének garanciája az egyértelműség. (...) A kérdés egyértelműségének megállapításakor az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kell azt is, hogy a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés – az akkor hatályban lévő jogszabályok szerint – el tudja-e dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség. Az eredményes népszavazással hozott döntés az Országgyűlésnek az Alkotmány 19. § (3) bekezdés *b)* pontjában foglalt jogkörének – Alkotmányban rögzített – alkotmányos korlátozása: az Országgyűlés köteles az eredményes népszavazásból következő döntéseket meghozni. Az egyértelműség követelményéből csupán az következik, hogy a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja-e dönteni: terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, milyen.” [51/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 392, 396.]

Álláspontom szerint az a kérdés, mely szerint: „Egyetért-e Ön azzal, hogy hazánk katonai semlegességének érdekében, a Magyar Köztársaság mondja fel NATO-tagságát?” nem felel meg az Nsztv.-ben a népszavazásra feltenni kívánt kérdés egyértelmű megfogalmazásával kapcsolatos, és az Alkotmánybíróság számos határozatában értelmezett és kifejtett, ún. jogalkotói egyértelműség követelményének. A kérdés ugyanis nemcsak a NATO tagság felmondására irányul, hanem azon túli célkitűzésre speciális nemzetközi, politikai helyzet és státusz elérésére („katonai semlegesség”) irányul. A NATO-ból való kiválás önmagában még nem eredményezi a Magyar Köztársaság „katonai semlegességét”, a speciális nemzetközi státusz elérését. Attól ugyanis, hogy valamely ország nem tagja a NATO-nak vagy más katonai szövetségnek, nem válik automatikusan semlegessé. A jogalkotó számára a

„katonai semlegesség” fogalma is nehezen értelmezhető, nem világos, nem egyértelmű. A katonailag semleges országok (így pl. Ausztria, Svájc, Svédország) semlegességüket más- más módon érték el.

Mindezekből következően a jogalkotó számára nem egyértelmű, hogy mit kellene tennie annak érdekében, hogy az eredményes népszavazásból eredő kötelezettségnek eleget tegyen, a Magyar Köztársaság speciális katonapolitikai helyzetét megteremtse. Álláspontom szerint az aláírásgyűjtő ív hitelesítésének megtagadására ezen indokok alapján, az Nsztv. 13. § (1) bekezdésében megfogalmazott jogalkotói egyértelműségi követelmény megsértése miatt kellett volna, hogy sor kerüljön.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom:

Dr. Balogh Elemér s. k., Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Az Alkotmánybíróság 36/2007. (VI. 6.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítványok alapján, valamint – hivatalból eljárva – mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítása tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva – megállapítja: Az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében foglalt jogállamiság részét képező jogbiztonságot, valamint az Alkotmány 59. § (1) bekezdésében szabályozott személyes adatok védelméhez való jogot sértő – mulasztásban megnyilvánuló – alkotmányellenes helyzet keletkezett azáltal, hogy az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény, valamint a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény az ellátásszervezők által történő adatkezelésre vonatkozó tájékoztatással

összefüggésben nem alkotta meg mindazokat az eljárási szabályokat, amelyek biztosítják, hogy az érintett adatai kezelésének megtiltásáról az adattovábbítást megelőzően nyilatkozthasson.

Az Alkotmánybíróság ezért felhívja az Országgyűlést, hogy jogalkotói feladatának 2007. december 31-ig tegyen eleget.

2. Az Alkotmánybíróság az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény 2. § *a*) pontja, 3. § *i*) és *n*) pontja, 4. § (1) bekezdés *a*)–*b*) pontja, 5. § (1) bekezdés *d*) pontja, valamint 22/A–D. §-a alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

3. Az Alkotmánybíróság a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 38/C–D. §-a alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

4. Az Alkotmánybíróság a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény és az egészségügyi szakellátási kötelezettségről, továbbá egyes egészségügyet érintő törvények módosításáról szóló 2001. évi XXXIV. törvény módosításáról szóló 2005. évi CLXXXII. törvény 19. § (3) bekezdése alkotmányellenességének megállapítása és megsemmisítése tárgyában előterjesztett indítványt elutasítja.

5. Az Alkotmánybíróság az irányított betegellátási rendszerről szóló 331/2005. (XII. 29.) Korm. rendelet egésze alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

6. Az Alkotmánybíróság a Magyar Köztársaság 2004. évi költségvetéséről és az államháztartás hároméves kereteiről szóló 2003. évi CXVI. törvény 110. § *d*) pontja és 112. § (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában az eljárást megszünteti.

7. Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1.1. Az indítványozó a Magyar Köztársaság 2004. évi költségvetéséről és az államháztartás hároméves kereteiről szóló 2003. évi CXVI. törvénynek (a továbbiakban: Kvt.1.) az irányított betegellátási modellkísérletre (a továbbiakban: IBM) vonatkozó 77. §-a, 110. § – értelemszerűen – *d*) pontja és 112. §-a – pontosabban annak

(1) bekezdése –, továbbá az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól szóló 43/1999. (III. 3.) Korm. rendeletnek (a továbbiakban: Kr.) az IBM, valamint annak pályázati rendszere szabályozását tartalmazó 50. §-a, 50/A–D. §-a alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.

A Kvt.1. 77. §-a szerint az IBM szervezésére 2004. évre az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (a továbbiakban: OEP) szerződést köthet a pályázaton nyertes, illetőleg a már működő egészségügyi szolgáltatóval (a továbbiakban: szervező), aki vállalja az érintett lakosság kötelező egészségbiztosítás terhére térítésmentesen, illetve támogatás ellenében igénybe vehető egészségügyi ellátását, illetve az általa nem nyújtott szolgáltatások tekintetében az ellátások megszervezését. A szervező ellátás-szervezési és betegirányítási feladatainak ellátása tekintetében érintett lakosnak minősítette azt, aki a szervező által működtetett vagy a szervezővel e feladat ellátására szerződést kötött háziorvosi szolgálat orvosánál Társadalombiztosítási Azonosító Jel (TAJ szám) alapján bejelentkezett, és jogosult az Egészségbiztosítási Alap terhére finanszírozott ellátás igénybevételére.

Az indítványozó kifejtette, hogy a fenti rendelkezések sértik az Alkotmány 59. § (1) bekezdését, a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 3–6. §-ait, valamint a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (a továbbiakban: Jat.) 2. §-át és 5. §-át. A kifogásolt rendelkezések formai alkotmányellenességet – értelemszerűen a Jat. erre vonatkozó rendelkezéseivel is ellentétben – azért valósítanak meg, mert az IBM-mel összefüggő adatkezelést a jogalkotó ugyan törvényi szinten, de a költségvetési törvényben szabályozta. A szabályok tartalmi alkotmányellenességét abban látta, hogy az adatkezeléssel összefüggő – és az Avtv.-ben részletezett – alkotmányos követelményeknek nem tesznek eleget, így nem tisztázott az adatkezelés célhozköthetősége, folyamata, az érintettek jogai, az adatok meghatározása, az adatkezelés időtartama, a felhasználás célja, az adatok továbbítása, az adatfeldolgozó igénybevétele.

1.2. Az IBM-mel összefüggő rendelkezéseket 2005. évre a Magyar Köztársaság 2005. évi költségvetéséről szóló 2004. évi CXXXV. törvény (Kvt.2.) 78. § (1) bekezdése foglalta magában.

Ez utóbbi kapcsán a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény és az egészségügyi szakellátási kötelezettségről, továbbá egyes egészségügyet érintő törvények módosításáról szóló 2001. évi XXXIV. törvény módosításáról szóló 2005. évi CLXXXII. törvény (a továbbiakban: Ebtvm.) 19. § (3) bekezdése úgy rendelkezett, hogy a Kvt.2. alapján működő IBM e törvény hatálybalépésével – 2006. január 1-jével – megszűnik. Helyébe az irányított betegellátási rendszer (a továbbiakban: IBR) szabályai léptek.

A Kr. 50/A–D. §-át az irányított betegellátási rendszeréről szóló 331/2005. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: IBRr.) 19. § (4) bekezdése ugyancsak 2006. január 1-jei hatállyal hatályon kívül helyezte, míg az 50. § szövegét az IBRr. 19. § (5) bekezdése állapította meg, amely az IBR-ben történő kifizetésekre az IBRr. szabályait rendeli alkalmazni.

Ezzel egyidejűleg az Ebtvm. 11. §-a beiktatta a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvénybe (a továbbiakban: Ebtv.) az irányított betegellátási rendszert (a továbbiakban: IBR) szabályozó 38/C–D. §-t, és az Ebtv. – az Ebtvm. 15. § (2) bekezdésével kiegészített – 83. § (2) bekezdés *q*) pontjában felhatalmazta a Kormányt e rendszerrel kapcsolatos részletszabályok megalkotására. Egyben az Ebtvm. 19. § (3) bekezdésében átmeneti rendelkezéseket állapított meg.

Az IBR-rel kapcsolatosan az egyes egészségügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2005. évi CLXXXI. törvény 32. §-a az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvényt (a továbbiakban: Eüak.) 22/A–22/D. §-okkal egészítette ki, míg a 27. § (1) bekezdése, 28. §-a és 29. § (1) bekezdése az Eüak. 3. § *i*) és *n*) pontja, 4. § (1) bekezdésének *a*)–*b*) pontja, valamint 5. § (1) bekezdés *d*) pontja helyébe léptetett új rendelkezést.

2. Az indítványozó az IBR jogi szabályozásával kapcsolatosan újabb indítványt terjesztett elő, és kérte azt a korábbi indítvánnyal tartalmi egységben kezelni. Az Alkotmánybíróság az ügyeket – az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065., a továbbiakban: Ügyrend) 28. § (1) bekezdése alapján egyesítette, és egy eljárásban bírálta el.

Ezen indítvány az Eüak. módosított 2. § *a*) pontja, 3. § *i*) és *n*) pontja, 4. § (1) bekezdés *a*)–*b*) pontja, 5. § (1) bekezdés *d*) pontja és 22/A–D. §-a, továbbá az Ebtv. – az Ebtvm. 11. §-ával beiktatott – 38/C–D. §-a, valamint az Ebtvm. 19. § (3) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányult. Az indítványozó kérte továbbá, hogy az Alkotmánybíróság „döntésében térjen ki” az IBR-r. „alkalmazhatóságára is”, vagyis az IBR-re vonatkozó alapvető rendelkezésekkel összefüggésben felvetett alkotmányossági kifogásai e részletszabályokra is vonatkoztak.

Álláspontja szerint az irányított betegellátási modellki-sérlet helyébe lépett IBR sérti az Alkotmány 8. § (2) bekezdését, 59. § (1) bekezdését, valamint 70/A., 70/D. és 70/E. §-át.

Az indítványozó a támadott rendelkezéseknek az ellátásszervezők által az IBR-en belül végzett adatkezelésére vonatkozó szabályozással kapcsolatos alkotmányos aggályait az alábbiakban fogalmazta meg:

– az IBR-hez kapcsolódó, az ellátásszervezők általi adatkezelés csak szakmailag megfelelően megalapozott és

elkerülhetetlen célból történhetne, a szabályozás azonban nem áll összhangban az adatvédelmi követelményekkel,

– a jogalkotó nem indokolta a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 5. §-ában foglaltaknak megfelelően az alapjogkorlátozás szükségességét és arányosságát,

– nem derül ki a rendelkezésekből, hogy az adatkezelés az Ebtv. közérdekből történő törvényi felhatalmazása vagy az érintettek önkéntes hozzájárulása alapján történik,

– az indítványozó álláspontja szerint ellentmondó az IBR-ben részt vevő betegek tájékoztatására és tiltakozási jogára vonatkozó szabályozás,

– nem egyértelmű, hogy az OEP az ellátásszerzőnek a biztosítottak egészségügyi adatait TAJ számmal vagy kapcsolatos kóddal továbbítja-e.

Mindebből következően a támadott szabályozásból – az indítványozó véleménye szerint – a személyes és különleges adatok védelméhez való jog szükséges és arányos korlátozásának megalapozottsága nem vezethető le, mert „[...] nem jelenthető ki, hogy a kívánt cél – vagyis az egészségbiztosítás működtetése és ellenőrzése, valamint az egészségügyi szolgáltatások színvonalának egységes emelése – más, az alkotmányos jogokat kevésbé korlátozó módon nem érhető el.”

Ha az IBR-nek az előbbiek szerinti alkotmányellenessége nem is lenne megállapítható – mert a jogalkotó a felvázolt célnak „valóban megfelelő eszközt” alkalmazott –, az indítványozó abban az esetben is alkotmányosértőnek, a betegek esélyegyenlőségének követelményébe ütközőnek tartotta a rendszert, mert azt „[...] elvileg az egész országra kötelezően ki kellene terjeszteni, hiszen nem állhat elő olyan helyzet, hogy az egészségügyi ellátás színvonala és hatékonysága a betegek oldaláról nézve attól függjön, hogy az adott beteg háziiorvosi ellátást nyújtó szolgáltatója kötött-e szolgáltatási szerződést valamilyen ellátásszervezővel vagy sem.”

3. Az Alkotmánybíróság hatáskörébe főszabályként csak hatályos jogszabályok utólagos vizsgálata tartozik. Hatályon kívül helyezett jogszabály alkotmányosságát az Alkotmánybíróság csak az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 38. §-a szerinti bírói kezdeményezés, vagy a törvény 48. §-ában foglalt alkotmányjogi panasz esetén vizsgálja. [160/B/1996. AB határozat, ABH 1999, 875, 876.; 1378/B/1996. AB határozat, ABH 2001, 1609, 1610.; 418/B/1997. AB határozat, ABH 2002, 1627, 1629.] Erre tekintettel hatáskörének vizsgálata során az Alkotmánybíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a Kvt.1. támadott rendelkezései hatályban lévő jogszabálynak tekinthetők-e.

A Jat. 13. §-a szerint a jogszabály akkor veszti hatályát, ha más jogszabály hatályon kívül helyezi, vagy ha a jogszabályban meghatározott határidő lejárt. A Jat. nem határozza meg egyértelműen, hogy utóbbi határidőnek kifeje-

zetten a jogszabály hatályának megszűnésére vagy alkalmazhatóságára kell-e vonatkoznia. Az Alkotmánybíróság több határozatában a Jat.-nak ezt a rendelkezését a jogszabály alkalmazhatóságára vonatkozó rendelkezésként értelmezte. Következésképpen érvényesített álláspontja szerint a szabály alkalmazására a jogszabályban előírt határidő leteltevel, azzal, hogy a kifejezetten hatályon kívül nem helyezett jogszabályi rendelkezések teljességbe mentek, és már nincs mód arra, hogy a jogalanyok a jogszabályi rendelkezés alapján jogot szerezzenek, a jogszabály lényegében hatályát veszti. [1239/B/1990. AB végzés, ABH 1991, 905, 906.; 298/B/1994. AB határozat, ABH 1994, 696, 700.; 880/B/1992. AB végzés, ABH 1996, 803, 804–806.; 385/B/2001. AB végzés, ABH 2001, 1670, 1672–1673.; 35/2004. (X. 6.) AB határozat, ABH 2004, 504, 505.]

A Kvt.1. 77. § (3) bekezdése tartalmazta, hogy a nyertes pályázóval az ellátás szervezésére 2004. évre szólóan lehet szerződést kötni, (10) bekezdése pedig a korábbi évben már szerződéssel rendelkezők jogviszonyának „folyamatoságát”, továbbá a finanszírozást 2004. évre szólóan biztosította. Mivel a Kvt.2. a 2005. évben megkötendő szerződéseken alapuló betegellátásra tartalmaz finanszírozási szabályokat, az Alkotmánybíróság azt a következtetést vonta le, hogy a Kvt.1. fenti rendelkezésének hatálya 2004. december 31-ig állt fenn, vagyis alkalmazásának határideje a jogszabályból kitűnt.

A Kr. kifogásolt szabályát az IBR.r. hatályon kívül helyezte, ezzel az IBM-re vonatkozó valamennyi jogszabály hatálya megszűnt, 2006. január 1-i hatállyal az IBR került alkalmazásra.

4. Az IBR-re vonatkozó rendelkezések normakontrolljára irányuló indítvány benyújtását követően a kormányzati szervezetátalakítással összefüggő törvénymódosításokról szóló 2006. évi CIX. törvény 80. § (1) bekezdés *i)* pontja 2007. január 1-jétől módosította az Eüak. 3. § *i)* pontját akként, hogy az „Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság és az Országos Egészségbiztosítási Pénztár, valamint ezek igazgatási szervei (a továbbiakban: társadalombiztosítási igazgatási szervek)” szövegrész helyébe az „egészségbiztosítási szerv, a Nyugdíjbiztosítási Alap kezeléséért felelős nyugdíjbiztosítási szerv és nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv” szöveget, míg az Eüak. 22/B. § (4) bekezdésébe az „Országos Egészségbiztosítási Pénztár” szövegrész helyébe az „egészségbiztosítási szerv” szöveget léptette.

Az egyes, az egészségügyet érintő törvényeknek az egészségügyi reformmal kapcsolatos módosításáról szóló 2006. évi CXV. törvény 43. § (14) bekezdése értelmében 2007. január 1-jei hatállyal az Ebtv. 38/C. § (2) bekezdésében, valamint (3) bekezdésének *b)* és *f)* pontjában, (4) bekezdésében, (5) bekezdés *c)* pontjában az „az OEP” szövegrész helyébe az „az egészségbiztosító” szöveg, a 38/C. § (3) bekezdés *d)* pontjában az „az OEP-től” szövegrész helyébe az „az egészségbiztosítótól” szöveg lépett.

Az egészségbiztosítás hatósági felügyeletéről szóló 2006. évi CXVI. törvény 22. § (2) bekezdése az Eüak. 3. § *i)* pontját módosította úgy, hogy az „az adatvédelmi felelős,” szövegrész helyébe az „az adatvédelmi felelős, az Egészségbiztosítási Felügyelet” szöveg lépett, valamint a 22. § (8) bekezdése az Eüak. 22/B. §-ának (6) bekezdése helyébe léptetett 2007. január 1-jétől új szöveget, amely az érintetteket „levélben kell tájékoztatni” szövegrészt érintette, és helyébe a „külön jogszabályban foglaltak szerint kell tájékoztatni” szövegrész lépett.

5. Az Alkotmánybíróság utólagos normakontrollra irányuló vizsgálatát a régi helyébe lépő új szabályozás tekintetében akkor folytatja le, ha az tartalmilag a korábbival azonos és ezáltal azonos a vizsgálandó alkotmányossági probléma. [1314/B/1997. AB végzés, ABH 2000, 1049.; 4/1999. (VI. 3.) AB határozat, ABH 1999, 396, 399.; 1425/B/1997. AB határozat, ABH 1998, 844, 845.; 163/B/1991. AB határozat, ABH 1993, 544, 545.; 137/B/1991. AB határozat, ABH 1992, 456, 457.] A jelen esetben azt lehet megállapítani, hogy az indítványozó által az IBM-nek a Kvt.1. 77. §-ával összefüggésben felvetett alkotmányossági probléma az IBR-re vonatkozó szabályozás tekintetében lényegében változatlanul fennáll, ezért az Alkotmánybíróság az érdemi vizsgálatot az újabb indítvánnyal támadott hatályos szabályozás tekintetében folytatta le.

II.

Az Alkotmánybíróság az indítványok elbírálásánál a következő jogszabályi rendelkezéseket vette figyelembe:

1. Az Alkotmány vonatkozó rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„8. § (1) A Magyar Köztársaság elismeri az ember sértethetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, ezek tiszteletben tartása és védelme az állam elsőrendű kötelessége.

(2) A Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és kötelességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja.”

„59. § (1) A Magyar Köztársaságban mindenkit megillet a jóhírnévhez, a magánlakás sérthetetlenségéhez, valamint a magántitok és a személyes adatok védelméhez való jog.”

„70/A. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.

(2) Az embereknek az (1) bekezdés szerinti bármilyen hátrányos megkülönböztetését a törvény szigorúan bünteti.

(3) A Magyar Köztársaság a jogegyenlőség megvalósulását az esélyegyenlőtlenségek kiküszöbölését célzó intézkedésekkel is segíti.”

„70/D. § (1) A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez.

(2) Ezt a jogot a Magyar Köztársaság a munkavédelem, az egészségügyi intézmények és az orvosi ellátás megszervezésével, a rendszeres testedzés biztosításával, valamint az épített és a természetes környezet védelmével valósítja meg.”

„70/E. § (1) A Magyar Köztársaság állampolgárainak joguk van a szociális biztonsághoz; öregség, betegség, rokkantság, özvegyiség, árvaság és önhibájukon kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén a megélhetésükhöz szükséges ellátásra jogosultak.

(2) A Magyar Köztársaság az ellátáshoz való jogot a társadalombiztosítás útján és a szociális intézmények rendszerével valósítja meg.”

2. Az Eüak. hivatkozott szabályai:

„2. § E törvény hatálya kiterjed

a) minden egészségügyi ellátást nyújtó, valamint annak szakmai felügyeletét, ellenőrzését végző szervezetre és természetes személyre, továbbá az irányított betegellátás szervezését végző szervezetre (a továbbiakban: egészségügyi ellátóhálózat), valamint minden olyan jogi személyre, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetre és természetes személyre, amely, vagy aki egészségügyi és személyazonosító adatot kezel (a továbbiakban: egyéb adatkezelő szerv),

(...)”

„3. § E törvény alkalmazásában

(...)

i) adatkezelő: a betegellátó, az intézményvezető, az adatvédelmi felelős, az Egészségbiztosítási Felügyelet, továbbá közegészségügyi-járványügyi közérdekből az 5. § (3) bekezdése szerinti tisztiorvos, illetve közegészségügyi felügyelő, valamint az n) pont szerinti ellátásszervező, továbbá a 22. § szerinti esetekben az ott meghatározottak szerint, az egészségbiztosítási szerv, a Nyugdíjbiztosítási Alap kezeléséért felelős nyugdíjbiztosítási szerv és a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv és az egészségügyi adatok nélkül, a 3. § b) pontjában meghatározott személyazonosító adat tekintetében – a lakossági célzott szűrővizsgálatok érdekében az egészségügyi államigazgatási szerv;

(...)

n) ellátásszervező: az irányított betegellátás szervezésére vállalkozó egészségügyi szolgáltató.

(...)”

„4. § (1) Az egészségügyi és személyazonosító adat kezelésének célja:

a) az egészség megőrzésének, javításának, fenntartásának előmozdítása,

b) a betegellátó eredményes gyógykezelési tevékenységének elősegítése, ideértve a szakfelügyeleti tevékenységet is,

(...)”

„5. § (1) Az egészségügyi ellátó hálózaton belül az egészségügyi és személyazonosító adat kezelésére – amennyiben e törvény másként nem rendelkezik – jogosult

(...)

d) az ellátásszervező adatelemzéssel megbízott alkalmazottja.

(...)”

„22/A. § (1) Az ellátásszervező a 22/B. § (1) bekezdésben meghatározott célból jogosult a 22/B. § (2)–(3) bekezdése szerinti adatok kezelésére.

22/B. § (1) Az ellátásszervező az alábbi célokból jogosult az egészségügyi és személyazonosító adatok kezelésére:

a) a betegellátó eredményes gyógykezelési tevékenységének elősegítése;

b) az ellátásszervező tevékenységével érintett lakosság egészségi állapotának nyomon követése és javítása;

c) epidemiológiai vizsgálat elemzése;

d) az egészségügyi ellátás tervezése, szervezése és a költségek tervezése;

e) statisztikai vizsgálat;

f) az ellátásszervező szakmai vagy törvényességi felügyeletét végző szervezetek munkájának elősegítése, ha az ellenőrzés célja más módon nem érhető el.

(2) Az ellátásszervező a következő személyazonosító adatokat kezelheti: TAJ szám, nem, születési idő, az elhalálozás időpontja.

(3) Az ellátásszervező az egészségügyi adatok közül az irányított betegellátási rendszerbe bevont, alábbi ellátási formákhoz kapcsolódó adatokat kezeli (TAJ tételes elszámolású természetbeni ellátás igénybevételi adatok):

a) háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás (az eseti ellátás kivételével),

b) fogászati ellátás,

c) gondozóintézeti gondozás,

d) betegszállítás orvosi rendelőnyre,

e) járóbeteg-szakellátás,

f) fekvőbeteg-szakellátás (aktív, krónikus),

g) CT, MRI,

h) művesekezelés,

i) házi szakápolás,

j) gyógyszerátvitel (kivéve: speciális beszerzésű gyógyszerkiadás),

k) gyógyászati segédeszköz támogatás,

l) gyógyászati ellátás.

(4) Az ellátásszervező részére a (2)–(3) bekezdés szerinti adatokat az egészségbiztosítási szerv adja át. Az ellátásszervező részére történő adattovábbítás lehetőségéről az érintettet tájékoztatni kell. E tájékoztatásnak ki kell terjednie az adattovábbításra vonatkozó tiltakozás lehetőségére is.

(5) Amennyiben az ellátásszervező tevékenységével érintett betegre vonatkozó adat kiadását a beteget vagy az egészségügyi szolgáltatót érintő közigazgatási, szabálysértési, ügyészégi, bírósági eljárás vagy az érintett nem egészségügyi intézményben történő elhelyezése, munkavégzésre való alkalmasságának megállapítása, egyéb alkalmasság megállapítása céljából kéri, úgy az ellátásszervező az adatokat közvetlenül nem adhatja ki, hanem az adatkiadást kérő az adatok elsődleges felvételét végző egészségügyi szolgáltatóhoz irányítja.

(6) Az ellátásszervezőnek az érintetteket külön jogszabályban foglaltak szerint tájékoztatni kell az ellátásszervező adatkezeléséről, az adatkezelésre vonatkozó lényeges szabályokról, és formanyomtatványon lehetőséget kell biztosítani, hogy nyilatkozhasson, amennyiben nem járul hozzá az adatai kezeléséhez.

22/C. § (1) A 22/B. § (2)–(3) bekezdés szerinti adatot az ellátásszervező adatelemzéssel megbízott alkalmazottja kezeli.

(2) A beteg kérésére az ellátásszervező az érintettől nyilvántartott egészségügyi és hozzájuk kapcsolódó személyes adatokról tájékoztatást ad, illetve a dokumentációba betekintést biztosít, továbbá kérelemre – a kérelmező költségére – másolatot köteles készíteni.

(3) Az ellátásszervező az egészségügyi és személyes adatokat az egészségügyi dokumentációra irányadó szabályok szerint köteles nyilvántartani és megsemmisíteni. Az ellátásszervező jogutód nélküli megszűnése esetén a nála keletkezett és nyilvántartott adatokat közjegyzői letétben 5 év időtartamra elhelyezi. 5 év elteltét követően a letétbe helyezett adatokat meg kell semmisíteni.

(4) Amennyiben az egészségügyi szolgáltató az ellátásszervezői tevékenységet is ellátja, az e tevékenységhez kapcsolódó egészségügyi és személyazonosító adatot az egészségügyi szolgáltató által nyilvántartott egyéb adattól elkülönítetten kezeli.

22/D. § (1) Az ellátásszervező köteles külön adatvédelmi felelőst kinevezni, aki

a) közreműködik, illetőleg segítséget nyújt az adatkezeléssel összefüggő döntések meghozatalában, valamint az érintettek jogainak biztosításában;

b) ellenőrzi az adatkezelésre vonatkozó más jogszabályok, valamint a belső adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzat rendelkezéseinek és az adatbiztonsági követelményeknek a megtartását;

c) elkészíti az ellátásszervező belső adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzatot;

d) vezeti a belső adatvédelmi nyilvántartást;

e) gondoskodik az adatvédelmi ismeretek oktatásáról.

(2) Az adatvédelmi felelős kijelölésére a 32. § (4) bekezdés a)–c) pontja szerinti szabályok irányadók.”

4. Az Ebtv. rendelkezései:

„38/C. § (1) Az irányított betegellátási rendszer működése az érintett biztosítottak egészségi állapotának, az általuk igénybe vett egészségügyi szolgáltatások hatékonysá-

gának, minőségének és az ellátások szervezethezességének javítása, valamint a felszabaduló források célszerű felhasználása érdekében biztosítja

a) az érintett biztosítottak kötelező egészségbiztosítás keretében térítésmentesen, illetve támogatás ellenében igénybe vehető egészségügyi ellátásának a progresszív ellátás adott szinten történő megszervezését, megfelelőségének és minőségének – az igénybevételi adatok alapján történő – nyomon követését,

b) az ellátást nyújtó egészségügyi szolgáltatók munkájának koordinálását,

c) az ellátásokról történő folyamatos visszacsatolást, valamint

d) az egészségfejlesztési és prevenciós programok koordinálását.

(2) A Magyar Köztársaság költségvetéséről szóló törvényben (a továbbiakban: költségvetési törvény) meghatározottak figyelembevételével az egészségbiztosító az egészségügyi szolgáltatások irányított betegellátás keretében történő nyújtásának megszervezésére a külön jogszabály szerinti pályázaton kiválasztott és a külön jogszabályban meghatározott egyéb feltételeknek megfelelő, irányított betegellátás szervezésére vállalkozó egészségügyi szolgáltatóval (a továbbiakban: ellátásszervező) köthet szerződést.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott célok elérése érdekében az ellátásszervező feladata:

a) az ellátásszervezés és koordinálás, a betegút követése,

b) a vállalt prevenciós terv megvalósításának megszervezése, koordinálása, ellenőrzése és értékelése, valamint módosítása a jogszabályok által kötelezően előírt vagy egyéb forrásból támogatott programok változása miatt, továbbá a módosított terv jóváhagyásra való megküldése az egészségbiztosító részére,

c) a minőségbiztosítás követelményrendszerének teljesítése az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 120. §-ában foglaltak szerint, különösen minőségpolitikai nyilatkozat, szakmai protokollok alkalmazása,

d) a g) pontban foglaltakra figyelemmel a külön jogszabályban előírt adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése, az egészségbiztosítótól kapott tételes betegforgalmi adatok elemzése, monitoringrendszer működtetése,

e) az érintett biztosítottak részére nyújtott egészségügyi ellátások betegforgalmi adatainak elemzése,

f) az egészségbiztosító által megküldött keresőképtelenségi napok összehasonlító statisztikai adatainak elemzése,

g) az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Eüak.) 22/B. §-ának (2)–(3) bekezdésében meghatározott adatok kezelése,

h) amit külön jogszabály ekként határoz meg.

(4) Az érintett biztosítottak által igénybe vett egészségügyi szolgáltatások fedezetéül a természetbeni ellátások

előirányzatának az érintett biztosítottak kora, neme szerinti és külön jogszabályban meghatározott egyéb szempontok alapján számított arányos része (a továbbiakban: fejkvóta) szolgál. A fejkvóta szerinti összeget, mint bevételt, valamint az érintett biztosítottak által igénybe vett egészségügyi szolgáltatások finanszírozási díját, mint kiadást tartalmazó kimutatást (a továbbiakban: elvi számla) az egészségbiztosító vezeti. Az elvi számla pozitív egyenlege a bevételi többlet. A bevételi többlet felosztására és felhasználására a költségvetési törvényt és az e törvény felhatalmazásán alapuló külön jogszabály rendelkezéseit kell alkalmazni.

(5) Az ellátásszervezővel a (2) bekezdés alapján kötött szerződésben (a továbbiakban: ellátásszervezési szerződés) a szerződés hatályára, módosítására, felmondására vonatkozó rendelkezéseken kívül rendelkezni kell

a) arról, hogy az ellátásszervező mely egészségügyi szolgáltatásokat nyújtja saját maga, illetve más egészségügyi szolgáltató igénybevételével,

b) a teljes körű minőségi, definitív ellátásokra ösztönző, hatékony egészségügyi szolgáltatás biztosításáról, valamint a betegségek időben történő megelőzését, az egészség megőrzését szolgáló prevenciós program megvalósítására vonatkozó kötelezettség vállalásáról,

c) az egészségbiztosító által vezetett elvi számlán jelentkező megtakarítás elszámolásáról,

d) az adatszolgáltatási kötelezettségről,

e) az ellenőrzésről,

f) a szerződészegés esetén az igény érvényesítéséről,

g) arról, amit külön jogszabály előír.

(6) Az ellátásszervezési szerződéshez csatolni kell

a) a 38/D. § (1) bekezdése szerinti szolgáltatási szerződést,

b) a 38/D. § (2) bekezdése szerinti megállapodást,

c) a külön jogszabályban meghatározott mellékleteket.

(7) Az irányított betegellátási rendszerben érintett biztosítottak az ellátásszervezővel a 38/D. § (1) bekezdése alapján szerződött háziiorvosi ellátást nyújtó egészségügyi szolgáltatóhoz bejelentkezett biztosítottak közül azok minősülnek, akik a (8) bekezdés szerinti értesítést követően egy hónapon belül a külön jogszabályban meghatározottak szerint az egészségügyi és személyes adataik ellátásszervező általi kezelését nem tiltották meg.

(8) A hozzá bejelentkezett biztosítottakat a háziiorvosi ellátást nyújtó egészségügyi szolgáltató írásban tájékoztatja az ellátásszervezőhöz történő csatlakozása szándékáról, illetőleg az irányított betegellátási rendszerben már részt vevő háziorvos ennek tényéről és – a biztosítottakat érintő – következményeiről, így különösen: az irányított betegellátási rendszer céljairól, működéséről, tartalmi elemiről (az elérhető prevenciós programokról, az emelt szintű gondozás lehetőségeiről), valamint az ellátásszervező és kapcsolattartója nevről, címéről és elérhetőségéről. Tájékoztatni kell továbbá a biztosítottakat arról is, hogy az irá-

nyított betegellátási rendszerben érintett biztosítottként való részvétel feltétele az, hogy az egészségügyi és személyazonosító adataiknak az ellátásszervező általi – az Eüak.-ban foglaltak szerinti – kezelését ne tiltsák meg.

(9) A (4) bekezdés szerinti elvi számla tekintetében az irányított betegellátási rendszerben részt vevő háziiorvosi ellátást nyújtó egészségügyi szolgáltatóhoz bejelentkezett biztosítottak közül azokat is érintett biztosítottaknak kell tekinteni, akik megtiltották adataik ellátásszervező általi kezelését.”

„38/D. § (1) Az irányított betegellátási rendszerben való részvétel érdekében a területi ellátási kötelezettséggel rendelkező, háziiorvosi ellátást nyújtó szolgáltató szolgáltatási szerződést köthet az ellátásszervezővel.

(2) Az ellátásszervező a vele szolgáltatási szerződésben nem álló finanszírozott egészségügyi szolgáltatóval együttműködési megállapodást köthet az érintett biztosítottak egészségügyi ellátásában való közreműködésre.

(3) Az (1) bekezdés szerinti szolgáltatási szerződések megkötése során az ellátásszervezőnek a működés földrajzi határain belül – Budapest kivételével – zárt terület kialakítására kell törekednie a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról szóló törvényben meghatározott kistérségi határok figyelembevételével. A 38/C. § (4) bekezdése szerinti elvi számla tekintetében az adott kistérség az ellátásszervező területének minősül, ha a kistérségben működő háziiorvosi praxisok több mint 70%-a csatlakozik a szervezőhöz.

(4) Az irányított betegellátási rendszerben részt vevő egészségügyi szolgáltatók által teljesített ellátások finanszírozása a szerződés időtartama alatt is érvényes finanszírozási szerződések alapján történik.”

5. Az Ebtvm. vizsgált rendelkezése:

„19. § (3) A Magyar Köztársaság 2005. évi költségvetéséről szóló 2004. évi CXXXV. törvény 78. §-a alapján működő irányított betegellátási modellkísérlet e törvény hatálybalépésével egyidejűleg megszűnik. Az irányított betegellátási modellkísérletben részt vett ellátásszervező kezelésében álló, az érintett biztosítottal kapcsolatos, az ellátásszervező feladatának ellátásához szükséges – az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény 22/B. §-ának (2)–(3) bekezdése szerinti – adatokat az e törvény hatálybalépését követően létrejövő irányított betegellátási rendszerben résztvevő ellátásszervező csak akkor használhatja fel, ha a biztosított az irányított betegellátási rendszerben való részvételről kapott tájékoztatását és a szolgáltatónak a rendelkezésre álló adatok ellátásszervezés keretében történő további felhasználására vonatkozó szándéknyilatkozatát követő egy hónapon belül ezt írásban nem tiltotta meg. Az adatainak kezelését megtiltó biztosítottra az Ebtv. 38/C. §-ának a 11. §-sal megállapított (9) bekezdésében foglaltakat értelemszerűen alkalmazni kell.”

III.

Az indítvány nem megalapozott.

Az indítványozó az IBM, majd az IBR intézményét, az azzal összefüggő valamennyi szabályt alkotmányellenesnek tartotta.

1. Az Alkotmánybíróság áttekintette az irányított betegellátási rendszer előzményeit, a modellkísérlet bevezetését, tartalmi változásait.

Az IBM-et 1999. január 1-jei hatállyal a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak 1999. évi költségvetéséről szóló 1998. évi XCI. törvény 16. §-a vezette be, és az egészségügyi szolgáltatókkal 1999. évben maximum 200 ezer lakosra volt köthető finanszírozási szerződés, érintett lakosnak tekintve a szolgáltatók által működtetett, vagy a velük szerződött háziorvosi szolgálat orvosához bejelentkezett biztosítottakat. A pályázat és a finanszírozás részletszabályait a Kr. 50. §-a tartalmazta. Ezen rendelkezések alapján az OEP 1999. július 1-jétől kötött szerződéseket.

Ezt követően a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak 2000. évi költségvetéséről szóló 1999. évi CIX. törvény 8. §-a további 200 ezer lakosra adott lehetőséget finanszírozási szerződés megkötésére, hasonló feltételekkel. A 24. § (9) bekezdése szerint az 1999. évben kötött szerződések alapján az IBM-ben való részvétel folyamatos.

A Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről szóló 2000. évi CXXXIII. törvény „A társadalombiztosítás pénzügyi alapjai költségvetése egyes előirányzatainak felhasználásával kapcsolatos rendelkezések” alcímének 73. §-ában 500 ezer főben maximálta az IBM-ben részt vevők számát, majd a Magyar Köztársaság 2003. évi költségvetéséről szóló 2002. évi LXII. törvény 68. §-ában úgy rendelkezett, hogy 1 millióra emelte a kísérletbe bevonható lakosok számát. A 68. § (3) bekezdése az érintett lakos fogalmát pontosította a Társadalombiztosítási Azonosító Jel (TAJ szám) alapján bejelentkezett biztosítottakban. Ezt követően lépett hatályba a Kvt.1. támadott szabályozása.

Az IBR lényege, hogy az egészségbiztosító a pályázaton kiválasztott és a jogszabályi követelményeknek megfelelő egészségügyi szolgáltatóval köt szerződést – többek között – a progresszív egészségügyi ellátás szervezésére, koordinálására, az ellátás megfelelőségének és minőségének nyomon követésére, az egészségügyi adatok kezelésére és egyéb kapcsolódó feladatok elvégzésére.

Jelenleg az IBR keretén belüli ellátás szervezésére a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről szóló 2006. évi CXXXVII. törvény 80. § (1) bekezdése értelmében 2,3 millió lakosra köthető szerződés.

2.1. Az Alkotmánybíróság a kifogásolt rendelkezések alkotmányossági vizsgálatát elsőként az Alkotmány 8. § (1) bekezdése és 59. § (1) bekezdése tekintetében végezte el.

Az Alkotmány 59. § (1) bekezdése értelmében a magántitok és a személyes adatok védelméhez való jog alkotmányos alapjog.

Az Alkotmánybíróság a személyes adatok védelme körében az információs önrendelkezési jog tartalmát a 15/1991. (IV. 13.) AB határozatában fejtette ki: „Az Alkotmánybíróság – a 20/1990. AB határozat szerinti eddigi gyakorlatát folytatva – a személyes adatok védelméhez való jogot nem hagyományos védelmi jogként értelmezi, hanem annak aktív oldalát is figyelembe véve, információs önrendelkezési jogként.

Az Alkotmány 59. §-ában biztosított személyes adatok védelméhez való jognak eszerint az a tartalma, hogy mindenki maga rendelkezik személyes adatainak feltárásáról és felhasználásáról. Személyes adatot felvenni és felhasználni tehát általában csakis az érintett beleegyezésével szabad; mindenki számára követhetővé és ellenőrizhetővé kell tenni az adatfeldolgozás egész útját, vagyis mindenkinek joga van tudni, ki, hol, mikor, milyen célra használja fel az ő személyes adatát. Kivételesen törvény elrendelheti személyes adat kötelező kiszolgáltatását, és előírhatja a felhasználás módját is. Az ilyen törvény korlátozza az információs önrendelkezés alapvető jogát, és akkor alkotmányos, ha megfelel az Alkotmány 8. §-ában megkövetelt feltételeknek.” (ABH 1991, 40, 41, 42.)

Az Alkotmánybíróság az adatkezeléssel kapcsolatosan rámutatott, hogy az információs önrendelkezési jog gyakorlásának feltétele és egyben legfontosabb garanciája a célhoz kötöttség. „Ez azt jelenti, hogy személyes adatot feldolgozni csak pontosan meghatározott és jogszerű célra szabad. Az adatfeldolgozásnak minden szakaszában meg kell felelnie a bejelentett és közhitelűen rögzített célnak.” [15/1991. (IV. 13.) AB határozat, ABH 1991, 40, 42.]

Az Alkotmánybíróság 65/2002. (XII. 3.) AB határozatában azt is megállapította, hogy a jogalkotó a személyes adatok, illetve a szigorúbban védett különleges adatok kezelését akkor rendelheti el, „ha az adatkezelés lehetővé tételével egyidejűleg meghatározza az adatkezelés pontos feltételeit, azaz az Alkotmány 59. § (1) bekezdésben garantált személyes adatokhoz való alapjog korlátozásának konkrét részletszabályait.” (ABH 2002, 357, 363.)

Az Alkotmány 8. § (2) bekezdése szerint az alapvető jogokra és köteleességekre vonatkozó szabályokat törvény alapíthatja meg, annak lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja.

Az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) AB határozatában elvi jelleggel mutatott rá: „Az állam akkor nyúlhat az alapjog korlátozásának eszközeihez, ha másik alapvető jog és szabadság védelme vagy érvényesülése, illetve egyéb alkotmányos érték védelme más módon nem érhető el. Az alapjog korlátozásának alkotmányosságához tehát önmagában nem elegendő, hogy az másik alapjog vagy szabadság védelme vagy egyéb alkotmányos cél érdekében történik, hanem szükséges, hogy megfeleljen az arányosság követelményeinek: az elérni kívánt cél fontossága és az en-

nek érdekében okozott alapjogsérelem súlya megfelelő arányban legyen egymással.” (ABH 1992, 167, 171.)

Az alapjog lényeges tartalmát nem érintő korlátozás alkotmányossága megítéléséhez az Alkotmánybíróság az alapjogi tesztet alkalmazza. „Ez azt jelenti, hogy az információs önrendelkezési jogot, az Alkotmány 59. § (1) bekezdésében biztosított szabadságjogot, mint alapjogot csak elkerülhetetlen esetben lehet alkotmányosan korlátozni, akkor, ha a korlátozás elkerülhetetlenül szükséges és az a korlátozással elérni kívánt célhoz képest arányos.” [46/1995. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1995, 219, 222, 223.]

A korlátozás akkor tekinthető alkotmányosnak, ha kényszerítő okból történik, valamint az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya összhangban áll egymással. A törvényhozó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt kiválasztani. Ha az alkalmazott korlátozás a cél elérésére alkalmatlan, az alapjog sérelme megállapítható. [20/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990, 69, 71.]

Ennek megfelelően az alapjog korlátozásának megengedhetősége mindig a konkrét szabályozástól függően állapítható meg. [27/2002. (VI. 28.) AB határozat, ABH 2002, 143, 147.]

2.2. Mivel az egészségügyi hálózaton belül az IBR-rel összefüggésben történő adatgyűjtés, annak az ellátásszervező részére történő kiszolgáltatása és kezelése alapjogi korlátozást valósít meg, az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy a vonatkozó rendelkezések megfelelnek-e a fenti alkotmányos követelményeknek.

Az Ebtv. 38/C. § (3) bekezdés g) pontja az ellátásszervezőt – aki az Eüak. 3. § i) pontja szerint adatkezelőnek minősül – feljogosítja az Eüak. 22/B. §-ának (2)–(3) bekezdésében meghatározott adatok kezelésére. Ezek az adatok részben személyazonosító, részben a különböző ellátási formákhoz kapcsolódó olyan adatok, amelyek az érintett egészségi állapotára vonatkoznak. Az Avtv. 2. § 2. b) pontja szerint az egészségi állapotra vonatkozó adat különleges adatnak minősül, különleges adat pedig az Avtv. 3. § (2) bekezdésének a) és c) pontja szerint akkor kezelhető, ha az érintett írásban hozzájárul, vagy törvény elrendeli, illetőleg egyes nevesített adatok (faji hovatartozás stb.) a b) pont szerint csak akkor kezelhetők, ha az ott meghatározott okból törvény rendeli el.

Az Avtv.-nek e rendelkezéséhez fűzött indokolás rámutat: „A különleges – ún. szenzitív (érzékeny) – adatokat az érintett kifejezett írásbeli hozzájárulásával lehet kezelni. Bizonyos esetekben a társadalom érdeke szükségessé teheti különleges adatok kötelező kezelését (bűnüldözés, bűnmegelőzés, közegészségügy, menekültügy). Az ilyen adatkezeléseket csak törvény rendelheti el, a megfelelő garanciák biztosításával.”

A különleges adatok kezelésére az Ebtv. előbb idézett rendelkezése ad lehetőséget, vagyis az adatkezelés egyértelműen törvényen alapul.

2.3. Az alapjogkorlátozás alkotmányosságának további feltétele, hogy a korlátozás szükséges, és az elérendő célokhoz képest arányos legyen.

A különleges adatok kezelésével kapcsolatosan az Alkotmánybíróság a 65/2002. (XII. 3.) AB határozatában kifejtette: „Egyes személyes adatoknak különleges adattá való minősítéséből pedig az következik, hogy az adatkezelés céljának nagyon pontosnak körülhatároltnak és meghatározottnak, s az adatkezelésnek kényszerítő módon, elkerülhetetlenül szükségesnek kell lennie. A különleges adatok kezelésére vonatkozó szigorúbb követelmények továbbá azt eredményezik, hogy amennyiben az adatkezelés célja pontosan meg nem határozott vagy az arra vonatkozó törvényi felhatalmazás nem egyértelmű, akkor a különleges adatok kezelése alkotmányellenes alapjogi korlátozást valósít meg.

A jogalkotó a személyes adatok, illetve a szigorúbban védett különleges adatok kezelését tehát akkor rendelheti el, ha az adatkezelés lehetővé tételével egyidejűleg meghatározza az adatkezelés pontos feltételeit, azaz az Alkotmány 59. § (1) bekezdésében garantált személyes adatokhoz való alapjog korlátozásának konkrét részletszabályait.” (ABH 2002, 357, 363, 364.)

Az IBR-hez kapcsolódó adatkezelési célokat az Eüak. 22/B. § (1) bekezdése az Eüak. 4. §-ában foglalt általános céloknál konkrétabban, mind a betegellátó, mind a beteg szempontjából megfogalmazza, amelyek az IBR-nek az Ebtv. 38/C. §-ában megjelölt feladataihoz kötődnek.

A rendelkezés a betegek szempontjából egészségi állapotuk nyomon követését, javítását, míg az egészségügyi ellátás oldaláról e tevékenység eredményességét, költséghatékonyságát, az adatok elemzése alapján annak tervezését, valamint az ellátás átláthatóságát, az ellátásszervezők ellenőrzését célozza.

E célok egyrészt a legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez való alkotmányos jog biztosítását, míg az ellátás hatékonyságának növelése az államnak az Alkotmány 70/E. § (2) bekezdésében rögzített kötelezettsége teljesítését, vagyis más alkotmányos jogok megvalósulását szolgálják.

Az IBR bevezetését elsődlegesen egészségpolitikai cél, az ellátás racionalizálása indokolta. Súlyponti eleme a betegút követése, amikor az ellátásszervező az adott beteg részére nyújtott szolgáltatásokat minden ellátási szinten és a ráfordítások figyelembevételével elemzi. Ezáltal válik lehetővé az anomáliák – a párhuzamos vagy indokolatlan ellátások – kiszűrése, amely hozzásegít az ellátás, az ehhez kapcsolódó költségek tervezéséhez, egyben utóbbi csökkentéséhez is.

A betegek adatainak összesítésével mind a háziiorvosi, mind a szakellátás átláthatóbbá válik, amely az ellátás értékelését, ennek alapján koordinálását teszi lehetővé. Ugyancsak a statisztikai adatszolgáltatás alapján tárható fel a betegség korai stádiumában lévők száma, amely a prevenciók programok indításához szükséges. A betegek

szempontjából a betegút követése a kezelést célszerűsíti, lehetővé teszi a betegségek mielőbbi diagnosztizálását.

A fentiekből következően az IBR-ben szabályozott adatkezelés és adatfeldolgozás szükséges, enélkül a rendszer nem működhetne.

Az adatkezelés céljai pontosan meghatározottak, az adatkezelés szoros összefüggésben áll a megjelölt céllal, ezért az Alkotmánybíróság megítélése szerint az érintettek információs önrendelkezési jogának korlátozása a célhoz kötötten szükséges.

2.4. Az Alkotmánybíróság ezért azt vizsgálta, hogy az alapjogkorlátozás súlya arányban áll-e az elérni kívánt céllal.

Az Alkotmánybíróság több határozatában foglalkozott az arányosság feltételeivel. Rámutatott, hogy a korlátozásnak meg kell felelnie az arányosság követelményeinek, azaz a törvényhozónak mindig a lehető legenyhébb megoldást kell választania. [30/1992. AB határozat, ABH 1992, 167, 171.] Az alapjogkorlátozásnak az elérendő cél és az alkalmazott eszköz viszonyában határozott törvényi rendelkezésen kell alapulnia. [36/2000. (X. 27.) AB határozat, ABH 241, 274.]

Az Alkotmánybíróság a 24/1998. (VI. 9.) AB határozatában nem tekintette aránytalannak az alapjogkorlátozást, ha a célhoz kötöttség követelményén felül tartalmazza az adattovábbítás figyelemmel kísérhetőségének elvét, teljesíti a titoktartási kötelezettséget. (ABH 1998, 191, 195.) Az arányosság követelményét kielégítőnek találta a löfegyver-kereskedő adatkezelésére vonatkozó szabályozást, „tekintettel az adatkezeléssel érintett adatok korlátozott körére, az adatok továbbításának nyomon követhetőségére és az időbeli korlátozásra.” (744/B/2004. AB határozat, ABH 2005, 1281, 1285.)

Így annak megítélésénél, hogy a szabályozás az Alkotmány 59. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően garancia-e az információs önrendelkezési jog védelmét, az Alkotmánybíróságnak tekintettel kell lennie, hogy a szabályozásban megjelenő korlátozások és garanciák egyensúlyban vannak-e, és a rendelkezések eleget tesznek-e annak a követelménynek, hogy a jogkorlátozás során a jogalkotónak a legenyhébb eszközt kell választania a célok elérése érdekében.

Az adatkezelés általános törvényi korlátját és garanciáját az Eüak. 4. § (4) bekezdése és a 6. §-a adja, miszerint csak annyi és olyan egészségügyi, illetve személyazonosító adat kezelhető, amely a cél megvalósításához elengedhetetlenül szükséges, illetőleg követelmény az adatok biztonságos kezelése. Az Eüak. 22/A. § (3) bekezdése tartalmazza, mely ellátási formákhoz kapcsolódó adatok kezelhetők az IBR-en belül. Ezek köre lényegesen szűkebb az Eüak. 4. §-a szerinti célok érdekében kezelhető adatoknál, a személyazonosításra csak a TAJ szám szolgál.

A személyes adatok védelméhez való alkotmányos alapjog érvényesülése érdekében az Eüak. 22/C–D. §-a az IBR vonatkozásában speciális rendelkezéseket tartalmaz. Adatelemzéssel az ellátásszervező – aki az Eüak. 3. §

i) pontjában megjelölt adatkezelő – ezzel megbízott alkalmazottja foglalkozik, és ha az egészségügyi szolgáltató ellátásszervezői tevékenységet is folytat, elkülönítve kell kezelnie az e tevékenységhez kapcsolódó adatokat az egyéb adatoktól.

Előbbi rendelkezések az Eüak. 7. §-ában és 30. §-ában foglaltaknál szűkebb körben teszik lehetővé a személyes és egészségügyi adatokról történő tájékoztatást. Az egészségügyi és személyes adatok nyilvántartására és megsemmisítésére az Eüak. 30–32. §-ában foglaltak vonatkoznak, azonban az ellátásszervező jogutód nélküli megszűnése esetén a dokumentáció őrzésére és megsemmisítésére az Eüak. 22/C. § (3) bekezdése szigorúbb szabályokat tartalmaz. Az ellátásszervezőkre (alkalmazottakra) irányadó az Eüak 7. § (1) bekezdésén alapuló titoktartási kötelezettség. E törvényi védelem azt hivatott biztosítani, hogy az érintettek egészségi állapotával, az orvosi beavatkozással kapcsolatos információk ne jussanak illetéktelenek tudomására.

A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a törvényhozó által alkalmazott alapjogi korlátozás nem túlzott mértékű, egyben alkalmas a rendelkezésekben megfogalmazott cél – az egészségügyi ellátás racionalizálása, eredményessége – elérésére, így a szabályozás megfelel az alapjogot korlátozó normákkal szemben támasztott arányosság feltételeinek.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az indítványt abban a részében, amely az Eüak. és az Ebtv. támadott rendelkezései alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését az Alkotmány 8. § (1) bekezdésébe illetőleg 59. § (1) bekezdésére tekintettel kérte, elutasította.

IV.

Az indítványozó álláspontja szerint – még ha az adatkezelés során a jogalkotó a céllal arányos korlátozást is alkalmazott – az IBR szabályai azért alkotmányellenesek, mert a diszkrimináció tilalmába, a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez, illetőleg a szociális biztonság-hoz való jogba is ütköznek, hiszen nem minden betegre terjednek ki.

1. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az Alkotmány 70/A. §-ában foglalt rendelkezést a jogegyenlőség általános elvét megfogalmazó alkotmányi követelményként értelmezte. Kifejtette, hogy az Alkotmány e rendelkezése az azonos szabályozási körbe vont jogalanyok közötti olyan, alkotmányos indok nélkül tett megkülönböztetést tiltja, amelynek következtében egyes jogalanyok hátrányos helyzetbe kerülnek. Az alkotmányi tilalom első sorban az alkotmányos alapjogok tekintetében tett megkülönböztetésekre terjed ki, abban az esetben, ha a megkülönböztetés nem alapvető alkotmányos jog tekintetében történt, az eltérő szabályozás alkotmányellenessége akkor állapítható meg, ha az az emberi méltósághoz való jogot

sérti. Az Alkotmánynak ez az általános jogegyenlőségi követelménye arra vonatkozik, hogy az állam, mint közhatalom a jogok és kötelezettségek elosztása során köteles egyenlőként – egyenlő méltóságú személyként – kezelni a jogalanyokat, a jogalkotás során a jogalkotónak mindegyikük szempontjait azonos körülménnyel, elfogultatlansággal és méltányossággal kell értékelnie. Alkotmányellenesnek akkor minősül a megkülönböztetés, ha a jogalkotó a szabályozás szempontjából azonos csoportba tartozó, egymással összehasonlítható helyzetben lévő jogalanyok között tesz különbséget anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne. [9/1990. (IV. 25.) AB határozat, ABH 1990, 46, 48.; 21/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990, 73, 77–78.; 61/1992. (XI. 20.) AB határozat, ABH 1992, 280, 281–282.; 35/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 197, 203–204.; 30/1997. (IV. 29.) AB határozat, ABH 1997, 130, 138–140.; 39/1999 (XII. 21.) AB határozat, ABH 1999, 325, 342–344.; 37/2002. (IX. 4.) AB határozat, ABH 2002, 230, 241–242.]

Az indítvány tartalma szerint a vizsgált rendelkezések összefüggésben az Alkotmány 70/A. § sérelmét az okozza, hogy a szabályozás csak egy meghatározott személyi körre – az IBR-ben részt vevőkre – vonatkozik, másokra pedig nem. Az Alkotmány 70/A. §-a azonban – az Alkotmánybíróság előbbiekben idézett gyakorlata szerint – nem mindenfajta különbségtételt tilt, hanem csak azt, ami hátrányos. Az IBR alapvetően nem a rendszerben részt vevő, illetőleg a más ellátási formában kezelt biztosítottak jogait vagy kötelezettségeit illetően tartalmaz eltérő szabályokat, hanem a valamennyi biztosított részére járó, azonos szintű ellátás tekintetében vezetett be új, a szervezés ésszerűsítésére vonatkozó rendelkezéseket. Nem észlelhető tehát semmiféle hátrányos helyzet azon biztosítottak jogai vonatkozásában, akik nem vehetnek részt az IBR-ben.

Ezért az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésének sérelme nem áll fenn, és az indítványt e részében elutasította.

2. A lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez való jognak az Alkotmány 70/D. §-a (1) bekezdésében található megfogalmazása a 70/D. § (2) bekezdésével együtt értelmezhető. Az Alkotmánybíróság az 54/1996. (XI. 30.) AB határozatában rámutatott, hogy az Alkotmány 70/D. §-ában foglalt lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez való jog olyan alkotmányos állami feladatot jelent, amelynek alapján az állam – többek között – egészségügyi intézményrendszer működtetésére és az orvosi ellátás megszervezésére köteles. „Az egészségügyi intézményhálózat és az orvosi ellátás körében az Alkotmánybíróság elvontan, általános ismérvekkel csak egészen szélső esetekre korlátozottan határozhatja meg az állami kötelezettség kritikus nagyságát, vagyis azt a szükséges minimumot, amelynek hiánya már alkotmányellenességhez vezet. Ilyennek minősíthető például, ha az ország egyes területein az egészségügyi intézményrendszer

és az orvosi ellátás teljesen hiányozna. Az ilyen szélső eseteken túl azonban az Alkotmány 70/D. §-ában meghatározott állami kötelezettségnek nincs alkotmányos mércéje. A lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez való jog tehát önmagában alanyi jogként értelmezhetetlen, az az Alkotmány 70/D. § (2) bekezdésében foglalt állami kötelezettségként fogalmazódik meg, amely magában foglalja azt a kötelezettséget, hogy a törvényhozó a testi és lelki egészség bizonyos területein alanyi jogokat határozzon meg.

A kötelező társadalombiztosítás körébe tartozó ellátási jogosultság viszont már valóságos alanyi jog, amelynek alkotmányos alapja azonban nem az Alkotmány 70/D. §-a, hanem az Alkotmány 70/E. §-ában foglalt rendelkezés, illetőleg az alkotmányos tulajdonvédelem.” (ABH 1996, 173, 186–187.)

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az Alkotmányban meghatározott alapvető jogokból nem vezethető le, hogy az egészségügyi szolgáltatás keretében a betegellátási tevékenység milyen formáját nyújtja az egészségbiztosító, ha ellátási kötelezettségének eleget tesz. Az állam egyfelől különböző formában szervezett ellátó rendszeren keresztül teljesíti a 70/D. § (2) bekezdésében foglalt kötelezettségét, másfelől az IBR-ben és a más ellátási formában részt vevő érintettek részére is ugyanazt az ellátást biztosítja. A fentiekből következően az, hogy az IBR azon szabályai, amelyek nem teszik lehetővé valamennyi biztosított számára, hogy abban részt vegyenek, valamint az Alkotmány 70/D. § (1) bekezdésében foglaltak között nem állapítható meg alkotmányjogilag értékelhető összefüggés.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az érdemi alkotmányossági összefüggés hiánya az indítvány elutasítását eredményezi. [54/1992. (X. 29.) AB határozat, ABH 1992, 266, 267.; 2043/B/1991. AB határozat, ABH 1992, 543, 544.; 163/B/1991. AB határozat, ABH 1993, 544, 546.; 108/B/1992. AB határozat, ABH 1994, 523, 524.; 141/B/1993. AB határozat, ABH 1994, 584, 586.] Ezért az Alkotmánybíróság ezen indítványi részt is elutasította.

3. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alkotmány 70/E. § (2) bekezdésében megfogalmazott, a kötelező társadalombiztosítás körébe tartozó ellátási jogosultság, mint szociális jog a „megélhetéshez szükséges ellátáshoz való jogot” garantálja. Ez a jog a szociális ellátások összessége által nyújtandó olyan megélhetési minimum állami biztosítását követeli meg, amely elengedhetetlen az emberi méltósághoz való jog megvalósulásához. [32/1991. (VI. 6.) AB határozat, ABH 1991, 146, 162–163.; 43/1995. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1995, 188, 192.; 32/1998. (VI. 25.) AB határozat, ABH 1998, 251, 253–254.; 42/2000. (XI. 8.) AB határozat, ABH 2000, 329.]

Az Alkotmány 70/E. § (2) bekezdése nem az egészségügyi ellátásra való jogosultsághoz való jogot biztosítja, ezért az Alkotmánybíróság az IBR rendelkezései és ezen alapjog kö-

zött sem látott alkotmányjogilag értékelhető összefüggést, amiért az indítványt e tekintetben elutasította.

4. Mivel az Alkotmánybíróság a támadott rendelkezések alkotmányellenességét nem állapította meg, az Ebtv. végrehajtására kiadott, az IBR-nek döntően az ellátásszervezői oldalát szabályozó IBRr., valamint az Ebtvm. átmeneti rendelkezéseket tartalmazó, a korábbi kísérleti rendszer adatkezelésére az időközben hatályba lépett szabályok alkalmazását előíró 19. § (3) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására vonatkozó indítványt is elutasította.

V.

1. Az Abtv. 21. § (7) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség tárgyában hivatalból is eljárhat.

Az Abtv. 49. §-a értelmében mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására akkor kerülhet sor, ha a jogalkotó szerv a jogszabályi felhatalmazásból származó jogalkotói feladatát elmulasztotta, és ezzel alkotmányellenességet idézett elő. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet állapít meg akkor is, ha alapjog érvényesüléséhez szükséges jogszabályi garanciák hiányoznak. [37/1992. (VI. 10.) AB határozat, ABH 1992, 227, 231.] „Az alapjog érvényesüléséhez szükséges garanciák hiánya értelemszerűen vonatkozik arra is, amikor az alapjog korlátozásának alkotmányosságához elengedhetetlen garanciák hiányoznak” [36/2000. (X. 27.) AB határozat, ABH 2000, 241, 274, 275.] „A szabályozás tartalmának hiányos voltából eredő alkotmány sértő mulasztás megállapítása esetében is a mulasztás, vagy a kifejezett jogszabályi felhatalmazáson nyugvó, vagy ennek hiányában, a feltétlen jogszabályi rendszert igénylő jogalkotói kötelezettség elmulasztásán alapul.” [4/1999. (III. 31.) AB határozat, ABH 1999, 52, 56–57.]

Az Alkotmánybíróság ezért az Abtv. 1. § e) pontjában foglalt hatásköre alapján azt vizsgálta, hogy az érintettek tájékoztatásának és megnyilatkoztatásának szabályozása tartalmaz-e megfelelő garanciákat a személyes adatokhoz való jog védelmére.

2. Az ellátásszervezők adatkezelésének garanciális szabálya az érintett azon döntése, amely a tiltás elmaradásában megnyilvánuló „hozzájárulását” fejezi ki.

Az ezzel összefüggő tájékoztatásnak azt kell biztosítania, hogy a biztosított abba a helyzetbe kerüljön, hogy felmérhesse, milyen kihatással jár az adatszolgáltatás a jogaira, valamint a megfelelő módon és tartalommal történt előzetes tájékoztatás birtokában döntsön, kíván-e az IBR-ben részt venni, amely maga után vonja adatainak az ellátásszervező részére történő továbbítását és kezelését.

E rendelkezések azonban nem tartalmazzák az érintettek jogosultságának minden elemét, a tájékoztatásra kötelezettek pontos körét, kötelezettségeit, a tájékoztatás időpontját. Az Eüak. 22/B. § (4) bekezdéséből – amely az adattovábbítás „lehetőségéről” történő tájékoztatás követelményét fogalmazza meg – az következik, hogy a biztosítottat az adattovábbítást megelőzően kell informálni. Ugyanakkor az Eüak. 22/B § (6) bekezdése az ellátásszervezőt is kötelezi tájékoztatásra és az érintett megnyilatkoztatására, amelyre a jelenlegi szabályozás mellett értelemszerűen akkor kerülhetne sor, ha az egészségbiztosító már az érintett valamennyi – nem csupán az értesítéséhez szükséges – adatot átadta. Ez nincs összhangban a 22/B. § (4) bekezdésében, de az Ebtv. 38/C. § (8) bekezdésében foglaltakkal sem, amely az IBR-ben történő részvétel „feltételeként” jelöli meg, hogy a beteg adatai kezelését ne tiltsa meg, így nem kerülhet a rendszerbe, amíg a tájékoztatását követő 30 nap nem telik el.

Nincs garancia tehát arra, hogy az érintett az adatkezeléssel kapcsolatos szabályokat azt megelőzően ismerje meg, mielőtt adatait továbbítaná, és tájékoztatása dokumentáltan, olyan módon történjen, hogy hozzájárulását ne tegye formálissá. A rendelkezés úgy vélelmezi az adatkezeléshez való hozzájárulást, hogy hiányoznak az eljárási szabályok, amelyek folytán kizárható, hogy a tájékoztatás és a határidő eltelte előtt az ellátásszervező a biztosított adatait kezelje. A törvény pedig csak az IBR-ben történő adatkezelést alapozza meg, de az IBR-ben való részvétel – és ennek folytán az adattovábbítás – az érintett döntésétől függ.

3. Az Alkotmánybíróság 44/1997. (IX. 19.) AB határozata az Alkotmány 2. § (1) bekezdésével kapcsolatosan a következőket tartalmazza: „Az Alkotmány 2. § (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam. [...] Az Alkotmánybíróság felfogásában a jogbiztonság szorosan kapcsolódik a jogállamiság alkotmányjogi elvéhez, annak lényegi eleme. A jogbiztonság pedig az államtól és a jogalkotótól azt várja el, hogy a jog egésze, egyes részterületei és egyes szabályai is világosak, egyértelműek és a norma címzettjei számára is értelmezhetőek és követhetőek legyenek. A jogbiztonság e szempontjainak súlyos megsértése egyben az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében deklarált jogállamiság sérelmét is jelenti. A jogállamiság elve ugyanakkor nem kiegészítő, másodlagos szabály, s nem pusztán deklaráció, hanem önálló alkotmányjogi norma, amelynek sérelme önmagában is megalapozza valamely jogszabály alkotmányellenességét [11/1992. (III. 5.) AB határozat, ABH 1992, 77.; 21/1993. (IV. 2.) AB határozat, ABH 1993, 172.]” (ABH 1997, 304, 308.)

Az Ebtv. és az Eüak. támadott rendelkezései a fent részletezett hiányosságaik miatt nem felelnek meg a jogállamiságból eredő jogbiztonság követelményeinek, amely alkotmányellenes helyzetet eredményezett.

Ezért az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva – megállapította, hogy az Országgyűlés mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet valósított meg azáltal, hogy az Eüak. és az Eütv. az ellátásszervezők által történő adatkezelésre vonatkozó tájékoztatással összefüggésben nem alkotta meg mindazokat az eljárási szabályokat, amelyek biztosítják, hogy az érintett adatai kezelésének megtiltásáról az adattovábbítást megelőzően történő tájékoztatás alapján nyilatkozhasson. A szabályozás e hiányossága következtében sérül az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében rögzített jogállamiság részét képező jogbiztonság követelménye, valamint – mivel nem tartalmaz megfelelő garanciákat arra, hogy az ellátásszervező e tájékoztatás és a nyilatkozattételre nyitva álló határidő eltelte előtt ne kezeljen adatokat – csorbulhat az Alkotmány 59. § (1) bekezdéséből következő információs önrendelkezési jog.

Az Alkotmánybíróság felhívta a törvényhozót – az Abtv. 49. § (1) bekezdése alapján határidő tűzésével – jogalkotói feladatának teljesítésére.

VI.

A 2003. december 22-én kihirdetett Kvt.1. 110. § d) pontjában a Kormány felhatalmazást kapott az IBM pályázati kiírásával és finanszírozásával kapcsolatos részletes szabályok megalkotására. Az IBM-mel összefüggésben az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól szóló 43/1999. (III. 3.) Korm. rendelet módosításáról szóló 264/2004. (XII. 24.) Korm. rendelet 21–24. §-a módosította a Kr. 50. §-át, valamint 50/A–D. §-át. Ezáltal, továbbá a Kvt.2. 121. § a) pontja értelmében, amely új felhatalmazást adott a Kormánynak, hogy a 78. §-ban meghatározott IBM részletes szabályait állapítsa meg, [amelynek alapján az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól szóló 43/1999. (III. 3.) Korm. rendelet módosításáról szóló 15/2005. (I. 26.) Korm. rendelet 11–14. §-a és 19. §-a módosította a Kr. 50. §-át, valamint 50/A–D. §-át] a felhatalmazó rendelkezés tárgytalanná vált. 2006. január 1-jével az Ebtvm. 19. § (5) bekezdésének b) pontja folytán hatályát veszítette a Kvt.2. 121. § a) pontja is.

A Magyar Köztársaság 2003. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló 2004. évi C. törvény 28. § (16) bekezdése folytán a Kvt.1. 112. § (1) bekezdése helyébe lépett – tartalmilag azonos – 112. § (1) bekezdés a) pontja a modellkísérlet értékelése módjának és szakmai szempontjainak meghatározására adott felhatalmazást az egészségügyi, szociális és családügyi miniszternek, amelynek alapján nem született meg a vonatkozó rendelet. A támadott rendelkezés azonban az I. pontban kifejtettek alapján az IBM megszűnésével hatályon kívül helyezettnek tekintendő.

A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság a már nem hatályos rendelkezésekkel összefüggő eljárást – az Ügyrend 31. § a) pontjára figyelemmel – megszüntette.

Az Alkotmánybíróság a határozat Magyar Közlönyben történő közzétételét a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására tekintettel rendelte el.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k., *Dr. Bragyova András s. k.,*
előadó alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k., *Dr. Kiss László s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k., *Dr. Kukorelli István s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k., *Dr. Lévay Miklós s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k., *Dr. Trócsányi László s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 1050/B/2004.

A Köztársasági Elnök határozatai

A Köztársasági Elnök 110/2007. (VI. 6.) KE határozata

rendőr altábornagy szolgálati viszonyának megszüntetéséről

Az Alkotmány 30/A. §-a (1) bekezdésének i) pontjára tekintettel, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 56. § (2) bekezdés c) pontja alapján az igazságügyi és rendészeti miniszter előterjesztésére *dr. Bene László* rendőr altábornagy szolgálati viszonyát 2007. november 30-i hatállyal megszüntetem.

Budapest, 2007. május 29.

Sólyom László s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2007. május 31.

Dr. Petréttei József s. k.,
igazságügyi és rendészeti miniszter

KEH ügyszám: V-5/2194/2007.

**A Köztársasági Elnök
111/2007. (VI. 6.) KE
határozata**

**rendőr vezérőrnagy szolgálati viszonyának
megszüntetéséről**

Az Alkotmány 30/A. §-a (1) bekezdésének *i)* pontjára tekintettel, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 56. § (2) bekezdés *c)* pontja alapján az igazságügyi és rendészeti miniszter előterjesztésére *Gergényi Péter* rendőr vezérőrnagy szolgálati viszonyát 2007. november 30-i hatállyal megszüntetem.

Budapest, 2007. május 29.

Sólyom László s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2007. május 31.

Dr. Petrétei József s. k.,
igazságügyi és rendészeti miniszter

KEH ügyszám: V-5/2193/2007.

**VI. rész KÖZLEMÉNYEK,
HIRDETMEÉNYEK**

**Az Országos Választási Bizottság
146/2007. (V. 31.) OVB
h a t á r o z a t a**

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 124/A. § (3) bekezdésének *b)* pontjában foglalt hatáskörében eljárva az *A. Zs.-né és A. Zs.* által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát hitelesíti.

A határozat ellen – a Magyar Közlönyben való közzétételét követő 15 napon belül – az Alkotmánybírósághoz címzett kifogást lehet benyújtani az Országos Választási Bizottságnál [1051 Budapest, Roosevelt tér 1–3.; levél-cím: 1903 Budapest, Pf. 314; fax: 06 (1) 441-1729].

Indokolás

I.

A. Zs.-né és A. Zs. 2007. május 3-án aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be az Országos Választási Bizottsághoz. A benyújtók országos népszavazást kezdeményeztek az alábbi kérdésben:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy Magyarországon megmaradjon a szolidaritás elvű egy biztosítós kötelező egészség-biztosítási rendszer a népszavazást követő évtől számított 10 éven át?”

Az Országos Választási Bizottság megállapítja, hogy az aláírásgyűjtő ív a törvényben meghatározott formai, valamint a népszavazásra feltenni kívánt kérdésre vonatkozó tartalmi követelményeknek eleget tesz, ezért hitelesítésének akadálya nincs.

II.

A határozat az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény 2. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 130. §-ának (1) bekezdésén alapul.

Dr. Szigeti Péter s. k.,
az Országos Választási Bizottság elnöke

**Az Országos Választási Bizottság
147/2007. (V. 31.) OVB
h a t á r o z a t a**

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 124/A. § (3) bekezdésének *b)* pontjában foglalt hatáskörében eljárva a *Somsák Á. László* által a Magyar Nyugdíjasok Pártja (3350 Miskolc, Corvin u. 5. fsz. 4.) képviseletében benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését megtagadja.

A határozat ellen – a Magyar Közlönyben való közzétételét követő 15 napon belül – az Alkotmánybírósághoz címzett kifogást lehet benyújtani az Országos Választási Bizottságnál [1051 Budapest, Roosevelt tér 1–3.; levél-cím: 1903 Budapest, Pf. 314; fax: 06 (1) 441-1729].

Indokolás**I.**

Somsák Á. László 2007. május 7-én az alábbi kérdésben kezdeményezett országos népszavazást.

„Akarja-e Ön, hogy a nyugdíjasok státusza az alkotmányban legyen rögzítve.”

Az Országos Választási Bizottság a népszavazásra feltenni kívánt kérdéssel kapcsolatban megállapítja, hogy az nem felel meg az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. § (1) bekezdésében megfogalmazott követelménynek, amely szerint „a népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni”.

Az egyértelműség követelménye olyan kritériumot is tartalmaz, amely szerint a kérdésben tartott eredményes népszavazás a törvényalkotót meghatározott és egyértelmű jogalkotási kötelezettséggel lássa el. Azonban a nyugdíjasok „státuszának” az Alkotmányban való rendezésére vonatkozó kérdésből semmilyen következtetést sem lehet levonni a jogalkotási kötelezettség tartalmára. Nem felel meg a népszavazásra vonatkozó törvényi követelményeknek az a kérdés, amely csak az elvárt szabályozás formáját és hozzávetőlegesen tárgyát adja meg, azonban tartalmára még csak utalást sem tesz.

Az Országos Választási Bizottság megállapítja továbbá, hogy a kérdés nyíltan a hatályos Alkotmány módosítását célozza, ha a módosítás célzott tartalma nem is válik ismertté. Így – tekintettel az Alkotmánybíróság több határozatában [2/1993. (I. 22.) AB, 25/1999. (XI. 22.) AB, 28/1999. (VII. 7.) AB, 40/1999. (XII. 21.) AB, 50/2001. (XI. 22.) AB, 48/2003. (X. 27.) AB határozatok] kifejtett következetes gyakorlatára is – a kérdést alkotmánymódosításra irányuló tartalma miatt sem hitelesíthető.

II.

A határozat az Nsztv. 10. §-ának *b)* pontján és 13. §-ának (1) bekezdésén, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 130. §-ának (1) bekezdésén alapul.

Dr. Szigeti Péter s. k.,
az Országos Választási Bizottság elnöke

Az Országos Választási Bizottság
148/2007. (V. 31.) OVB
h a t á r o z a t a

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 124/A. §

(3) bekezdésének *b)* pontjában foglalt hatáskörében eljárva a Somsák Á. László által a Magyar Nyugdíjasok Pártja (3350 Miskolc, Corvin u. 5. fsz. 4.) képviselésében benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát hitelesíti.

A határozat ellen – a Magyar Közlönyben való közzétételét követő 15 napon belül – az Alkotmánybírósághoz címzett kifogást lehet benyújtani az Országos Választási Bizottságnál [1051 Budapest, Roosevelt tér 1–3.; levél-cím: 1903 Budapest, Pf. 314; fax: 06 (1) 441-1729].

Indokolás**I.**

Somsák Á. László 2007. május 7-én az alábbi kérdésben kezdeményezett országos népszavazást.

„Akarja-e Ön, hogy a 13. havi nyugdíj a rendes nyugdíjba kerüljön beépítésre?”

Az Országos Választási Bizottság megállapítja, hogy az aláírásgyűjtő ív a törvényben meghatározott formai, valamint a népszavazásra feltenni kívánt kérdésre vonatkozó tartalmi követelményeknek eleget tesz, ezért hitelesítésének akadályja nincs.

II.

A határozat az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény 2. §-án, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 130. §-ának (1) bekezdésén alapul.

Dr. Szigeti Péter s. k.,
az Országos Választási Bizottság elnöke

Az Országos Választási Bizottság
149/2007. (V. 31.) OVB
h a t á r o z a t a

Az Országos Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 131/A. §-ának *b)* pontjában foglalt hatáskörében eljárva a

P. J.-né magánszemély által benyújtott országos népi kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését megtagadja.

A határozat ellen – a Magyar Közlönyben való közzétételét követő 15 napon belül – az Alkotmánybírósághoz címzett kifogást lehet benyújtani az Országos Választási Bizottságnál [1051 Budapest, Roosevelt tér 1–3.; levél-cím: 1903 Budapest, Pf. 314; fax: 06 (1) 441-1729].

Indokolás

I.

P. J.-né 2007. május 9-én az alábbi kérdésben kívánt országos népi kezdeményezést indítani.

„Követeljük a Kormány azonnali lemondását és országgyűlési választások kiírását! Az Alkotmány 64. §-a és az 1992. évi LVIII. Tv. alapján.”

Az országos népszavazás, illetőleg népi kezdeményezés során alkalmazandó aláírásgyűjtő ív tartalmát a Ve. 118. § (3)–(5) bekezdései alapján a 34/2002. (XII. 23.) BM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 5. számú mellékletének 6. számú mintája határozza meg. Az Országos Választási Bizottság a hitelesítésre benyújtott aláírásgyűjtő ív mintapéldányával kapcsolatban megállapította, hogy az nem felel meg a Ve.-ben meghatározott adattartalomnak és a Rendeletben meghatározott mintának.

Hiányzik, illetve nem pontos az aláírásgyűjtő ív több rovata, így nem szerepel rajta a hitelesítésre szolgáló szövegrész, nem „aláírásgyűjtő ív” a cím, valamint hiányzik a felhívás, amely szerint egy választópolgár a kezdeményezést csak egy aláírással támogathatja. Nem a Rendeletben meghatározott mintának megfelelő az egyes rovatok fejléce és hiányzik „az aláírást gyűjtő polgár aláírása” szövegrész, továbbá az aláírásgyűjtő íven többlettartalom szerepel a rendeletbeli mintához képest.

A fentiek alapján az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését megtagadta.

II.

A határozat az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény 10. §-ának d) pontján, a jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ve. 130. §-ának (1) bekezdésén alapul.

Dr. Szigeti Péter s. k.,
az Országos Választási Bizottság elnöke

Az Országos Szlovén Önkormányzat Közgyűlésének Szervezeti és Működési Szabályzata

Az Országos Szlovén Önkormányzat közgyűlése a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: Nek. tv.) 37. § (1) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján az alábbi Szervezeti és Működési Szabályzatot (a továbbiakban: SZMSZ) alkotja meg:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. §

(1) A kisebbségi önkormányzat a választópolgárok által a kisebbségi önkormányzati képviselők választásáról, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségekre vonatkozó egyik törvények módosításáról szóló 2005. évi CXIV. törvény 21–25. §-aiban foglaltaknak megfelelően választott tagokból alakított, közvetlen módon létrejövő önkormányzati testület.

(2) Az önkormányzat megnevezése: Országos Szlovén Önkormányzat

Szlovén nyelven: Državna Slovenska Samouprava

(3) Az önkormányzat székhelye és címe: Felsőszőlőnk, Templom u. 8.

Gornji Senik, Cerkevna pot 8.

(4) Az önkormányzat budapesti kirendeltsége: Budapest VII. ker., Rumbach Sebestyén u. 12.

(5) Képviselője: az önkormányzat elnöke

2. §

(1) Az országos önkormányzat nevééről, jelképeiről, kiüntetéseiről, ezek odaítélésének feltételeiről és szabályairól, valamint az általa képviselt szlovén kisebbségi helyi ünnepeiről külön határozatot alkot.

(2) Az önkormányzat a Nek.tv. 39/G. § (4) bekezdése alapján szervezeti és működési szabályzatát annak elfogadását, módosítás esetén a módosítását követő 45 napon belül közzéteszi a Magyar Közlönyben. A kihirdetésről az elnök köteles gondoskodni.

II. Fejezet

AZ ÖNKORMÁNYZAT JOGÁLLÁSA, FELADATA, HATÁSKÖREI

3. §

(1) Az önkormányzat jogi személy.

(2) Az országos önkormányzat ellátja az általa képviselt kisebbség érdekeinek országos, és ahol nincs területi kisebbségi önkormányzata, területi (megyei, fővárosi) képviseletét és védelmét. A kisebbség kulturális autonómiájának megteremtése érdekében intézményeket hozhat létre, és összehangolhatja azok működését.

(3) Az országos önkormányzati feladat- és hatáskörök az önkormányzat közgyűlését illetik meg. A közgyűlést az elnök képviseli.

(4) A közgyűlés a feladat- és hatáskörét az át nem ruházható hatáskörök kivételével az elnökére, bizottságára, valamint – törvényben meghatározottak szerint – társulására átruházhatja. E hatáskör gyakorlásához útmutatást adhat, e hatáskör gyakorlására vonatkozó döntését visszavonhatja.

(5) A közgyűlés szervei: az elnök és egy vagy több elnökhelyettes, a bizottságok és a hivatal.

(6) A közgyűlés át nem ruházható feladat- és hatáskörei:

a) szervezeti és működési szabályzatának megalkotása, felülvizsgálata és módosítása,

b) költségvetéséről, zárszámadásáról szóló döntés,

c) a tulajdonost megillető jogosultságokról szóló döntés,

d) intézmény alapításáról, átvételéről, megszüntetéséről, átszervezéséről, intézmény vezetőjének kinevezéséről, felmentéséről szóló döntés,

e) a helyi önkormányzattól vagy más kisebbségi önkormányzattól átvett feladattal kapcsolatos megállapodás megkötéséről szóló döntés,

f) gazdálkodó szervezet vagy más szervezet létrehozásáról, megszüntetéséről és az ezekben való részvételről szóló döntés,

g) önkormányzati társulás létrehozásáról és az ilyen társuláshoz való csatlakozásáról szóló döntés,

h) érdek-képviselési szervhez történő csatlakozásról, külföldi önkormányzattal, más szervezettel való együttműködési megállapodás megkötése,

i) elnökének, elnökhelyettesének megválasztása,

j) bizottság létrehozása,

k) a törzsvagyona körének meghatározása,

l) a vagyonnyilatkozatokkal kapcsolatos eljárással kapcsolatos döntés,

m) a tiszteletdíj megvonásáról szóló döntés elfogadása,

n) az olyan ügyekben, amelyek a törvény szerint a közgyűlés át nem ruházható feladat- és hatáskörébe tartoznak,

o) az önkormányzati vagyon elidegenítésével, megterhelésével kapcsolatos döntés,

p) nevéről és jelképeiről döntés,

q) az általa alapított Szlovén Rádió Közhasznu Társaság beszámolójának elfogadása,

r) pályázatok kiírása, ösztöndíjak alapítása.

(7) A hatásköri jegyzék naprakész állapotban tartásáról az elnök gondoskodik.

(8) Az átruházott hatáskörök gyakorlásáról, a hatáskör gyakorlója a közgyűlésnek beszámol.

III. Fejezet

AZ ORSZÁGOS ÖNKORMÁNYZAT TESTÜLETE

4. §

(1) Az országos önkormányzat feladatait a közgyűlés és a közgyűlés szervei látják el.

(2) A testület tagjainak száma: 15 fő

(3) A képviselők névjegyzékét e szabályzat 1. számú melléklete tartalmazza.

(4) Az országos önkormányzat közgyűlése az elnöknek, elnökhelyettesnek, bizottsági elnöknek, bizottság tagjának és a képviselőknek illetményt vagy tiszteletdíjat állapít meg, külön határozatban, a Nek. tv. 39/C. §-ában meghatározott keretek között.

(5) A tiszteletdíjat a közgyűlés – át nem ruházható hatáskörben – minősített többséggel legfeljebb csökkentheti, ha a képviselő a közgyűlés munkájában nem vesz részt, a testületi ülésekről rendszeresen igazolatlanul távol marad, vagy ha a bizottság nem végzi el a hatáskörébe tartozó feladatokat.

IV. Fejezet

A TESTÜLET MŰKÖDÉSE, A TESTÜLET ÜLÉSEI

5. §

(1) A közgyűlés alakuló, rendes és rendkívüli ülést tart.

(2) A közgyűlés üléseit az elnök hívja össze. Az elnök távollétében az elnökhelyettes, az elnök és elnökhelyettes egyidejű akadályoztatása, tartós távolléte vagy a két tisztség egyidejű betöltetlensége esetén a Pénzügyi- és ellenőrző bizottság elnöke (vagy korelnök) hívja össze a testület üléseit.

A testület megalakulása

6. §

(1) Az országos önkormányzat megbízatása alakuló üléssel kezdődik. Az alakuló ülést a képviselők megválasztását követő 30 napon belül az Országos Választási Bizottság elnöke hívja össze.

(2) Az alakuló ülést – az elnök megválasztásáig – a legidősebb önkormányzati képviselő, mint korelnök vezeti.

(3) Az alakuló ülés – a korelnök előterjesztése alapján, bármely képviselő javaslatára – megválasztja a háromtagú mandátumvizsgáló bizottságot. A mandátumvizsgáló bizottság megvizsgálja a megválasztott képviselők mandátumát, és a vizsgálat eredményéről jelentést tesz a közgyűlésnek.

(4) Az alakuló ülésen – a korelnök előterjesztése alapján, bármely képviselő javaslatára – az országos önkormányzat a testületének tagjai közül megválasztja az országos önkormányzat elnökét, elnökhelyetteseit.

(5) Az országos önkormányzat az alakuló ülésen megválasztja a pénzügyi ellenőrző bizottságot.

(6) A leköszönő elnök és az új elnök együttesen gondoskodik a szabályszerű átadásról és átvételről.

Az elnök, elnökhelyettes megválasztása

7. §

(1) A testület megalakulását követően minősített többséggel megválasztja az elnököt és az elnökhelyettest.

(2) Az elnök és az elnökhelyettes személyére a testület bármely tagja javaslatot tehet.

(3) Elnök és elnökhelyettes a közgyűlés bármely tagja lehet, akit a jelen lévő képviselők 25, illetve 20%-a nyílt szavazással támogat.

(4) Az elnök és az elnökhelyettes megválasztása a testület zárt ülésén történik, ha az érintett a nyilvános tárgyalásba nem egyezik bele.

(5) Összeférhetetlenség esetén az érintett személyeknek le kell mondaniuk, vagy a megválasztott tisztségükről vagy az elnök/elnökhelyettes jelöltségükről.

(6) A testület titkos szavazást tart az elnök és az elnökhelyettes megválasztásakor.

(7) A közgyűlés elnöke és elnökhelyettesei azok a jelöltek lesznek, akik a megválasztott képviselők több mint 50%-ának szavazatát megkapták.

Rendes és rendkívüli ülés

8. §

(1) A testület szükség szerint, de évente legalább 4 rendes ülést tart. A közgyűlés az éves Feladatait összefoglaló munkatervet készít. A munkaterv elkészítéséért az elnök a felelős.

(2) A munkatervet a tárgyévet megelőző év november 15-ig fogadja el a közgyűlés.

(3) A munkaterv elkészítéséhez javaslatot kell kérni:

- az önkormányzati képviselőktől,
- a közgyűlés bizottságaitól,
- az országos önkormányzati intézmények vezetőitől,
- az elnökhelyettesektől.

(4) A közgyűlés rendes üléseit a munkatervben foglaltaknak megfelelően, illetve szükség szerint tartja.

(5) Az elnök köteles rendkívüli ülést összehívni:

- a) Az önkormányzat bizottságának,
- b) A képviselők több mint egynegyedének,
- c) A Közigazgatási Hivatal vezetőjének írásos indítványára.

(6) Az indítványt a testület elnökénél kell előterjeszteni. Az indítványnak tartalmaznia kell a rendkívüli ülés összehívásának indokát és az ülés napirendjét.

(7) Az elnök az indítvány benyújtásától számított 15 napon belül köteles a rendkívüli ülést összehívni.

(8) Rendkívüli ülésen csak az a napirend tárgyalható, amelyre az indítvány vonatkozott.

A testület összehívása

9. §

(1) A testületi ülést az önkormányzat elnöke írásbeli meghívóval hívja össze.

(2) A testületi ülés meghívóját – szükség szerint – a napirendi pontok írásos anyagaival együtt úgy kell kézbesíteni, hogy azt a testület tagjai és a meghívottak legalább öt nappal az ülés előtt megkapják.

(3) A meghívónak tartalmaznia kell az ülés helyének és napjának, kezdési időpontjának, a napirendi pontoknak a megjelölését és az előterjesztők nevét is. A meghívóhoz mellékelni kell a rendelkezésre álló előterjesztési anyagokat is.

(4) A testület ülésére – a tagokon kívül – tanácskozási joggal meg kell hívni azokat a személyeket, akiknek a jelenlétét a jogszabály kötelezővé teszi.

(5) A választópolgárok – a zárt ülés kivételével – betekintethetnek a testület előterjesztésébe és ülésének a jegyzőkönyvébe. A hozzáférhetőségről az elnök gondoskodik.

Az ülés nyilvánossága

10. §

(1) A testület ülései – főszabály szerint – nyilvánosak, a nyilvános üléseken bárki részt vehet, azonban a nyilvános ülésen a hallgatóság csak az ülésterem kijelölt részén foglalhat helyet és az ülés rendjét nem zavarhatja.

(2) A testület zárt ülést tart választás, kinevezés, felmentés, vezetői megbízás adása, illetőleg visszavonása, fegyelmi eljárás indítása, fegyelmi büntetés kiszabása és állásfoglalást igénylő személyi ügy tárgyalásakor, ha az érintett a nyilvános tárgyalásba nem egyezik bele; továbbá összeférhetetlenségi, vagyonnyilatkozattal kapcsolatos eljárás és kitüntetési ügy tárgyalásakor.

(3) A testület zárt ülést rendelhet el a vagyonával való rendelkezés és az általa kiírt pályázat tárgyalásakor, ha a nyilvános tárgyalás üzleti érdekeket sértene.

A rendes ülés napirendje

11. §

(1) A testületi ülés napirendjére az elnök az írásbeli meghívójában tesz javaslatot.

(2) A meghívó szerinti napirend kiegészítésére, halasztására, törlésére bármelyik képviselő javaslatot tehet.

(3) A napirendi pontok sorrendjét az alábbiak szerint célszerű meghatározni:

- a) határozati döntéseket igénylő javaslatok,
- b) közérdekű kérdések, bejelentések és javaslatok,
- c) tájékoztatók,
- d) egyéb.

(4) A testület elé előterjesztést tehetnek:

- a) a képviselők,
- b) az elnök és az elnökhelyettes,
- c) a testület bizottságai.

(5) Az előterjesztések az elnöknel írásban nyújthatók be az ülés kezdetéig. (Az SZMSZ-ben lehetőséget lehet adni szóbeli előterjesztésre.)

(6) Az önkormányzat tagja kérésére az írásban is benyújtott hozzászólást a jegyzőkönyvhöz kell mellékelni, illetőleg a kérésére véleményét rögzíteni kell a jegyzőkönyvben.

A testületi ülés tanácskozási rendje

12. §

(1) A testületi ülést az elnök (akadályoztatása esetén az elnökhelyettes, fentiek akadályoztatása esetén a Pénzügyi ellenőrző bizottság elnöke) vezeti.

(2) Ha a testületi ülés nem határozatképes, hatvan perc szünetet kell elrendelni. Ennek elteltével, ha a testület határozatképtelen, az ülést be kell rekeszteni, és tizenöt napon belül ugyanazon napirendek megtárgyalására újra össze kell hívni.

(3) Az ülést az ülés elnöke nyitja meg. Az elnök feladata a megjelent képviselők számbavétele, a testület határozatképességének megállapítása, és javaslattétel a jegyzőkönyv-hitelesítők személyére.

(4) Az ülés tartama alatt az egyes napirendi pontok határozathozatalánál ellenőrizni kell a képviselők számát és határozatképességét.

(5) Az ülés elnöke gondoskodik a testületi ülés rendjének fenntartásáról.

(6) A tárgyalta napirendi pontokat érintő ügyrendi kérdésben bármely képviselő bármikor szót kérhet.

(7) A képviselőknek a napirendhez való felszólalásra az elnök adja meg a szót a jelentkezésük sorrendjében.

(8) Ha a napirendi ponthoz több felszólaló nincs, az elnök a vitát lezárja. A vita lezárását bármely képviselő javasolhatja, e kérdésben a testület felszólalás és vita nélkül, egyszerű többséggel azonnal dönt.

Döntéshozatal szabályai

13. §

(1) A testület döntéshozatalából kizárható az, akit vagy akinek hozzátartozóját az ügy személyesen érinti. A képviselő köteles bejelenteni személyes érintettségét. A kizárásról az érintett képviselő kezdeményezésére vagy bármely képviselő javaslatára a Testület minősített többséggel dönt. A kizárt képviselőt a határozatképesség szempontjából jelenlévőnek kell tekinteni.

(2) A testület akkor határozatképes, ha az ülésen a képviselőknek több mint a fele jelen van. A javaslat elfogadá-

sához a jelen lévő képviselők több mint felének igen szavazata szükséges. Az elnök az előterjesztésben szereplő és vita során elhangzott határozati javaslatokat egyenként szavaztatja meg úgy, hogy előbb a módosító és kiegészítő, majd az eredeti javaslatokat teszi fel szavazásra. Szavazni először az „igen”, majd „nem” szavazatokra, végül a tartózkodásra vonatkozó elnöki kérdésre adandó válaszként, kézfelemeléssel lehet. A szavazás eredményének megállapítása után az elnök – a döntés szó szerinti elmondásával – kihirdeti a határozatot.

(3) Valamennyi képviselő több mint felének igen szavazata (minősített többség) szükséges az SZMSZ 3. § (6) bekezdésben foglalt tárgykörökben, továbbá:

- a) a testület feloszlásának kimondásához,
- b) az elnök sorozatos törvénytörő tevékenysége, mulasztása miatt a Nek.tv. 30/P. § (3) bekezdésben meghatározott kereset benyújtásához,
- c) zárt ülés elrendeléséhez,
- d) képviselő döntéshozatalból való kizárásához,
- e) továbbá amihez a törvény és jelen SZMSZ minősített többségű döntést ír elő.

A testület döntései

14. §

(1) A testület döntései testületi határozatok.

(2) A határozat megjelölése magában foglalja az önkormányzat megnevezését, a határozat számát (arab számmal), meghozatalának idejét (évét, valamint zárójelben a hónapját és napját), továbbá az önkormányzat nevének rövidítését és a határozat megnevezését.

A testületi ülés jegyzőkönyve

15. §

(1) A testület üléséről jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvet a kisebbség nyelvén és magyar nyelven vagy kizárólag magyar nyelven kell készíteni (testület döntése szerint). A két nyelven készített jegyzőkönyv közül a kisebbség nyelvén készült jegyzőkönyv tekintendő hitelesnek.

(2) A jegyzőkönyv tartalmazza:

- a) az ülés helyét és időpontját,
- b) a megjelent képviselők és meghívottak nevét,
- c) az elfogadott és tárgyalta napirendet,
- d) a tanácskozás lényegét (a testület döntésétől függően szó szerinti jegyzőkönyv is készülhet),
- e) napirendi pontonként az előadók, a felszólalók nevét, hozzászólásuk lényegét, a szóban előterjesztett határozati javaslatokat,
- f) a szavazás számszerű eredményét (döntésként az „igen”, a „nem” szavazatok és tartózkodók számát),
- g) a határozatok pontos szövegét,
- h) a képviselők kérésére írásos külön véleményüket a jegyzőkönyvhöz csatolni kell.

(3) A jegyzőkönyv elkészítéséről az elnök gondoskodik. A jegyzőkönyvet az elnök és a testület által – a képviselők közül – kijelölt jegyzőkönyv-hitelesítők írják alá. Az elnök a jegyzőkönyvet az ülést követő húsz napon belül megküldi a közigazgatási hivatalnak.

(4) A zárt ülésről külön jegyzőkönyv készül. A külön törvény szerinti közérdekű adat és a közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét zárt ülés tartása esetén is biztosítani kell. A zárt ülésről szóló jegyzőkönyv készítésére egyebekben a nyilvános ülés jegyzőkönyvére vonatkozó szabályok az irányadók.

V. Fejezet

A TESTÜLET TAGJAI

A képviselők jogállása

16. §

(1) Az önkormányzati képviselő a kisebbségi ügyekben az adott kisebbség érdekeit képviseli. Részt vesz az önkormányzat testületi döntéseinek előkészítésében, a döntésben és a végrehajtás megszervezésében.

(2) Az önkormányzati képviselő megbízatása, jogai és kötelezettségei a megválasztásával keletkeznek, jogai és kötelezettségei a megbízatás megszűnésével szűnnek meg.

(3) Az önkormányzati képviselőt a testületi munkában való részvételhez szükséges időtartamra munkahelyén fel kell menteni a munkavégzés alól. Az emiatt kiesett jövedelmét az önkormányzati testület téríti meg, aminek alapján a képviselő társadalombiztosítási ellátásra is jogosult. A testület átalányt is megállapíthat.

(4) Az önkormányzati képviselő megbízatása megszűnik

- a) a képviselő-testület megbízatásának megszűnésével,
- b) írásbeli vagy a képviselő-testületi ülés jegyzőkönyvébe foglalt lemondással,
- c) a választójog elvesztésével,
- d) az összeférhetetlenség kimondásával,
- e) az önkormányzat képviselő-testületének feloszlásával, feloszlátásával,
- f) ha az önkormányzati képviselő egy éven át nem vesz részt a közgyűlés ülésén.

(5) A kisebbségi önkormányzat tagjainak jogai, kötelesei azonosak.

A képviselő jogai

17. §

(1) A képviselő

- a) részt vehet a testület döntéseinek előkészítésében, végrehajtásuk szervezésében és ellenőrzésében,
- b) megbízás alapján képviselheti a testületet,
- c) tanácskozási joggal részt vehet bármely önkormányzati bizottság ülésén,

d) javasolhatja a bizottság feladatkörébe tartozó ügy megtárgyalását, amelyet a bizottsági legközelebbi ülése elé kell terjeszteni és arra az önkormányzat tagját meg kell hívni,

e) kezdeményezheti, hogy a helyi kisebbségi önkormányzat testülete vizsgálja felül a bizottság döntését,

f) az önkormányzat testületi ülésén az elnöktől, elnökhelyettesétől, a bizottság elnökétől önkormányzati ügyben felvilágosítást kérhet, amelyre az ülésen szóban, illetőleg legkésőbb 15 napon belül írásban érdemi választ kell adni,

g) kérésére írásbeli hozzászólását a jegyzőkönyvhöz kell mellékelni, illetőleg kérésére véleményét rögzíteni kell a jegyzőkönyvben.

(2) A képviselő külön határozatban megállapított tiszteletdíjra jogosult.

A képviselő kötelezettsége

18. §

(1) A képviselő köteles:

- a) részt venni a testület munkájában,
- b) felkérés alapján segíteni a testületi ülések előkészítését,
- c) részt venni a testületi üléseken,
- d) bejelenteni az elnöknek, ha a testület vagy a bizottság ülésén való részvételben vagy egyéb megbízatásának teljesítésben akadályoztatva van,
- e) köteles a Nek.tv. alapján vagyonynyilatkozatot tenni.

(2) Amennyiben a képviselő nem tesz eleget a Nek.tv.-ben előírt vagyonynyilatkozati kötelezettségének, a mulasztás idején nem gyakorolhatja képviselői jogát.

VI. Fejezet

A TESTÜLET BIZOTTSÁGAI

19. §

(1) A közgyűlés döntéseinek előkészítése, azok végrehajtásának szervezésére és ellenőrzésére állandó és ideiglenes bizottságokat hozhat létre.

(2) A bizottságok belső működési szabályait a jogszabályok keretei közt és az SZMSZ-ben foglaltaknak megfelelően saját maguk határozzák meg. A bizottsági ülésekről jegyzőkönyvet kell készíteni.

(3) A bizottságok szükség szerint, de évente legalább négy ülést tartanak oly módon, hogy üléseiket negyedévente meg kell tartani.

(4) A bizottságot az önkormányzat elnökének indítványára össze kell hívni.

(5) A bizottság – a feladatkörében – előkészíti az önkormányzat döntéseit, szervezi és ellenőrzi a döntések végrehajtását. Az önkormányzat határozza meg azokat az előterjesztéseket, amelyeket bizottság nyújt be, továbbá amely előterjesztések a bizottság állásfoglalásával nyújthatók be.

(6) A bizottság elnökét és tagjainak több mint felét a képviselők közül kell választani. Az elnök, az elnökhelyettes és hivatalvezető nem lehet a bizottság elnöke, tagja. A bizottságokba külső szakember is delegálható, aki azonban a közgyűlésen csak tanácskozási joggal vehet részt.

(7) A közgyűlés rendes bizottságának elnöke vagy tagja az lehet, akit a jelen levő képviselők, bizottsági elnök esetén legalább 20%-a, bizottsági tag esetén legalább 15%-a nyílt szavazással támogat.

(8) A bizottság ülése akkor határozatképes, ha azon a képviselők több mint fele jelen van. Határozatképtelenség esetén az ülést változatlan napirenddel 15 napon belül újra össze kell hívni. A képviselő az ülésről igazoltan és igazolatlanul lehet távol. Igazoltan van távol, ha távolmaradását egészségügyi okra vagy halaszthatatlan közfeladatra hivatkozással a bizottság elnökének vagy a közgyűlés alelnökének az ülés előtt bejelenti.

(9) A bizottságok elnökei az általuk vezetett bizottságok munkájáról a közgyűlésnek évente beszámolnak.

(10) A bizottságok létszáma 3–5 fő.

(11) A létrehozott bizottságok:

- Pénzügyi Ellenőrző Bizottság
- Oktatási és Kulturális Bizottság
- Vagyonnyilatkozatokat Kezelő és Ellenőrző Bizottság

(12) *a)* A bizottságok feladat és hatáskörét a 2. számú melléklet tartalmazza.

b) A bizottságok tagjainak névsorát a 3. számú melléklet tartalmazza.

VII. Fejezet

AZ ELNÖK, ELNÖKHELYETTES

20. §

(1) A testület tagjai sorából titkos szavazással elnököt választ. A közgyűlés elnöke az önkormányzat képviselője és vezetője, aki felelős az önkormányzat működéséért.

(2) Az elnöknek a testület működésével összefüggő feladatai különösen:

- a)* segíti a képviselők munkáját,
- b)* összehívja és vezeti a testület üléseit,
- c)* képviseli az önkormányzatot,
- d)* a testületi ülésről készült jegyzőkönyvet a jegyzőkönyv – hitelesítővel együtt aláírja,
- e)* kapcsolatot tart az anyaországgal és a kisebbségi önkormányzatok elnökeivel,
- f)* szervezi az önkormányzat munkáját, gondoskodik az ehhez szükséges tárgyi, személyi feltételekről, gondoskodik a többi önkormányzattal való jó együttműködésről, az államigazgatási szervekkel és a civil szerveződésekkel való kapcsolattartásról,
- g)* felelős az önkormányzat pénzügyi gazdálkodásáért, a szakmai pénzügyi irányításért,
- h)* dönt a rá átruházott hatáskörbe tartozó kérdésekben.

(3) Az elnöknek a bizottság(ok) működésével összefüggő jogkörei különösen:

a) kötelező jelleggel indítványozhatja a bizottság összehívását,

b) felfüggesztheti a bizottság döntésének a végrehajtását, ha az ellentétes a testület határozatával, vagy sérti az önkormányzat érdekeit. A felfüggesztett döntésről a testület a következő ülésen határoz.

(4) A testület az elnök helyettesítésére, munkájának segítésére titkos szavazással egy vagy több elnökhelyettest választ. Az elnökhelyettes az elnök akadályoztatása esetén ellátja az elnök feladatait, illetve rendelkezik annak jogosítványaiival. Az elnökhelyettesek ezen felül ellátják a közgyűlés által meghatározott feladatokat és kapcsolatot tartanak a kisebbségi önkormányzatokkal, civil szervezetekkel.

(5) Az elnökhelyettesek évente szintén beszámolnak tevékenységükről a közgyűlésnek.

(6) A megválasztott bizottsági elnök az elnök és az elnökhelyettes egyidejű akadályoztatása esetén, vagy a két tisztség egyidejű betöltetlensége esetén ellátja az elnök testületi ülés összehívásával és vezetésével kapcsolatos feladatait.

VIII. Fejezet

AZ ÖNKORMÁNYZAT KÖLTSÉGVETÉSE, VAGYONA, GAZDÁLKODÁSA

21. §

(1) A testület saját hatáskörében határozza meg:

- a)* a vagyongazdálkodás kérdéseit,
- b)* költségvetését, zárszámadását.

Az éves költségvetésről és zárszámadásról szóló előterjesztés és határozat tervezet csak a közgyűlés bizottságainak előzetes állásfoglalásával terjeszthető a közgyűlés elé.

(2) A költségvetés összeállításának részletes szabályait ezen kívül az államháztartásról szóló törvény, a finanszírozás rendjét és az állami hozzájárulás mértékét az állami költségvetési törvény határozza meg.

22. §

A testület évente köteles az önkormányzat költségvetését megállapítani. A költségvetés tervezetének elkészítéséről, a tervezetnek a testület elé terjesztéséről az elnök gondoskodik. A költségvetéssel kapcsolatos feladatok meghatározása az ÁMR 21. és 23. §-aiban foglalt előírásoknak megfelelően az Önkormányzat Gazdálkodási Szabályzatában kerül rögzítésre.

23. §

Az önkormányzat működésének pénzügyi feltételeit az alábbi forrásokból biztosítja:

- a) az állam költségvetési hozzájárulása,
- b) a saját bevételek,
- c) a támogatások,
- d) a vagyonának hozadéka,
- e) az adományok,
- f) az átvett pénzeszközök.

24. §

(1) Az önkormányzat vagyona a kisebbségi közügyek ellátását szolgálja. Az önkormányzat vagyonát képezi mind az ingó és ingatlan vagyon, amit jogi személyek, magánszemélyek és természetes személyek bármilyen jogcímen tulajdonába adtak.

(2) A kisebbségi önkormányzat a kisebbségi közügyek ellátása során vagyonával önállóan gazdálkodik. Gazdálkodásának biztonságáért az önkormányzat testülete, annak szabályszerűségéért az elnök felelős.

(3) Az önkormányzat vagyonának elkülönített része a törzsvagyon, melynek körét az önkormányzat testülete át nem ruházható hatáskörében minősített többséggel határozza meg. A törzsvagyon körébe tartoznak mindazok az ingó és ingatlan vagyonrészek, továbbá vagyoni eredetű jogok, amelyek a kisebbségi önkormányzat tulajdonában, kizárólagos használatban vannak, és közvetlenül a kisebbségi közügyek ellátását szolgálják.

(4) A törzsvagyon körébe tartozó vagyonrész

– az ÁB AEGON Nyrt.-nél 19 900 000 Ft összegben megkötött életbiztosítási kötvény,

– Felsőszőlőnk belterület 3 hrsz. alatti 1070 m² területű kivett lakóház, udvar megnevezésű ingatlan 1/1 tulajdoni hányada,

– Budapest VII. Rumbach Sebestyén u. 12. A. lh. III. em. 1. sz. alatti, 34210/1/A/9 hrsz-ú, 99 m² területű, lakás megnevezésű ingatlan 1/1 tulajdoni hányada.

(5) A törzsvagyon korlátozottan forgalomképes tárgyai-ról törvényben vagy minősített többséggel hozott önkormányzati határozatban meghatározott feltételek alapján lehet rendelkezni.

25. §

(1) Az önkormányzat olyan vállalkozásban vehet részt, amelyben a felelőssége nem haladja meg a vagyoni hozzájárulás mértékét.

(2) Az önkormányzat kizárólagos tulajdonosa az 1997. évben alapított Szlovén Rádió Közhasznú Társaságnak. Az önkormányzatot a NEK Tv. 60. § (1) bekezdése alapján a törvényben meghatározott eltérésekkel megilletik mindazon jogok, és terhelik mindazon kötelezettségek, amelyek a tulajdonost megilletik, illetve terhelik. A tulajdonost megillető jogosultságokról az önkormányzat testülete át nem ruházható hatáskörében minősített többséggel határoz. (A jogszabályi előírások elsősorban a 2000. évi C. tv., a 2006. évi IV. tv.)

(3) Az önkormányzatot megillető tulajdonosi jogok gyakorlása kizárólag a testületi ülés hatáskörébe tartozik.

IX. Fejezet

AZ ORSZÁGOS ÖNKORMÁNYZAT HIVATALA

A hivatal vezetője

26. §

(1) A hivatal vezetőjét (átmeneti időszakban a pénzügyi- és gazdasági ügyintézőt) az elnök javaslatára a közgyűlés határozatlan időre nevezi ki. A hivatal vezetője tekintetében – a felmentés esetét kivéve – az elnök gyakorolja a munkáltatói jogokat. A felmentés jogát a közgyűlés gyakorolja.

(2) A hivatal vezetője köteles jelezni az országos önkormányzat testületének, a bizottságának és az elnöknek, ha döntéseinél jogszabálysértést észlel.

A hivatal feladat- és hatásköre

27. §

(1) A hivatal az országos önkormányzat szervezeteként előkészíti és végrehajtja annak határozatait, ellátja a gazdálkodással kapcsolatos feladatokat.

(2) Az országos önkormányzat megszűnését követően a hivatal ellátja a megszűnt országos önkormányzat intézményműködtetési és egyéb, az országos önkormányzat által létrehozott szervezet működéséhez kapcsolódó tulajdonosi (résztulajdonosi), fenntartói (részfenntartói) feladatokat, ide nem értve az e törvény szerinti hatáskörátadásból, közoktatási megállapodásból, illetőleg a közoktatási és kulturális intézményfenntartói jogának átvételéből adódó feladatokat.

(3) A (2) bekezdésbe nem tartozó ingó és ingatlan vagyont, pénzeszközöket és iratanyagot a hivatal a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal ideiglenes kezelésébe adja az országos önkormányzat megszűnését követő 60 napon belül. A Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal az új országos önkormányzatnak – a megalakulását követő 30 napon belül – számadási kötelezettség mellett visszaadja az átadott, illetőleg helyükbe lépett vagyontárgyakat és az iratanyagot.

(4) A hivatal (2) bekezdés szerinti hatásköre az új országos önkormányzat megalakulásával visszaszáll az országos önkormányzatra. A hivatal a (2) bekezdés alapján végzett tevékenységéről számadási kötelezettséggel tartozik a közgyűlésnek, egyidejűleg a (2) bekezdésben meghatározott jogkörét önállóan a továbbiakban nem gyakorolhatja.

A hivatal belső szervezeti rendje

28. §

Belső tagozódás a hivatal szervezetében nincs, a hivatali teendők ellátása a hivatal vezető (pénzügyi- és gazdasági ügyintéző) feladata.

A hivatal működési rendje

29. §

(1) Irányítási jogkör: az elnök a hivatalvezető útján irányítja a hivatalt.

(2) Munkáltatói jogkör: A hivatal dolgozói tekintetében a munkáltatói jogkört az elnök gyakorolja.

(3) Munkaidő: A törvényes napi nyolc óra.

(4) Munkarend: Hétfőtől csütörtökig 7–15,30-ig, pénteken 13 óráig. A fenti idő magában foglalja a napi 30 perc ebédidőt.

Kirendeltség

30. §

A Budapesti Kirendeltséget a kirendeltségvezető vezeti. Munkakörét munkaszerződés keretében látja el. Munkáját az elnök irányítja.

Az önkormányzat külkapcsolatai

31. §

(1) Az önkormányzat külkapcsolataiért az elnök felelős. Az önkormányzat kapcsolatot tart mindenekelőtt a helyi kisebbségi önkormányzatokkal, Vas megye Közgyűlésével, más kisebbségi és nemzetiségi önkormányzatokkal, egyesületekkel és a Magyarországi Szlovének Szövetségével. Kapcsolatot tart továbbá a Kormány nemzetiségi és kisebbségi ügyekkel foglalkozó szerveivel és Szlovénia hivatalos szerveivel.

(2) Az elnök az elnökhelyetteseket egyes külkapcsolati feladatokkal megbízhatja, erről az alelnökök beszámolni kötelesek.

(3) Az (1) pontban fel nem sorolt szervezetekkel való kapcsolat felvételéhez a közgyűlés előzetes hozzájárulása szükséges.

(4) Az elnök valamennyi külső kapcsolattartásáról minden rendes közgyűlésen köteles beszámolni.

X. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

32. §

(1) Az SZMSZ kihirdetése napján lét hatályba

(2) Az SZMSZ mellékletei az alábbiak:

1. számú melléklet: A képviselők névjegyzéke
2. számú melléklet: A bizottságok feladatköre
3. számú melléklet: A bizottsági tagok névsora

Felsőszőlőnk, 2007. év április hó 27. nap

Ropos Márton s. k.,
elnök

A testület elfogadta:

16/2007. (IV. 27.) OSZÖ számú határozatával

*1. számú melléklet***A képviselők névjegyzéke**

1. Bajzek László
9983 Alsószőlőnk, Tanya u. 8.
2. Brasits László
9200 Mosonmagyaróvár, Mosonyi Mihály u. 33. 1/2.
3. Fodor Sándorné
9982 Apátistvánfalva, Fő út 82.
4. Holecz Károly
9982 Orfalu, Fő út 48.
5. Holecz Lajosné
9982 Apátistvánfalva, Fő út 112.
6. Karba József
1181 Budapest XVIII. kerület, Batthyány u. 67/B.
7. Kissné Köles Erika
9970 Szentgotthárd, Vakarc Kálmán utca 46.
8. Krányecz Ferenc
1181 Budapest XVIII. kerület, Sólyom u. 35.
9. Lázár Éva
9985 Felsőszőlőnk, Fő út 94.
10. Mukicsné Kozár Mária
9700 Szombathely, Váci Mihály u. 39. 1/8.
11. Nagy Józsefné
9970 Szentgotthárd, Tótfalusi u. 35.
12. Nemes László
9983 Szakonyfalu, Fő út 88/B.
13. Ropos Márton
9985 Felsőszőlőnk, Fő út 18.
14. Szukics András
9985 Felsőszőlőnk, Fő út 10.
15. Trajbár István
9982 Kétyölgy, Fő u. 78.

*2. számú melléklet***A bizottságok feladatköre***Pénzügyi Ellenőrző Bizottság feladata és hatásköre:*

1. Gazdasági és pénzügyi kérdésekben szakmai feladatok ellátása, döntések előkészítése, meghozatala, illetve végrehajtása mindazon kérdésekben, mely nem tartozik a Közgyűlés hatáskörébe.
2. Költségvetési tervezet előkészítése összeállítása, zárszámadás előkészítése, véleményezése.
3. Leltározásban való részvétel.
4. Értékpapírok átvétele, értékesítésére javaslattevél.

5. A közgyűlés által alakított KHT Felügyelő Bizottság tagjának éves beszámoltatása.

Oktatási és Kulturális Bizottság feladata és hatásköre:

1. A Közgyűlés által a Bizottságra ruházott feladattal kapcsolatos a szlovén kisebbséget érintő oktatási kérdésben szakmai feladatok ellátása, döntések előkészítése, meghozatala, illetve végrehajtása.

2. Véleményezési jog a pedagógiai program jóváhagyásához és végrehajtásának értékeléséhez.

3. Vezetői megbízáshoz és megbízás visszavonásához egyetértési jog gyakorlása.

Vagyonnyilatkozatokat Kezelő és Ellenőrző Bizottság feladata és hatásköre:

1. Nyilvántartja és ellenőrzi a képviselők által benyújtott vagyonnyilatkozatokat.

2. A vagyonnyilatkozattal kapcsolatos eljárás eredményéről a soron következő ülésen tájékoztatja az országos önkormányzat közgyűlését.

3. A képviselő vagyonnyilatkozata nyilvános, hozzátartozójának nyilatkozata nem nyilvános, abba csak az ellenőrző bizottság tagjai tekinthetnek be ellenőrzés céljából.

A bizottsági elnökök feladatai:

1. Összehívja és levezeti saját Bizottságának üléseit.
2. A bizottsági ülésekről jegyzőkönyvet készít.
3. A Bizottság munkájáról rendszeresen tájékoztatja az elnököt, és évente egyszer beszámol a Közgyűlésnek az év utolsó Közgyűlésén.
4. Képviseli a Bizottságot.

3. számú melléklet

A bizottsági tagok névsora

Az Országos Szlovén Önkormányzat Pénzügyi Ellenőrző Bizottságának tagjai:

1. Holecz Károly
2. Karba József
3. Nemes László

Az Országos Szlovén Önkormányzat Oktatási és Kulturális Bizottságának tagjai:

1. Lázár Éva
2. Holecz Lajosné
3. Mukicsné Kozár Mária
4. Nagy Józsefné
5. Szukics András

Az Országos Szlovén Önkormányzat Vagyonnyilatkozatokat Kezelő és Ellenőrző Bizottságának tagjai:

1. Bajzek László
2. Fodor Sándorné
3. Holecz Lajosné

**A Bolgár Országos Önkormányzat
2006. évi zárszámadása**

A Bolgár Országos Önkormányzat köszönetét fejezi ki a Magyar Köztársaságnak, hogy törvényeivel lehetőséget nyújt az önkormányzatnak feladatai, tervei megvalósításához. Anyagi segítségük nélkül nem tudná sem kulturális, sem anyanyelvi feladatait ellátni. Az önkormányzat fontos feladata az identitástudat megőrzése és az óhazával való kapcsolattartás.

A Bolgár Országos Önkormányzat nagyra értékeli a magyar állam 2006. évi költségvetési támogatását, és ezen összeg rendeltetésszerű felhasználását a 2007. május 11-i ülésén megvitatta és megtárgyalta, és a 47/2007. (05. 11.) BOÖ számú határozatával elfogadta.

A bevételi oldal (maradvány + tárgyévi bevétel) 76 014 733 Ft összege több fő csoportra osztható:

- a) A magyar állam által biztosított költségvetési támogatás: 36 000 000 Ft;
- b) Pályázati bevételek (sajtókiadvány + egyéb pályázatok): 8 050 577 Ft;
- c) Normatív támogatások (NEKH, OM): 29 103 600 Ft;
- d) Egyéb bevétel (önkormányzati támogatások, kamat): 2 860 566 Ft.

A felhasználási oldalon:

– A személyi jellegű kiadások között a munkáltatót terhelő járulékok a törvény által engedélyezett étkeztetési hozzájárulás és a képviselők költségterítései szerepelnek.

– Az átadott pénzeszközök között a Magyarországi Bolgárok Egyesülete részére felújítási támogatás és a Bolgár Országos Önkormányzat által kiírt tanulmányi ösztöndíj szerepel.

– A dologi kiadások az üzemeltetés, az anyagköltségeken túlmenően a létesítmény fenntartásához szükséges rezszi-, telefon-, egyéb költségeket és az igénybe vett szolgáltatásokat tartalmazza. A rendezvényekkel kapcsolatos protokoll, bankköltség, valamint a Bolgár Országos Önkormányzat által adott támogatásokat tartalmazza.

– Felhalmozási kiadásként tárgyi eszközök beszerzésére fordított összegek kerültek lekönyvelésre.

A költségvetési támogatásból szerényen tudtuk megoldani a Bolgár Országos Önkormányzat kitűzött feladatait, hiszen a fenntartáson kívül tevékenységi körünkbe tarto-

zik a lapkiadás, amelyre a MNEKK által pályázat útján biztosított támogatás nem elegendő a két kiadványunkra. A felsoroltak értelmében a rendelkezésünkre álló összeg nem elegendő a lapkiadáshoz, ezért a helyi és vidéki bolgár önkormányzatok járulnak hozzá.

A Bolgár Országos Önkormányzat a 2006. évben a költségvetéséből 10 000 000 Ft-ot a Bolgár Művelődési Ház (1097 Budapest, Vágóhid u. 62.) felújításának első ütemére fordította. A megfelelő színvonalú és áttekinthető működéséhez szükségessé vált a felújítás és az átalakítás, amellyel megszűnnek az egymásba átnyúló funkciójú teretek (színházterem, könyvtár, irodák, szálloda, étterem). A Magyarországi Bolgárok Egyesülete és a Bolgár Országos Önkormányzat között kötött szerződés alapján a Bolgár Művelődési Ház az Önkormányzat fenntartásába került, és annak működtetésére, fenntartására és felújítására közhasznú társaságot alapítottak, amely társaság kisebbségi intézményként üzemelteti a művelődési házat.

A Bolgár Országos Önkormányzat célja, hogy saját tevékenységén túl megismertesse a magyarországi bolgárokkal, illetve a többségi társadalommal a bolgár kulturális értékeket, és segítse a bolgár közösség nemzeti identitás-tudatának megőrzését, hagyományainak ápolását. Emiatt a 2006. évben is támogatta a vidéki bolgár önkormányzatok és civil szervezetek (Bolgár Ifjúsági Egyesület, Roszica, Jantra Bolgár Néptáncgyűttesek, Malko Teatro, Zornica Hagyományőrző Egyesület, Bolgár Kulturális Fórum stb.) kulturális programjait és rendezvényeit.

A Bolgár Országos Önkormányzatnak szűkös keretek között kell gazdálkodnia, mivel a források ismeretében csak úgy tudja céljait megvalósítani, ha az államilag biztosított támogatás mellett rendszeresen részt vesz a kiírt pályázatokon. A pályázati bevételek ugyanakkor előre nehezen tervezhetők meg pontosan.

Dr. Muszev Dancso s. k.,
a Bolgár Országos Önkormányzat elnöke

A Bolgár Országos Önkormányzat 2006. évi zárszámadása

		ÖSSZESEN	Központi költségvetési támogatás	Intézményi támogatás (Kht.)	OM normatív támogatás (iskola)	MNEKK pályázat	Minisztériumi pályázatok	Helyi bolgár önkormányzatok támogatása	Egyéb pályázatok, támogatások	Saját bevétel
BEVÉTELEK ÖSSZESEN		76 014 733	36 000 000	27 000 000	2 103 600	7 050 577	1 000 000	2 708 210	–	152 346
Bérköltség		4 381 000	4 381 000							
Személyi jellegű kifizetések		3 509 641	3 509 641							
	Tiszteletdíjak	–	–							
	Megbízási díjak	–	–							
	Költségtérítések	3 169 876	3 169 876							
	Egyéb személyi jellegű kifizetések	339 765	339 765							
Bérráulékok		1 415 620	1 415 620							
Összesen bérköltség		9 306 261	9 306 261	–	–	–	–	–		
	Rezsiköltségek	1 506 964	1 395 913			101 524		9 527		
	Telekommunikációs költségek	1 236 047	1 187 826			48 221		–		
	Karbantartási anyagok, munkák	107 139	107 139					–		
	Egyéb működési költségek	943 768	314 542				95 280	533 946		
Működési kiadások összesen		3 793 918	3 005 420	–	–	149 745	95 280	543 473		
	Könyvelési díj	453 200	453 200	–	–	–	–	–	–	–
	Bérleti díj	1 680 000	1 080 000				600 000			
	Szállítási költségek	299 215	299 215							
	Reprezentációs költségek	284 529	284 529	–	–	–	–	–	–	–
	Bankköltségek	253 420	253 420	–	–	–	–	–	–	–
	Szerkesztés, fordítás költségei	2 405 754	629 378	–	–	1 776 376	–	–	–	–

	ÖSSZESEN	Központi költségvetési támogatás	Intézményi támogatás (Kht.)	OM normatív támogatás (iskola)	MNEKK pályázat	Minisztériumi pályázatok	Helyi bolgár önkormányzatok támogatása	Egyéb pályázatok, támogatások	Saját bevétel
Nyomdai költségek	4 233 576	61 188	–	–	3 660 241	–	359 801	–	152 346
Postaköltség	1 560 786	243 519	–	–	1 317 267	–	–	–	–
Irodai szolgáltatás	1 454 000	1 454 000	–	–	–	–	–	–	–
Irodaszer, nyomtatvány	627 347	627 347	–	–	–	–	–	–	–
Folyóiratok, szakkönyvek	302 028	302 028	–	–	–	–	–	–	–
Egyéb nem anyagjellegű szolgáltatások	4 072 250	2 605 646	–	–	146 948	304 720	1 014 936	–	–
Dologi kiadások	17 626 105	8 293 470	–	–	6 800 882	904 720	1 374 737	–	152 346
Felhalmozási kiadások (beruházások)	256 046	256 046	–	–	–	–	–	–	–
Ösztöndíjak	1 768 386	978 386	–	–	–	–	790 000	–	–
Támogatások kulturális célokra	3 728 193	3 728 193	–	–	–	–	–	–	–
Támogatások működési célokra	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Támogatások felújítási, beruházási célokra	10 000 000	10 000 000	–	–	–	–	–	–	–
Átadott pénzeszközök	15 496 579	14 706 579	–	–	–	–	790 000		
Bolgár Művelődési és Kulturális Kht.	27 000 000	–	27 000 000						
Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskola	2 134 850	31 250	–	2 103 600					
Intézményi kiadások	29 134 850	31 250	27 000 000	2 103 600	–	–	–	–	–
KIADÁSOK ÖSSZESEN	76 613 768	35 599 026	27 000 000	2 103 600	7 050 577	1 000 000	2 708 210	–	152 346
Maradvány	400 974	400 974	–	–	–	–	–	–	–

**A Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások
Központi Hivatalának közleménye**

A Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala a 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet 73. § (1) bekezdése alapján – az eddig közzétetteken kívül – az alábbi elveszett, megsemmisült gépjármű törzskönyvek sorszámát teszi közzé:

201854D
732502D
903039F
344358A
554911D
410114E
325548F
535911C
053389H
727503A
184561E
518763G
941912B
451233D
845076E
594571C
454793E
995695B
191176B
429100C
596138E
735156B
284288E
974706G
862915F
790989F
883780G
400937B
313388G
449777G
373402F
035654D
988179D
352506F
819313A
464266F
311817E
450253B
192489E
459102F
309625C
138949C
286561D
133267C
790387D
377360G

930868D
413529A
889564D
480978F
063393G
278054B
054770C
416872F
385395D
691270A
652936F
300176F
179856F
343137D
489821C
375880F
441348F
835919C
646982F
253347A
917140E
219577F
819569A
572367E
433445C
513395B
229416F
006501B
912434C
031644E
013527F
219328F
180204G
443440B
374792F
229622F
219686F
761083G
542045F
119798C
164728F
556238A
025860D
516225B
530219A
732465B
399871F
638368D
548821F
506529A
506649G
263284G
375149D

506029E	640700D
422213F	326452E
000779F	596837E
604337C	680754G
025713B	907716C
567405C	587507C
773841G	396381E
778198D	517164D
051848A	794247E
228057G	949406F
867080B	341495C
558834C	230278D
326583B	873794C
253267A	890835A
430567F	715667C
744809E	239650C
765940A	695324C
084120C	367171A
265971B	965988D
374106C	428558F
407725F	297296D
238395C	531508A
850195F	967266F
965700D	405682E
477572F	312783F
361820C	591444F
054892D	362620E
599174E	846984B
756187F	830001E
004823H	358503D
156003A	281350B
696636B	129363C
562234C	437807E
173761E	017523C
487480F	334575B
365183B	144332B
518819F	480870D
472671G	761860D
562442E	489321C
748614D	271231A
576637E	391651A
108184E	401195B
059737A	287226C
363649B	798465D
432035F	852284E
941956A	007380B
721365A	852687E
202389D	796940A
636018B	375200D
278039A	168924A
764922C	783220G
828555C	764425D
627484B	058865B
524736C	
000199F	
178524D	

Helyesbítés: A Magyar Közlöny 2007. évi 53. számában megjelent, a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet módosításáról szóló 93/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet I. számú mellékletének 2., 3., 5. és 6. pontjaiban a „kiegyenlítő” szövegrész helyesen: **kompenzációs**.

(Kézirathiba)

A Magyar Közlöny 2007. évi 53. számában megjelent, a természetben okozott károsodás mértékének megállapításáról, valamint a kármentesítés szabályairól szóló 91/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet 2. számú mellékletének felvezető szövegében, 1.3., 2.1., 2.2., 3.2., 3.3., 4.1.3. és 4.2.3. pontjaiban a „kiegyenlítő” szövegrész helyesen: **kompenzációs**.

(Kézirathiba)

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével. A Szerkesztőbizottság elnöke: Gilyán György. A szerkesztésért felelős: Kovácsné dr. Szilágyi-Farkas Zsuzsanna. Budapest V., Kossuth tér 1–3. Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Kodela László elnök-vezérigazgató. Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668. Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567. Információ: tel.: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék. Példányonként megvásárolható a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu), illetve megrendelhető a kiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen. 2007. évi éves előfizetési díj: 99 792 Ft. Egy példány ára: 210 Ft 16 oldal terjedelemig, utána +8 oldalanként +189 Ft. A kiadó az előfizetési díj évközbeli emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

07.1897 – Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert igazgató.